

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET U RIJECI

ODSJEK ZA FILOZOFIJU

PLAN I PROGRAM POSLIJEDIPLOMSKOG SVEUČILIŠNOG STUDIJA
FILOZOFIJA I SUVREMENOST

Datum inicijalne akreditacije studijskoga programa: prosinac 2007.
Datum posljednje izmjene i dopune studijskoga programa: listopad 2015.
Mjesto: Rijeka



Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia

T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091

W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr



OBRAZAC ZA IZMJENE I DOPUNE STUDIJSKIH PROGRAMA

Opće informacije	
Naziv studijskog programa	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>
Nositelj studijskog programa	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
Izvoditelj studijskog programa	Odsjek za filozofiju
Tip studijskog programa	sveučilišni
Razina studijskog programa	poslijediplomski
Akademski/stručni naziv koji se stječe završetkom studija	Doktor humanističkih znanosti, polje filozofija
Naziv i šifra standarda kvalifikacije koja se stječe završetkom studija (ako je program upisan u Registar HKO-a)	/

1. Vrsta izmjena i dopuna
1.1. Vrsta izmjena i dopuna koje se predlažu
Uvođenje novih izbornih kolegija: Metafilozofija: filozofija o filozofiji (izv. prof. dr. sc. Luca Malatesti i doc. dr. sc. Marko Jurjako)
1.2. Postotak ECTS bodova koji se mijenjaju predloženim izmjenama i dopunama
0%
1.3. Postotak ECTS bodova koji je izmijenjen tijekom ranijih postupka izmjena i dopuna u odnosu na izvorno akreditirani studijski program
8%

2. Obrazloženje zahtjeva za izmjenama i dopunama
2.1. Razlozi i obrazloženje izmjena i dopuna studijskog programa
Izmjene se predlažu s ciljem povećanja izbornosti kolegija, osuvremenjivanja programa i usklađenosti s potrebama istraživačkih ciljeva doktorskog studija.
2.2. Procjena svrhovitosti izmjena i dopuna ¹
Predloženim izmjenama povećava se kvaliteta studijskog programa kroz veću izbornost, što ujedno pridonosi otvaranju novih istraživačkih mogućnosti za studente doktorskog studija.
2.3 Usporedivost izmijenjenog i dopunjenog studijskog programa sa sličnim programima akreditiranih visokih učilišta u RH i EU ²
Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Filozofija i suvremenost striktno je usporediv s programima na King's College London, zatim s programom Central European University, a srodan je i s programima na Stirling University of Glasgow, Università di Padova, kao s većinom istaknutih studija u SAD-u.
2.4. Usklađenost s institucijskom strategijom razvoja studijskih programa ³

¹ Primjerice, procjena svrhovitosti obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru, povećanje kvalitete studiranja i dr.

² Navesti i obrazložiti usporedivost programa, od kojih barem jedan iz EU, s izmijenjenim i dopunjenim programom koji se predlaže te navesti mrežne stranice programa.

³ Preciznije, usklađenost s misijom i strateškim ciljevima Sveučilišta u Rijeci i visokoškolske institucije.



Predložene izmjene usklađene su sa Strategijom razvoja znanstvenoistraživačkog rada Sveučilišta u Rijeci 2016-2020.

2.5. Ostali važni podatci – prema mišljenju predlagača

/

3. Opis obveznih i/ili izbornih predmeta s unesenim izmjenama i dopunama

3.1. Popis obveznih i izbornih predmeta(i/ili modula, ukoliko postoje) s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS – bodova (prilog: Tablica 1)

Izborni predmeti u programu Filozofija i suvremenost izvode se kao predmet Izborni seminar, kako je opisano u Tablici 1. s opterećenjem od 7 ECTS i predviđenim brojem sati nastave: 15 (P - predavanja) i 15 (S - seminari) kroz prva četiri semestra studija.

Postojeći izborni predmeti predviđeni za izvođenje kao Izborni seminar su:

1. Percepcija (Prijić-Samaržija)
2. Spoznaja i društvo (Prijić-Samaržija)
3. Moralna zbilja (Baccarini)
4. Metode moralnog rasuđivanja (Baccarini)
5. Etički intuicionizam (Baccarini)
6. Ethics and Epistemology (Bruce Russell)
7. Action Theory (De Anna)
8. Normativnost i intencionalnost (Smokrović)
9. Colors and qualitative states, (Mišćević)
10. Komparativna psihologija (Tkalčić)
11. Empirijski pojmovi i apriorno znanje (Mišćević)
12. Naturalizam i kognitivizam: evolucinizam u formiranju logičkih pojmova (Smokrović)
13. Identitet i vrijednosti: usvajanje vrijednosti i moralna odgovornost (Berčić)
14. Supstancija: postojanje u vremenu i prostoru (Berčić)
15. Osobni identitet (Berčić)
16. Filozofski i politički aspekti genetike ponašanja (Sesardić)
17. Filozofija matematike (Trobok)
18. Matematička logika (Trobok)
19. Filozofija logike (Smokrović)
20. Logical constants: what they are and how they should be understood? (Giaretta)
21. Apriorna spoznaja (Mišćević)
22. Recent Social Cognition Debates (Overgaard)
23. Umjetnost i moral (Baccarini)
24. Deliberativna demokracija (Baccarini)
25. Građanski neposluš (Baccarini)
26. Self-Deception: Forms of Motivated Irrationality (Malatesti)
27. Self-Knowledge of Experience (Malatesti)
28. Socijalna filozofija (Prijić-Samaržija)
29. Etika i politika (Baccarini)
30. Suvremene teme: logika I svijet (Smokrović)
31. Suvremene teme (iz filozofije I epistemologije religije) (Golubović)
32. Filozofija egzistencije (Golubović)
33. Filozofija uma (Malatesti)
34. Aspekti distributivne pravednosti (Petrović)

Postojećim izbornim predmetima dodaju se dva nova predmeta opisana u Tablici 2. predviđena za izvođenje kao Izborni seminar:

1. Metafilozofija: filozofija o Filozofiji (Malatesti i Jurjako)



2. Filozofija psihologije (Malatsti i Jurjako)

3.2. Opis svakog predmeta (prilog: Tablica 2)

3.1. Popis obveznih i izbornih predmeta i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS- bodova

POPIS MODULA/PREDMETA							
Semestar: I.							
MODUL	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STAT US ⁴
	Moralne teorije	prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	8	O
	Teorije znanja	prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija	15	0	15	8	O
	Izborni seminar		15	0	15	7	I
	Izborni seminar		15	0	15	7	I

POPIS MODULA/PREDMETA							
Semestar: II.							
MODUL	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STAT US
	Logika	prof. dr. sc. Majda Trobok	15	0	15	8	O
	Ontologija	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	8	O
	Izborni seminar		15	0	15	7	I
	Izborni seminar		15	0	15	7	I

POPIS MODULA/PREDMETA							
Semestar: III.							
MODUL	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STAT US
	Izborni seminar		15	0	15	7	I
	Rad s mentorom i izrada doktorskog rada		0	0	0	7	O
	Rad s mentorom i izrada doktorskog rada		0	0	0	7	O
	Izvannastavne i izborne aktivnosti		0	0	0		I

POPIS MODULA/PREDMETA							
Semestar: IV.							
MODUL	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STAT US

⁴ VAŽNO: Upisuje se O ukoliko je predmet obavezan ili I ukoliko je predmet izborni.



	Prijava i obrana naslova teme doktorskog rada		0	0	0	10	0
	Rad s mentorom i izrada doktorskog rada		0	0	0	7	0
	Izborni seminar		15	0	15	7	I
	Izvannastavne i izborne aktivnosti		0	0	0		I

POPIS MODULA/PREDMETA

Semestar: V.

MODUL	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS
	Rad s mentorom i izrada doktorskog rada		0	0	0	30	0

POPIS MODULA/PREDMETA

Semestar: VI.

MODUL	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS
	Rad s mentorom i izrada doktorskog rada		0	0	0	30	0



3.2. Opis svakog predmeta

3.2.1. Obvezni predmeti

Opće informacije		
Nositelj predmeta	prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija	
Naziv predmeta	TEORIJE ZNANJA	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	8
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja iz domene epistemologije, s naglaskom na suvremene rasprave iz teorije znanja. Nadalje, cilj je kolegija stjecanje sposobnosti analitičkog i kritičkog promišljanja tematike.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito epistemološkim pitanjima
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz recentnog stanja epistemoloških rasprava
- Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme epistemologije; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema

1.4. Sadržaj predmeta

1. Istinito opravdano vjerovanje

- tradicionalna definicija znanja (Platon, I. Kant)
- Gettierov problem i odgovori (E. Gettier, A. Ayer, R. Feldman)
- Kauzalna teorija opravdanja i naturalistički pristup znanju (D. Armstrong, A.I. Goldman)
- Ispravna vrsta opravdanja i pojam konkluzivnog opravdanja (A. Plantinga, K. Lehrer i T.D. Paxson, F. Dretske)
- Ostale teorije znanja (T. Williamsona, L. Zagzebski i dr.)

2. Skepticizam

- suvremena obrana skepticizma (B. Straud, P. Unger)
- teorije «običnog jezika» (J. L. Austin)
- princip zatvorenosti (R. Nozick)
- teorije relevantnih alternativa (F. Dretske, A. Goldman)
- kontekstualizam (D. Lewis, K. DeRose, S. Cohen, M. Williams)
- Semantički eksternalizam (H. Putnam, F. Dretske)



- Koherentizam, istina i radikalna interpretacija (D. Davidson)

3. Normativizam i naturalizam

- program naturalizacije epistemologije (W.O. Quine)
- radikalni i umjerni naturalizam (F. Dretske, A. Goldman, Ph. Kitcher, H. Kornblith)
- normativizam (J. Kim, L. Bonjour); deontološka pozicija u epistemologiji (R. Chisholm)
- epistemologija vrline (E. Sosa, L. Zagzebski)
- metodološki naturalizam (R. Feldman)

4. Internalizam i eksternalizam

- znanje prema modelu termometra (D. Armstrong)
- diskriminacija i perceptivno znanje (A. Goldman); znanje kao protok informacija (F. Dretske)
- koherentizam i internalizam (L. Bonjour, K. Lehrer); kontekstualizam i internalizam (S. Cohen, M. Williams,)

5. Etika vjerovanja

- voluntarizam vjerovanja (W. James, B. Williams)
- epistemička akrasia i odgovornost vjerovanja (D. Owens)
- evidencijalizam (J. Adler)
- religijsko, moralno i znanstveno znanje (R. Audi)
- samo-kontrola vjerovanja (fanatizam, emocije, samo-kritičnost) (J. Adler)

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice <input type="checkbox"/> vježbe <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu <input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci <input type="checkbox"/> multimedija i mreža <input type="checkbox"/> laboratorij <input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije					
1.6. Komentari	Nastojat će se na metodski kompleksnom radu koji objedinjuje individualni i timski pristup. Za uspješan rad bit će potreban pristup Internetu, služenje mrežnim servisima i poznavanje engleskog jezika.						
1.7. Obveze studenata							
Uz redovito i aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima, polaznici su dužni napisati esej (oko 10.000 slova), te položiti pismeni ispit. Polaznicima je omogućen dodatni individualni rad s nastavnikom-mentorom.							
1.8. Praćenje ⁵ rada studenata							
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej	2	Istraživanje	2
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Komentari: Rad studenta prati se kontinuirano. Aktivnost u nastavi uključuje i pohađanje konzultacija. U slučaju da se student odluči na dodatni individualni rad s mentorom, osobito će se vrednovati istraživački rad na pripremi članka za objavljivanje u časopisu ili predstavljanje na (međunarodnom) skupu.							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. J. Kim & E. Sosa (ur.), <i>Epistemology: An Antology</i> , London, Blackwell, 2000 2. S. Bernecker & F. Dretske (ur.), <i>Knowledge: Readings in contemporary epistemology</i> , Oxford, Oxford University Press, 2000							

⁵ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.



3. R. Audi: *Epistemology*, London, Routledge, 2003
4. L. BonJour: *The Structure of Empirical Knowledge*, Cambridge, Mass, Harvard University Press, 1985.
5. F. Dretske: *Knowledge and the Flow of Information*, Cambridge, MA, MIT Press, 1981
6. A.I. Goldman, A., (1986), *Epistemology and Cognition*, Cambridge, MA: Harvard University Press
7. *Naturalizing Epistemology*, Hilary Kornblith (ur.), Cambridge, MA: Harvard University Press, 1985
8. Adler, J. *Belief's own Ethics*, Cambridge, Mass., A Bradford Book, MIT Press, 2002

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Lehrer, K., (1974), *Knowledge*, Oxford, Clarendon Press.
2. Pappas, G. and Swain, M., (ur.), *Essays on Knowledge and Justification*, Ithaca, Cornell University Press, 1978
3. Sosa, E., (1991), *Knowledge in Perspective*, Cambridge, Cambridge University Press
4. Chisholm, R.M., (1982), *The Foundations of Knowing*, Brighton, Harvester Press
5. Dretske, F., Enc, B., (1984), «Causal Theories of Knowledge», *Midwest Studies in Philosophy* 9, *Causation and Causal Theories*
6. Moser, P.K., (1989), *Knowledge and Evidence*, Cambridge, Cambridge University Press,
7. Armstrong, D., (1973), *Belief, Truth and Knowledge*, Cambridge, Cambridge University Press,
8. Austin, J.L., (1962), *Sense and Sensibilia*, Oxford, Clarendon Press
9. G. Harman, (1973) *Thought*, Princeton, Princeton University Press.
10. R. Fumerton, (1995), *Metaepistemology and Skepticism*, Lanham/MD, Rowman & Littlefield
11. Stroud, B., (1984), *The Significance of Philosophical Skepticism*, Oxford, Oxford University Press
12. Strawson, P.F., (1985), *Skepticism and Naturalism*, London, Methuen
13. Williams, M., (1991), *Unnatural Doubts*, Oxford, Basil Blackwell
14. DeRose, K., (1995), «Solving the Sceptical Puzzle», *The Philosophical Review*, 104.
15. S. Stich: *Fragmentation of Reason*, Cambridge, MA: Bradford Books/MIT Press, 1990
16. Lewis, C.I., "The Bases of Empirical Knowledge", u *Empirical Knowledge*, ur. Chisholm, R.M. i Schwartz, R.J., New Jersey, Englewood Cliffs, 1973.
17. Moser, P. K., (1985), *Empirical Justification*, Dordrecht, D. Reidel Publishing Company.
18. Pettit, P. (1993), *Common Mind*, Oxford, Oxford University Press.
19. Plantinga, A., (1994), *Warrant and Proper Function*, Oxford, Oxford University Press.
20. Pollock, J., (1974), *Knowledge and Justification*, Princeton, Princeton University Press;
21. Linda M. Alcoff (ur.), *Epistemology: The Big Questions*, London, Blackwell, 1998
22. G. Harman: *Change in View*, Cambridge, MA: MIT Press, 1986
23. BonJour, L., (1985), *The Structure of Empirical Knowledge*, Cambridge, Mass., Harvard University Press.
24. Cohen, S., (1999), "Contextualism, Scepticism and the Structure of Reasons", *Philosophical Perspectives*, 13;
25. Cohen, S. (1998), "Contextualist Solutions to Epistemological Problems", *Australasian Journal of Philosophy*, No.76
26. Davidson, D., (1982), *Essays on Action and Events*, Oxford, Oxford University Press.
27. DeRose, K., (1992) "Contextualism and Knowledge Attributions", *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. LII, No. 4.
28. Williams, M. (2001), *Problems of Knowledge*, Oxford, Oxford University Press.
29. Williams, M. (2001), "Contextualism, Externalism and Epistemic Standards", *Philosophical Studies*, Vol.103, No.1
30. Williamson, T., (2000), *Knowledge and its limits*, Oxford, Oxford University Press.
31. Audi, R. (1995), "Acting from Virtue", *Mind*, 104.
32. Flanagan, O., (1991), *Varieties of Moral Personality: Ethics and Psychological Realism*, Cambridge, Mass., Harvard University Press, .
33. Williams, B.A.O., (1973), "Deciding to believe", in *Problems of Self*, Cambridge: Cambridge University Press
34. (obvezna i dopunska literatura će se nadopunjavati obzirom na nova izdanja i prijevode)

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov

Broj primjeraka

Broj studenata



1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	
<ul style="list-style-type: none">▪ samoevaluacija koju provodi nastavnik▪ rezultati u postizanju ciljeva▪ evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta	

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Elvio Baccharini	
Naziv predmeta	Moralne teorije	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	8
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj kolegija je upoznati studente s najutjecajnijim suvremenim teorijama morala. Na temelju predavanja i čitanja predviđene literature, kod studenata će se nastojati potaknuti kritičko razmišljanje i rasprava o različitim etičkim utemeljenjima.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Nakon izvršavanja studijskih obveza ovoga kolegija očekuje se:

- (i) da studenti raspolažu znanjem glavnih problema normativne etike;
- (ii) da studenti poznaju glavne etičke teorije (utilitarizam, Kantova etika, etika vrline, moralni relativizam, teorija prirodnog zakona) te da su ih pritom sposobni kritički evaluirati;
- (iii) da studenti budu u stanju argumentirati u prilog ili protiv određenih moralnih stajališta.

1.4. Sadržaj predmeta

Sadržaj kolegija sastojat će se od sljedećih tema:

i) Teorija Božje zapovijedi

Povijesno gledajući, postoji bliska veza između moralnosti i religije. Stoga će se analizirati tvrdnja prema kojoj Božja zapovijed čini samu bit moralnosti odnosno razlikovanje između ispravnog i neispravnog djelovanja.

ii) Moralni relativizam

Prema rezultatima antropoloških istraživanja, nesporna je činjenica da postoje određene razlike u moralnim vjerovanjima između različitih kultura. Ovakvi empirijski nalazi doveli su neke autore do stava da moralnost i jest nešto varijabilno. Na temelju takvog stava proizlazi teorija poznata kao moralni relativizam. U kolegiju će se prikazati različite pozicije moralnog relativizma (deskriptivni, normativni i metaetički) te će poseban naglasak biti na pitanju odnosa moralnog relativizma i tolerancije.

iii) Teorija prirodnog zakona

Prema ovoj teoriji postoje radnje koje su pogrešne u bilo kojem kontekstu. Temelj suvremenih teorija čini prijedlog Tome Akvinskog. Moralni zakon ima autoritet koji stoji iznad državnog i on je objektivan s obzirom na



moralna načela koja se temelje na zakonima ljudske prirode. Analizirat će se tri temeljne komponente ovoga prijedloga: perfekcionizam, teorija dvostruke posljedice i moralni apsolutizam.

iv) Utilitarizam

Utilitarizam je dominantna teorija unutar konzekvencijalističkog utemeljenja etike. Prema utilitarizmu, kriterij ispravnosti određenog postupka jesu njegove posljedice. U svojoj klasičnoj verziji, utilitarizam može biti hedonistički (Bentham) ili eudamonistički (Mill). Utilitarizam je često kritiziran upravo zbog toga što često nije u skladu s našim moralnim intuicijama. Suvremeni utilitaristi pokušavaju izbjeći glavne prigovore te se njihova pozicija i manifestira u različitim varijantama (utilitarizam čina, utilitarizam pravila, utilitarizam preferencije)

v) Deontološke teorije

Radi se o teoriji koja potječe od Kanta, a koja je zasnovana na pojmu dužnosti. Moralna ispravnost naših postupaka ne ovisi o posljedicama koje iz njih proizlaze, već o nekim drugim obilježjima (primjerice, je li postupkom izvršavamo našu dužnost). Posebni naglasak bit će na nekim suvremenim deontološkim pozicijama (Ross), prema kojima moralna pravila vrijede prima facie.

vi) Etika vrlina

Riječ je o utemeljenju etike koje u središte pozornosti stavlja moralnog djelatnika. Ključno pitanje ovakva utemeljenja, koje se često naziva i areteičkim (arete = vrlina, krepost) nije kako treba djelovati, već kakva osoba treba biti. Moral se podučava moralnim primjerom, usmjeravanjem pažnje na stereotipe, a moralnost se ispoljava razložnom percepcijom događaja od strane kreposne osobe i djelovanja u skladu s time. Naglasak će se, osim Aristotela kao glavnog predstavnika ovog pravca, staviti i na neke suvremne autore poput MacIntyrea.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- predavanja
- seminari i radionice
- vježbe
- obrazovanje na daljinu
- terenska nastava

- samostalni zadaci
- multimedija i mreža
- laboratorij
- mentorski rad
- ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su obvezni redovito pohađati nastavu te se od njih očekuje da budu u tijeku sa zadanom literaturom koja će se obrađivati u sklopu seminara. Studenti su također obvezni izraditi seminarski rad koji će prezentirati na nastavi. Kolegij se polaže usmenim ispitom.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	2	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Crisp, R. i Slote, M. (ur.), *Virtue Ethics*, Oxford University Press, Oxford 1997.
2. Darwall, S. (ur.), *Deontology*, Blackwell, Oxford 2002.
3. Scheffler, S. (ur.), *Consequentialism and its Critics*, Oxford University Press 1988.
4. Timmons, M. *Moral Theory: An Introduction*, Rowman & Littlefield, New York 2002.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Brandt, R., *Morality, Utilitarianism, and Rights*, Cambridge University Press, Cambridge 1992.
2. Crisp, R. (ur.), *How Should One Live? Essays on the Virtues*, Oxford University Press, Oxford 1996.



3. Crisp, R. i Slote, M. (ur.), *Virtue Ethics*, Oxford University Press, Oxford 1997.
4. Finnis, J., *Natural Law and Natural Rights*, Oxford University Press, Oxford 1980.
5. Korsgaard, C., *Creating the Kingdom of Ends*, Cambridge University Press, Cambridge 1996.
6. MacIntyre, A., *Za Vrlinom*, Kružak, Zagreb 2002.
7. Quinn, P., *Divine Commands and Moral Requirements*, Oxford University Press, Oxford 1978.
8. Quinon, A., *Utilitarian Ethics*, Open Court Press, Chicago 1973.
9. Scanlon, T.M., *What We Owe to Each Other*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 1998.
10. Smart, J. J. C i Williams, B., *Utilitarianism: For & Against*, Cambridge University Press, London 1973.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima; usvajanje gradiva; institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenjica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Boran Berčić	
Naziv predmeta	Ontologija	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	8
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj kolegija je kvalitetno uvesti studenta u najvažnije pozicije u suvremenim ontološkim raspravama; objasniti motive za te pozicije; razmotriti glavne argumente; ukazati na implikacije koje ontološke teorije imaju na druga filozofska područja i rasprave.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito ontološkim pitanjima
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene ontologije
- Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme ontologije; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

1.4. Sadržaj predmeta

Istina

Razlikovanje kriterija istine i značenja istine; izlaganje osnovnih teorija istine; redundancijska, korespondencijska, koherentistička, pragmatistička teorija, epistemičko i realističko shvaćanje istine, paradoks lažljivca i njegova rješenja.

Uzrokovanje

Različita shvaćanja uzrokovanja; zrokovanje kao konstantna konjunkcija; analiza u terminima nužnih i dovoljnih uvjeta; analiza u terminima kontrafaktičkih kondicionala, analiza u probabilističkim terminima; logički status principa uzročnosti; princip dovoljnog razloga i uniformnosti prirode.

Identitet

Identitet fizičkih predmeta kroz vrijeme; osobni identitet kroz vrijeme; sjećanje i psihološki kontinuitet, misaoni eksperimenti i teorija najbližeg sljedbenika; jedinstvo svijesti; trodimenzionalizam i četverodimenzionalizam.

Supstancija

Rasprave oko supstancije; shvaćanje supstancije kao nositelja svojstava i kao snopa svojstava (implikacije po osobni identitet).

Vrijeme i prostor

Apsolutno i relativno shvaćanje prostora i vremena; McTaggartov paradoks.

Univerzalije

Rasprava između nominalista i realista oko univerzalija.

Sloboda volje i determinizam

Determinizam (tvrdi determinizam), libertarijanizam, kompatibilizam (meki determinizam); rasprava oko kompatibilističkog i inkompatibilističkog shvaćanja slobodne volje; fatalizam i determinizam.

Svojstva i entiteti višeg i nižeg reda

Problem odnosa cjeline i dijelova – redukcija i emergencija; supervenijencija.

Smrt i smisao života

Suvremene reakcije na klasične Epikurove i Lukrecijeve argumente protiv straha od smrti; različita shvaćanja vrijednosti života zasnovana na različitim shvaćanjima vrijednosti općenito.

Bog

Suvremene varijante klasičnih argumenata: ontološki, kozmološki i teleološki dokaz (argument iz dizajna i antropički princip), Pascalova oklada i neracionalne metode formiranja vjerovanja.

Odnos uma i tijela

Redukcionizam i antiredukcionizam mentalnog; fizikalizam, epifenomenalizam i ostale teorije o odnosu uma i tijela.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- predavanja
 seminari i radionice
 vježbe
 obrazovanje na daljinu
 terenska nastava

- samostalni zadaci
 multimedija i mreža
 laboratorij
 mentorski rad
 ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Student je dužan prisustvovati nastavi, izložiti seminarski rad i obraditi zadanu literaturu.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	2	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Peter Van Inwagen i Dean Zimmerman (ur): *Metaphysics: The Big Questions*, Blackwell, 2002.
2. Stephen Laurence i Cynthia Macdonald (ur): *Contemporary Readings in the Foundations of Metaphysics*, Blackwell, 1999.
3. Jaegwon Kim i Ernest Sosa (ur): *Metaphysics – An Anthology*, Blackwell, 2002.
4. Michael Loux (ur): *Metaphysics – Contemporary Readings*, Routledge, 2001.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Jordan Howard Sobel *Puzzles for the Will*, University of Toronto Press, 1998,
2. Robert Kane (ed) *The Oxford Handbook of Free Will*, Oxford University Press, 2002,
3. J.L. Mackie *The Miracle of Theism*, Oxford University Press, 1983,
4. Richard Swinburne *The Cristian God*, Oxford University Press, 1994,
5. Theodore Sider: *four-dimensionalism: An Ontology of Persistence & Time*, Oxford University Press, 2002.



6. Lynne Rudder Baker: *Persons and Bodies: A constitution View*, Cambridge University Press, 2000.
7. Norman Swartz: *Beyond Experience*, University of Toronto Press, 1991.
8. David M. Armstrong: *Universals: an Opinionated Introduction*, Boulder: Westview Press, 1989.
9. Peter Van Inwagen & Dean Zimmerman *Metaphysics (The Big Questions)*, Blackwell
10. Jaegwon Kim & Ernest Sosa *Metaphysics (An Antology)*, Blackwell
11. Stephen Laurence & Cynthia MacDonald *Contemporary Readings in the Foundations of Metaphysics*, Blackwell
12. Howard Wettstein & Peter French *Life and Death: Metaphysics and Ethics*, Midwest Studies in Philosophy, Vol.XXIV, Blackwell
13. Peter van Inwagen *Material Beings*, Cornell University Press
14. Peter van Inwagen *An Essay on Free Will*, Clarendon Press, Oxford
15. Fisher John Martin: *The Metaphysics of Free Will*, Blackwell, 1994.
16. Nagel Thomas *Mortal Questions*, Cambridge University Press
17. Newman Andrew *The Correspondence Theory of Truth*, Cambridge University Press,
18. O'connor J. *The Correspondence Theory of Truth*, Ashgate Publishing Group Gregg Revivals,
19. Horwich Paul (ed) *Theories of Truth*, MIT, Dartmouth Pub Co, UK/Ashgate Pub Co Dartmouth.
20. Kirkham Richard L. *Theories of Truth*, The MIT Press.
21. Honderich Ted: *The Determinism Problem*, Oxford University Press, 2nd edition, 2002.
22. O'Connor Timothy: *Persons and Causes: The Metaphysics of Free Will*, Oxford University Press, 2002.
23. Oaklander Nathan i Smith Quentin (eur): *The New Theory of Time*, Yale University Press, 1994.
24. John Martin Fisher (ed): *The Metaphysics of Death*, Stanford University Press, 1994.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- samoevaluacija koju provodi nastavnik
- rezultati u postizanju ciljeva
- evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Majda Trobok	
Naziv predmeta	Logika	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	8
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je predmeta upoznati studente sa osnovnim pojmovima modalne logike.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Očekuje se da studenti razviju znanje i razumijevanje osnovnih pojmova modalne logike, kao i njihove uloge i važnosti u filozofskim raspravama.

1.4. Sadržaj predmeta

- Osnove modalne logike sudova
 - Jezik
 - Uvjeti valjanosti
 - Sustavi modalne logike
 - Potpunost
- Modalne predikatna logika
 - Kvantifikatori u modalnoj logici
 - Sustavi modalne predikatne logike
 - Semantika mogućih svjetova

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|--|---|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice | <input checked="" type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u> |

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni prisustvovati nastavi.
Ispit: pismeni i usmeni.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	2	Usmeni ispit	2	Esej		Istraživanje	



Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Hughes, G.E., and Cresswell, M.J., <i>A New Introduction to Modal Logic</i> , Routledge.							
2. Platinga, A., 1982, <i>The Nature of Necessity</i> , Clarendon Paperbacks.							
3. Quine, W. V. O., 1953, "Reference and Modality", in <i>From a Logical Point of View</i> , Cambridge, MA: Harvard University Press. 139-159.							
4. Lewis, D., 1986, <i>On the Plurality of Worlds</i> , Basil Blackwell.							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Bull, R. and Segerberg, Krister, 1984, "Basic Modal Logic," in Gabbay, D., and Guentner, F. (eds.) <i>Handbook of Philosophical Logic</i> , 2.1, Dordrecht: D. Reidel.							
2. Carnap, R., 1947, <i>Meaning and Necessity</i> , Chicago: U. Chicago Press.							
3. Chellas, B., 1980, <i>Modal Logic: An Introduction</i> , Cambridge University Press.							
4. Fitting, M. and Mendelsohn, R., 1998, <i>First Order Modal Logic</i> , Dordrecht: Kluwer.							
5. Garson, J., 1984, "Quantification in Modal Logic", in Gabbay, D., and Guentner, F. (eds.) <i>Handbook of Philosophical Logic</i> , 2.5, Dordrecht: D. Reidel.							
6. Hughes, G. and Cresswell, M., 1968, <i>A Companion to Modal Logic</i> , London: Methuen.							
7. Konyndik, K., 1986, <i>Introductory Modal Logic</i> , Notre Dame: University of Notre Dame Press.							
8. Kripke, Saul, 1963, "Semantical Considerations on Modal Logic", <i>Acta Philosophica Fennica</i> , 16: 83-94.							
9. Lemmon, E. and Scott, D., 1977, <i>An Introduction to Modal Logic</i> , Oxford: Blackwell.							
10. Linsky, B. and Zalta, E., 1994, "In Defense of the Simplest Quantified Modal Logic", <i>Philosophical Perspectives</i> , (Logic and Language), 8: 431-458.							
11. Stalnaker, R.C., 1999, <i>Context and content – Essays on Internationality in Speech and Thought</i> , Oxford University Press.							
12. Zeman, J., 1973, <i>Modal Logic, The Lewis-Modal Systems</i> , Oxford University Press.							
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov				Broj primjeraka		Broj studenata	
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem samoevaluacije koju provodi nositelj predmeta, putem praćenja rezultata u postizanju ciljeva te putem evaluacije koju će se provesti na razini Odsjek za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.							



3.2.2. Izborni predmeti

Opće informacije		
Nositelj predmeta	prof. dr. sc. Snježana Prijic-Samaržija	
Naziv predmeta	Percepcija	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja iz domene filozofije percepcije te uočavanje interdisciplinarnar naravi tematike koja se obrađuje. Nadalje, cilj je kolegija stjecanje sposobnosti kritičkog mišljenja

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito temama filozofije percepcije
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene filozofije percepcije
- Kritičko razmatranje i usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme percepcije; upoznavanje strukture znanstvene i filozofske argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne znanstvene i filozofske literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticanjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

1.4. Sadržaj predmeta

1. Uvod

- Elementi i temeljne vrste percepcije (jednostavno viđenje, objektna percepcija i propozicijska percepcija)
- Viđenje i vjerovanje
- Percepcija kao izvor znanja vjerovanja i istine
- Pojmovni i ne-pojmovni sadržaj percepcije
- Naturalistički i fenomenološki pristup percepciji
- Direktni realizam i percepcija; Indirektni realizam – teorija osjetilnih data; adverbijalna teorija percepcije; fenomenalizam, anti-realizam i percepcija
- Ortodoksni i Heterodoksni pristup

2. Ekološka teorija vizualne percepcije

- Rana stimulusna teorija J.J. Gibsona i preobrazba u ekološku teoriju
- Pojam «afordansi» i percepcije instrumentalnih ili funkcionalnih svojstva okoline



- Reprezentacijske i anti-reprezentacijske teorije vizualne percepcije
- Ekološka teorija percepcije i direktni realizam

3. Konstruktivistička teorija percepcije

- Kognitivistička teorija percepcije (R.L.Gregory, I. Rock)
- Modularna teorija percepcije (D. Marr)
- Iluzije i teorije percepcije
- Percepcija i spoznaja (teza o začahurenosti percepcije)
- Konstruktivistička teorija percepcije i anti-realizam

4. Teorija dva sustava

- Dorsalni i ventralni sustav ili «gdje» sustav i «što» sustav
- Empirijski dokazi u prilog teoriji dva sustava
- Teorija dva sustava i tradicionalni pristupi (ekološka teorija percepcije i konstruktivistička teorija percepcije)
- Epistemološke posljedice teorije dva sustava

5. Teorije percepcije i dilema realizam – antirealizam

- Teze realizma; realizam i relativizam
- Anti-realistički izazov; idealizam
- Instrumentalizam i relativizam
- Izazov skepticizma

6. Percepcija i akcija

- Kritika tradicionalnog pristupa (S. Hurley)
- Akcijski pristup (H.R. Maturana, F.J. Varela)
- Animalizacija viđenja (D.H. Ballard)
- Teorija senzomotoričke kontigentnosti (J.K. O'Reagan, A. Noe)

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice <input type="checkbox"/> vježbe <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu <input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci <input type="checkbox"/> multimedija i mreža <input type="checkbox"/> laboratorij <input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad <input type="checkbox"/> ostalo _____					
1.6. Komentari	Nastojat će se na metodski kompleksnom radu koji objedinjuje individualni i timski pristup. Za uspješan rad bit će potreban pristup Intenetu, služenje mrežnim servisima i poznavanje engleskog jezika.						
1.7. Obveze studenata							
Uz redovito i aktivno sudjelovanje u predavanjima i seminarima, polaznici su dužni napisati esej (oko 10.000 slova), te položiti pismeni ispit. Polaznicima je omogućen dodatni individualni rad s nastavnikom-mentorom.							
1.8. Praćenje rada studenata							
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	2	Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Rad studenta prati se kontinuirano. Aktivnost u nastavi uključuje i pohađanje konzultacija.							



Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia

T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091

W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr

U slučaju da se student odluči na dodatni individualni rad s mentorom, osobito će se vrednovati istraživački rad na pripremi članka za objavljivanje u časopisu ili predstavljanje na (međunarodnom) skupu.



1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Gibson, J.J., (1979), *The Ecological Approach to Visual Perception*, Boston, Houghton Mifflin
2. Gregory, R.L. (1977), *The Intelligent Eye*, London, Weidenfeld and Nicolson.
3. Crane, T., ed. (1992), *The Contents of Experience: Essays on Perception*, Cambridge, Cambridge University Press.
4. Hurley, S.L. (2001), "Perception and Action: Alternative Views, *Synthese*, 129, p. 3-40
5. Marr, D., (1982), *Vision*, San Francisco, Freeman.
6. Alston, W., (1999), "Perceptual knowledge", u J. Greco & E. Sosa (ur.), *Epistemology*, Oxford, Blackwell.
7. Fodor, J., (1984), "Observation Reconsidered", *Philosophy of Science*, 51
8. Noe, A., and Thompson, E., eds., (2002), *Vision and Mind: Selected Writings in the Philosophy of Perception*, Cambridge: MA, MIT Press. Hillsdale
9. Rock I. (1984), *Perception*, New York, Scientific American Books.
10. Norman, J., (2002), "Two visual systems and two theories of perception: An Attempt to reconcile the constructivist and ecological approaches", *Behavioural and Brain Sciences*, 25:1, 73-96
11. Pylyshyn, Z., (1999), "Is vision continuous with cognition? The Case for cognitive impenetrability of visual perception", *Behavioural and Brain Sciences*, 22, 341-423
12. Prijić, S., *Oklo i svijet*, Rijeka, HKD, 1995.
13. Jacob, P., & Jeannerod M., (2003), *Ways of seeing; The scope and limits of Visual cognition*, Oxford, Oxford University Press

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. J. Greco | E. Sosa (ur.), *Epistemology*, Oxford, Blackwell.
2. Devitt, M., (1984), *Realism and Truth*, Oxford, Blackwell.
3. Epstein, W., (1982), "Percept-percept couplings" *Perception*, 11(1), 75-83
4. Gibson, J.J., (1982), *Reasons for Realism*, New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates,
5. Ballard, D.H., (1991), "Animate Vision", *Artificial Intelligence* 48, 57-86
6. Crane, T., (2001), *Elements of Mind*, Oxford, Oxford University Press.
7. Mace, W.M., (2002), "The Primacy of ecological realism", *Brain and Behavioural Sciences*, 25:1
8. Lanier Anderson, R., (1998), "Truth and Objectivity in Perspectivism", *Synthese*, No. 115
9. Maturana, H.R. & Varela, F.J. (1987), *The Tree of Knowledge: The Biological Roots of Human Understanding*. Boston: Shambala/New Sciences Library
10. Milner, D.A. & M.A. Goodale: *The Visual Brain in Action*, Oxford, Oxford University Press.
11. Noe, A., (2001), "Experience and the Active Mind", *Synthese*, 129; pp. 41-66.
12. Michaels, C.F. & Carello, C., (1981), *Direct Perception*, New Jersey, Prentice - Hall, Englewood Cliffs.
13. O'Regan, J.K. & Noe, A. (2001), "A Sensiomotor account of vision and visual consciousness", *Behavioural and Brain Sciences*, 24 (5)
14. Rock, I., (1983), *The Logic of Perception*, MIT Press, A Bradford Books.
15. Williams, M., (2001), *Problems of knowledge*, Oxford, Oxford University Press
16. Clark, A., (1994), "Contemporary Problems in the Philosophy of Perception", *American Journal of Psychology*, 107 (4).
17. Putnam, H. (1981), *Reason, Truth and History*, Cambridge, Cambridge University Press.
18. Putnam H., (1987), *The Many Faces of Realism*, Open Court, LaSalle, Il.
19. Putnam, H., (1990), *Realism with the Human Face*, Cambridge, MA, Harvard University Press.
20. Churchland, P.M., "Perceptual Plasticity and Theoretical Neutrality, A Reply to Fodor", *Philosophy of Science*, 55, 1988.
21. Descartes, R., *Meditacije o prvoj filozofiji*, u Husserl, E., *Kartezijanske meditacije*, Izvori i tokovi, Zagreb, 1975.
22. Fodor, J., i Pylyshyn, Z.W., "How Direct is Visual Perception? : Some Reflections on Gibson's Ecological Approach", *Cognition*, 1981.
23. Fodor, J., *Modularity of Mind*, MIT Press, 1983,
24. Fodor, J., "Observation Reconsidered", *Philosophy of Science*, 51, 1984



25. Fodor, J., "A Reply to Churchland's "Perceptual Plasticity and Theoretical Neutrality"", u *Theory of Content*, MIT Press, 1991.
26. Fumerton, R.A., *Metaphysical and Epistemological Problems of Perception*, University of Nebraska Press, London, 1985,
27. Gibson, J.J., *Visual World*, The Riverside Press, Cambridge, Massachusetts 1950.
28. Gibson, J.J., "The Theory of Affordances", u *Perceiving, Acting and Knowing*, priredili Shaw, R.E., i Bransford, J., Lawrence Erlbaum Associates, Hillsdale, New Jersey, 1977.
29. Gregory, R.L., *Eye and Brain*, Weidenfeld and Nicolson, London, 1977.
30. Humphreys, G.W., i RIDDOK, M.J., *To See But Not To See, A Case Study of Visual Agnosia*, Lawrence Erlbaum Associates, London 1989.
31. Kant, I., *Kritika čistog uma*, Matica Hrvatske Zagreb, 1984.
32. Mišević, N., "Information, Theory and Observation", *Acta Analytica*, sv. 8, 1992.
33. Reichenbach, H., *Experience and Prediction*, The University of Chicago Press, Chicago, Midway Reprint, 1976.
34. Robinson, J.O. *The Psychology of Visual Illusion*, Hutchinson University Library, London, 1972.
35. Rock, I., *An Introduction to Perception*, Macmillan New York, 1975
36. Rock, I., *The Logic of Perception*, A Bradford Book, MIT Press, Cambridge, 1983
37. Shaw, R., i Bransford, J., *Perceiving, Acting and Knowing*, Lawrence Erlbaum Associates, Hillsdale, New Jersey, 1977.
38. Stich, S., *Fragmentation of Reason*, MIT Press, 1990.
39. Turvey, M.T., Shaw, R.E. Reed, E.S., Mace, W.M., " Ecological Laws of Perceiving and Acting: In Reply to Fodor and Pylyshyn", *Cognition*, 1981
40. Ullman, S., " Against Direct Perception", *The Behavioral and Brain Sciences*, No. 3, 1980.
41. Vaina, L., " 'What' and 'Where' in the Human Visual System: Two Hierarchies of Visual Modules", *Synthese*, 83, 1991.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- samoevaluacija koju provodi nastavnik
- rezultati u postizanju ciljeva
- evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta



Opće informacije		
Nositelj predmeta	prof. dr. sc. Snježana Prijić – Samaržija	
Naziv predmeta	Spoznaja i društvo	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja iz domene epistemologije, s naglaskom na društvenu dimenziju spoznaje i socijalnu epistemologiju. Nadalje, cilj je kolegija stjecanje sposobnosti analitičkog i kritičkog promišljanja tematike.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

/

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito epistemološkim pitanjima
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene socijalne epistemologije
- Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme socijalne epistemologije; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

1.4. Sadržaj predmeta

1. Socijalna epistemologija

- uloga društva i spoznaja: povijesni pregled (Platon, Aristotel, F. Bacon, J.Locke, R.Descartes, D.Hume, T. Reid, G. Vico, J.J. Rousseau, K. Marx, E. Durkheim i dr.)
- socijalni konstruktivizam i socijalna epistemologija
- socijalni konstruktivizam: Strogi program edinburške škole (D. Bloor, B.Barnes, S.Shapin i dr.); postmodernizam (M. Foucault) ; L. Wittgenstein; C.S. Peirce; feministička epistemologija; S. Latour; T. Kuhn; N. Goodman; R.W.Quine; A.I. Goldman; P. Kitcher, H. Kornblith; R. Rorty i smrt epistemologije; epistemološki komunitarizam (M. Kusch)
- Popperov treći svijet
- metodološki individualizam i kolektivizam
- individualna i socijalna epistemologija
- naturalistička epistemologija i socijalna epistemologija
- instrumentalizam, relativizam i istina (M. Williams, P. Moser, R. Rorty)
- društvena povijest istine

2. Svjedočanstvo (komunikacija)



- Epistemologija svjedočanstva i povjerenje: status svjedočanstva kao prezervativnog izvora znanja, opravdanje vjerovanja stečenih putem svjedočanstva; svjedočanstvo i ostali izvori znanja (R. Audi)
- Povijesni pregled problema (Platon, R. Descartes, J. Locke, D. Hume, T.Reid i dr.)
- Redukcionizam i anti-redukcionizam (D. Hume, Th. Reid, C.A.J. Coady, P. Graham, T. Burge, P. Faulkner i dr.)
- Evidencijalizam i anti-evidencijalizam u pogledu svjedočanstva (J. Adler)
- Epistemološka podjela rada (organizacija spoznajnog posla); epistemološka kooperacija i povjerenje; problem prenošenja znanja, stručnjaci (Ph. Kitcher, A.I. Goldman)
- Teorije osobnosti i situacijska psihologija (G. Harman, J. Doris, S. Stich)
- Povjerenje i demokracija; povjerenje i poslovanje (D. Gambetta, R. Hardin)

3. Prakse formiranja vjerovanja i društvo

- Prakse formiranja vjerovanja i društvo: konsenzus, stručnjaci, veritizam (A. I. Goldman)
- Konsenzus i konsenzualistička teorija opravdanja u socijalnoj epistemologiji; zdravorazumski konsenzus i racionalni konsenzus (K. Lehrer i C. Wagner); konsenzualizam i koherentizam
- Stručnjaci i ekspertistička teorija opravdanja u socijalnoj epistemologiji; ekspertizam i fundacionalizam (G. Pappas)
- Veritizam kao teorija opravdanja u socijalnoj epistemologiji (A.I. Goldman); veritizam i relijabilizam
- Argumentacija: monološka i dijaloška argumentacija; istina utemeljena na dokazima i kulturalna klima argumentacije; greške i dobra argumentacija; alternativni pristupi argumentaciji (A. I. Goldman)

4. Znanje u društvu: posebne domene

- Znanost: znanost kao konvencija; političko-militaristički prikaz znanosti, teorijska ovisnost opažanja, neodređenost znanstvenih teorija itd.
- Tehnologija: tehnologija i znanje, komunikacija računalima
- Zakon: istina i zakonska regulativa; svjedočenja stručnjaka, otkrivanje i tajnost, sustav porote i pravila isključivanje i dr.
- Demokracija: znanje i narav glasovanja, znanje i informiranost glasačkog tijela, demokratska vrijednost znanja glasačkog tijela, demokracija i mediji i dr.
- Obrazovanje: ciljevi, metode i interesi obrazovanja i istina, kritičko mišljenje, povjerenje i pedagogija, kulturalni sadržaj i epistemički autoriteti i dr.

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad
	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije

1.6. *Komentari* Nastojat će se na metodički kompleksnom radu koji objedinjuje individualni i timski pristup. Za uspješan rad bit će potreban pristup Internetu, služenje mrežnim servisima i poznavanje engleskog jezika.

1.7. *Obveze studenata*

Uz redovito i aktivno sudjelovanje u predavanjima i seminarima, polaznici su dužni napisati esej (oko 10.000 slova), te položiti pismeni ispit. Polaznicima je omogućen dodatni individualni rad s nastavnikom-mentorom.

1.8. *Praćenje rada studenata*

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	2	Istraživanje	2
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. *Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu*



Rad studenta prati se kontinuirano.

Aktivnost u nastavi uključuje i pohađanje konzultacija.

U slučaju da se student odluči na dodatni individualni rad s mentorom, osobito će se vrednovati istraživanje rad na pripremi članka za objavljivanje u časopisu ili predstavljanje na (međunarodnom) skupu.



1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Prijić –Samaržija, S., *Društvo i spoznaja*, Zagreb, Kruzak, 1995.
2. Schmitt, F.F., (ur.) *Socializing Epistemology*, Lanham, Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 1994
3. Goldman, A.I., *Knowledge in a Social World*, Oxford, Oxford University Press, 1999.
4. Coady, C.A.J., *Testimony: A Philosophical Study*, Oxford, Clarendon Press, 1992.
5. Adler, J. *Belief's own Ethics*, Cambridge, Mass., A Bradford Book, MIT Press, 2002
6. Matilal, B.K. i Chakrabarti, A. (1994), *Knowing from Words*, ur. Dordrecht, Kluwer Academic Publishers.
7. Wittgenstein, L., (1969), *On Certainty*, New York, Harper
8. Popper, K., (1972), *Objective Knowledge*, Oxford, Clarendon Press
9. Rorty, R., (1979), *Philosophy and the Mirror of Nature*, Princeton, NJ: Princeton University Press

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Aristotel, *Politika*, Beograd, Kultura, 1960.
2. Barnes, B., i Bloor, D., "Relativism, Rationalism and the Sociology of Knowledge", u M. Hollis i S. Likes (ur.) , *Rationality and Relativism*, Oxford, B.Blackwell,1982.
3. Barnes, B., *Scientific Knowledge and Sociological Theory*, London, Rauledge and Kegan Paul, 1974.
4. Bender, J.W., (ur) , *The Current State of the Coherence Theory*, Dordrecht, Kluwer Academic Publishers, 1989.
5. Bloor, D., (1981) , "The Strenght of Strong Programme", *Philosophy of Social Science*, br. 1.1
6. Bloor, D., (1983) , *L. Wittgenstein. A Social Theory of Knowledge*, London, Macmillan Press.
7. Bonjour, L., (1985) , *The Structure of Empirical Knowledge*, Cambridge, Mass., Harward University Press.
8. Dancy, J., (1990) , *An Introduction to Contemporary Epistemology*, Blackwell.
9. Fricker, E., (1987) , "The Epistemology of Testimony", *Aristotelian Society Supplementary*, Vol. LXI.
10. Fricker, E. (1995) , "Telling and Trusting: Reductionism and Anti-Reductionism in the Epistemology of Testimony", *Mind*, Vol. 104. br. 414.
11. Goldman, A.I., (1986) , "The Cognitive and Social Sides of Epistemology", u A.Fine i P.Machamer, izd., *Philosophy of Science Association*, Vol. 2.
12. Goldman, A.I., (1987) , "Foundations of Social Epistemics", *Sythese*, br. 73.
13. Hardwig, J., "Epistemic dependence" *Journal of Philosophy*, No. 82, 1985
14. Hardwig, J., ""The Role of Trust in Knowledge", *Journal of Philosophy*, No. 88, 1991.
15. Hume, D., (1748/1962) , *An Enquiry Concerning the Human Understanding*, Oxford, ur. L.A. Selby-Bigge, Clarendon Press.
16. Hume, D. *Of Miracles*, Open Court, La Salle, Illinois, ur. Anthony, Flew , (izd.) 1987.
17. Kitcher, P., (1990) , "The Division of Cognitive Labour", *The Journal of Philosophy*, Vol. LXXXVII, br. 1.
18. Lehrer, K., i Wagner, C., (1981), *Rational Consensus in Science and Society*, Dordrecht, Reidel Publishing Company.
19. Lewis, C.I., "The Bases of Empirical Knowledge", u *Empirical Knowledge*, ur. Chisholm, R.M. i Schwartz, R.J., New Jersey, Englewood Cliffs, 1973.
20. Locke, J., *An Essay concerning Human Understanding*, ur. J.W. Yolton, London, 1965.
21. Moore, G. E., "The Defence of Common Sense", London, Contemporary British Philosophy, 1925.
22. Moser, P. K., (1985), *Empirical Justification*, Dordrecht, D. Reidel Publishing Company.
23. Pettit, P. (1993), *Common Mind*, Oxford, Oxford University Press.
24. Plantinga, A., (1994), *Warrant and Proper Function*, Oxford, Oxford University Press.
25. Platon, *Fileb i Teetet*, Zagreb, Naprijed, 1979.
26. Platon, *Menon*, Beograd, BIGZ, 1970.
27. Pollock, J., (1974), *Knowledge and Justification*, Priceton, Princeton University Press;
28. Popper, K.R., (1972) , "Epistemology Without a Knowing Subject", u *Objective Knowledge*, Oxford, Oxford University Press.
29. Quine, W.V., (1969) , *Ontological Relativity and Other Essays*, New York, Columbia University Press.
30. Reid, T., *Inquiry and Essays*, ur. R. E. Beanblossom i K. Lehrer, Hacket Publishing Company, Indianapolis, 1983.



31. Sosa, E., (1991) , *Knowledge in Perspective*, Cambridge, Cambridge University Press.

32. Wittgenstein, L., *Filozofska istraživanja*, Beograd, Nolit, 1980.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- samoevaluacija koju provodi nastavnik
- rezultati u postizanju ciljeva
- evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv predmeta	Moralna zbilja	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je predmeta da studenti, na naprednoj razini, upoznaju, razumiju i analiziraju temeljne pojmove i spoznaje iz predmeta *Moralna istina i zbilja*.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Nakon izvršavanja studijskih obveza u predmetu očekuje se:

- da studenti, na naprednoj razini, raspoložu kritičkom spoznajom vodećih suvremenih pozicija o teorijskim pitanjima koji su vezani uz moral;
- da studenti posjeduju napredne kompetentne spoznaje o vodećim suvremenim pozicijama u raspravama iz analize moralnog govora (rasprava između kognitivizma i različitih oblika ne-kognitivizma), moralne spoznaje (primjene koherentističkog, fundacionalističkog i kontekstualističkog prijedloga na području moralne spoznaje) i (ne)postojanja moralnih objektivnih činjenica (intuicionizam, naturalizam, skepticizam, konstruktivizam, relativizam); – da studenti raspoložu naprednim spoznajama iz moralne epistemologije, te da budu u stanju primjeniti njezine metode u konkretnim slučajevima moralne rasprave;
- da studenti razviju sposobnosti povezivanja i stvaranja dosljednog sustava mišljenja, u odnosu na njihove razvijene stavove u aspektima normativne etike, kao i u preklapajućim sadržajima korelativnih programa

1.4. Sadržaj predmeta

- **Podjela između kognitivističkih i ne-kognitivističkih pozicija**
Semantička analiza moralnog govora, na temelju klasika kognitivističkih i ne-kognitivističkih pozicija, ali u obradi suvremenijih autora.
- **Intuicionizam**
Suvremene interpretacije intuicionizma koje revitaliziraju ovu poziciju, kod autora s posebnim osvrtom na R. Audia, J. Dancya.
- **Emotivizam**
Pretpostavlja se spoznaja klasičnog emotivizma iz prvih desetljeća stoljeća (Ayer, Stevenson), a rasprava će se ticati suvremenijih prijedloga (npr. A. Gibbard), uz distinkciju emotivizma kao semantičke teorije i emotivizma kao spoznajne teorije (npr. J. D'Arms i D. Jacobson).
- **Preskriptivizam**
Kritički će se razmatrati prijedlog R.M. Harea, kao paradigmatskog autora za univerzalističku i antikognitivističku poziciju u etici, prije svega s obzirom na suvremene i aktualne kritike negiranja univerzalizma kao pristupa modelu moralnog rasuđivanja, te kritika mogućnosti nuđenja radikalne antikognitivističke pozicije.



- **Analogija sa sekundarnim svojstvima**
Razmatrati će se prijedlog koji uspostavlja analogiju između moralnih svojstava i sekundarnih svojstava u sklopu naturalističkog i u sklopu normativističkog prijedloga. Glavni autori koji će se razmatrati su D. Lewis, B. Brower, M. Johnston, J. McDowell i D. Wiggins
- **Naturalizam**
Prikazat će se naturalističke kritike moralnog realizma (Harman, Mackie, Timmons) i naturalističke obrane moralnog realizma (u redukcionističkom i u nereducionističkom obliku). Obraditi će se i tematike iz suvremenog neo-aristotelovskog naturalizma. Ponudit će se i rasprava o analogiji između epistemološkog naturalizma i moralnog naturalizma.
- **Kantovski prijedlozi**
Radi se o suvremenim prijedlozima koji naglašavaju važnost racionalnog rasuđivanja u području morala, kao i internalističkog pristupa motivaciji. Naglasak je na suvremenom razvoju kantovskih modela, u smjerovima jakog deduktivističkog programa, odnosno konstruktivističkog programa.
- **Fundacionalizam, koherentizam, kontekstualizam**
Prikazati će se klasične epistemološke metode s njihovom primjenom u području morala, prije svega Audiev fundacionalizam, te Danielsov i DePaulov koherentizam. Nakon prikaza teškoća primjena ovih metoda, prikazati će se kontekstualistički prijedlog, koji se pojavljuje i kao alternativa i kao nadopuna ovim metodama.

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja <input type="checkbox"/> seminari i radionice <input type="checkbox"/> vježbe <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu <input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci <input type="checkbox"/> multimedija i mreža <input type="checkbox"/> laboratorij <input type="checkbox"/> mentorski rad <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>
------------------------------	--	--

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Obveze studenata čine redovito pohađanje nastave i ispunjavanje tekućih zadataka. Studenti su obvezni izraditi seminarski rad, za čiju izradu dobivaju potporu na konzultacijama. Očekuje se od studenata da čitaju temeljnu literaturu u tijeku razdoblja kada se održavaju predavanja, tako da bi sama nastava mogla biti interaktivna, uz značajno kritičko sudjelovanje studenata. Studenti će imati obvezu polagati i konačni ispit.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	1	Istraživanje	2
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

U skladu s programima studija *Filozofije* (diplomski), izborni se predmeti mogu ponuditi u bilo kojem semestru, i bilo kojoj godini, a o njihovom razvrstavanju odlučuju studenti. Iz tog razloga, raspored predmeta po semestru i godini je postavljen disjunktivno

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Sinnott-Armstrong, W., Timmons, M. (ur.), *Moral Knowledge? New Readings in Moral Epistemology*, Oxford, Oxford University Press 1996.
2. Sayre-McCord, G. (ur.), *Essays on Moral Realism*, Cornell University Press, Ithaca 1988.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Dancy, J., *Ethics without Principles*, Oxford University Press, Oxford 2004.



2. DePaul, M, Zagzebski, L. (ur.), *Intellectual Virtue. Perspectives from Ethics and Epistemology*, Clarendon Press, Oxford 2003.
3. Korsgaard, C.M., *Creating the Kingdom of Ends*, Cambridge University Press, Cambridge 1996.
4. McDowell, J., *Mind, Value and Reality*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 1998.
5. Schafer-Landau, R., *Moral Realism. A Defence*, Oxford University Press, Oxford 2003.
6. Stratton-Lake, P. (ur.), (2002), *Ethical Intuitionism*, Oxford: Clarendon Press.
7. A. Gibbard, *Wise Choices, Apt Feelings*, Cambridge Mass., Harvard University Press, 1990.
8. Timmons, M., *Morality without Foundations*, Oxford, Oxford University Press, 1999.
9. D. Wiggins, *Needs, Values and Truth*, Oxford, Blackwell, 1987.
10. Williams, B., *Ethics and the Limits of Philosophy*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 1985

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima; usvajanje gradiva; institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenjica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv predmeta	Metode moralnog rasuđivanja	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je predmeta da studenti upoznaju, razumiju i mogu primjenjivati metode moralnog rasuđivanja.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Nakon izvršavanja studijskih obveza u predmetu očekuje se:

- da studenti raspolažu spoznajama o metodama moralnog rasuđivanja u filozofiji morala;
- da studenti razviju adekvatnu metodologiju moralnog rasuđivanja;
- da studenti razviju stručne vještine u moralnom argumentiranju.

1.4. Sadržaj predmeta

Kantovski modeli moralnog rasuđivanja. Studentima će se prikazati najutjecajniji model moralnog rasuđivanja, kantovski, kroz suvremene verzije ove paradigme. Posebno, prikazati će se autori koji smatraju da se može primjenjivati kantovski model rasuđivanja koji je shvaćem kao strogo deduktivni program (Gewirth, Hare), kao i autori koji smatraju da je primjerenija konstruktivistička interpretacija kantovskog modela (Korsgaard), ili verzije koje, na neki način, smatraju da se moralno rasuđivanje ne može razvijati samo deduktivno, već se treba pozivati i na primjenu moralnog suda (Herman).

Intuicionistički modeli. Kao posebno zanimljivi primjeri intuicionističkog modela rasuđivanja, isticati će se Rossov model i Audiev model. U prvom slučaju, radi se o složenom modelu intuicionističkog rasuđivanja, koje važnost pridaje intuiciji kao suočavanje sa situacijom, indukciji u smislu generalizacije posebnih intuicija, te intuiciji u primjeni moralnih načela. Audiev model će se prikazati kao kombinacija intuicionističkog modela i kantovskog modela.

Koherentistički modeli. Najvažniji i najpoznatiji koherentistički model u suvremenoj filozofiji morala je Rawlsov model reflektivnog ekvilibrija. Prikazati će se i raspravljati kasniji razvoji ovog modela (Daniels, Brink, DePaul), kao i kritike ovog modela.

Teorija dviju razina. Suprotno od koherentističkog modela reflektivnog ekvilibrija, teorija dviju razina govori da moralne intuicije i moralno kritičko rasuđivanje ne mogu imati ravnopravni epistemološki položaj. Argumentira se u prilog primata kritičkog rasuđivanja, dok moralne intuicije mogu imati samo pragmatičku funkciju u svakidašnjem životu.

Perceptivni ekvilibrij i moralno iskustvo. Suprotno od reflektivnog ekvilibrija, koji zastupa vjerodostojnost moralnog suda kao sud koji je distanciran i neutralan, paradigma koja se poziva na aristotelovskoj tradiciji govori o ispravnosti moralnog suda kada je takav sud proživljen u konkretnim situacijama (ili preko umjetničkih djela). Takav sud ne smije biti distanciran i neutralan, već nasuprot senzibilitetom upravo uključen u životno iskustvo.



Polemika principlizam-partikularizam. Prikazati će se i raspravljati suvremena polemika između onih pozicija koje zastupaju tezu da se ispravno moralno rasuđivanje odvija ispravnom primjenom moralnih načela i onih pozicija koje tvrde da se ispravan sud sastoji od partikularnih moralnih sudova koji nemaju opću valjanost.

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input type="checkbox"/> mentorski rad
	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Obveze studenata čine redovito pohađanje nastave i ispunjavanje tekućih zadataka. Studenti su obvezni izraditi seminarski rad, o čijem sadržaju dobivaju potporu na konzultacijama u vidu izravnog mentorskog rada. Očekuje se od studenata da čitaju temeljnu literaturu u tijeku razdoblja kada se održavaju predavanja, tako da bi sama nastava mogla biti interaktivna, uz značajno kritičko sudjelovanje studenata. Studenti će imati obvezu polagati i konačni ispit.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	1	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Daniels, D., *Justice and Justification. Reflective Equilibrium in Theory and Practice*, Cambridge University Press, Cambridge 1996.
2. Hare, R.M., *Moral Thinking. Its Levels, Methods and Point*, Clarendon Press, 1981.
3. Nussbaum, M.C., *Perceptive Equilibrium. Literary Theory and Ethical Theory*, u Nussbaum, M.C., *Love's Knowledge*, Oxford University Press, Oxford 1990.
4. O'Neill, O., *Acting on Principle*, Columbia University Press, New York 1995.
5. Sinnott-Armstrong, W., M. Timmons (ur.), *Moral Knowledge*, Oxford University Press, Oxford 1996.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Audi, R., *Moral Knowledge and Ethical Character*, Oxford University Press, Oxford 1997.
2. Baron, M.W., Pettit, P., Slote, M., *Three Methods of Ethics*, Blackwell, Oxford 1997.
3. Beauchamp, T.L., *Principles of Biomedical Ethics*, Oxford University Press, Oxford 2001.
4. Brink, D.O., *Moral Realism and the Foundations of Ethics*, Cambridge University Press, Cambridge 1989.
5. DePaul, M., *Balance and Refinement. Beyond Coherence Methods of Moral Inquiry*, Routledge, London 1993.
6. Goldman, A.H., *Moral Knowledge*, Rotledge, London, 1988.
7. Herman, B., *The Practice of Moral Judgment*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 1993.
8. Hill, T.E., *Dignity and Practical Reason in Kant's Moral Theory*, Cornell University Press, Ithaca 1992.
9. Hooker, B. i Little, M. (ur.), *Moral Particularism*, Oxford University Press, Oxford 2003.
10. Loudon, R.B., *Morality and Moral Theory. A Reappraisal and Reaffirmation*, Oxford University Press, Oxford 1992.
11. Ross, W.D., *The Right and the Good*, Clarendon Press, Oxford 2002.



1.12. *Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>

1.13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima; usvajanje gradiva; institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv predmeta	Etički intuicionizam	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj predmeta *Etički intuicionizam* jest da se studenti detaljnije upoznaju s osnovnim problemima i pojmovima ovog utjecajnog metaetičkog stajališta

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Budući da se kolegij *Etički intuicionizam* bavi specifičnom problematikom koja pretpostavlja određeno predznanje iz područja metaetike, namijenjen je prvenstveno studentima koji se žele detaljnije upoznati s jednim od značajnih metaetičkih pravaca. U tom se smislu očekuje da studenti po završetku kolegija steknu jasniji uvid u metaetičke probleme te da poznaju sve ključne elemente intuicionističke teorije. Također se od studenata očekuje da razviju sposobnost primjene općih spoznaja na konkretne sadržaje. Studenti će također biti upućeni u relevantnu literaturu iz ovog područja te će na osnovi svojih afiniteta moći samostalno proučavati blisku tematiku.

1.4. Sadržaj predmeta

Intuicionistička teorija je u posljednjem desetljeću doživjela značajan uspon te je na taj način ponovno ušla u samo središte metaetičkih promišljanja. Nesporna je činjenica da je danas sve više filozofa spremno braniti intuicionističku poziciju ili barem neke od njenih elemenata. Upravo je to razlog zašto se stvorila nasušna potreba da se detaljnije razmotri povijesni utjecaj ovog metaetičkog stajališta i utvrdi u kojoj su mjeri njena obilježja prisutna u našem svakodnevnom moralnom rasuđivanju. Kolegij *Etički intuicionizam* posvećen je upravo ovim pitanjima.

Predmet će se velikim dijelom baviti doprinosom klasičnih intuicionista gdje će se prvenstveno razmatrati autori poput Sidgwicka, Moorea, Pricharda i Rossa. Analizirat će se razlika između *metodološkog* i *epistemološkog* intuicionizma te će se raspravljati o Sidgwickovu razlikovanju *percepcijskog*, *dogmatskog* te *filozofskog* intuicionizma. Mooreovo stajalište, kao najreprezentativnije intuicionističko stajalište, bit će razmotreno u svjetlu nekih utjecajnih kritika (Mackie) i u odnosu na druga ne-kognitivistička stajališta (Ayer, Hare). Budući da se od studenata već očekuje poznavanje osnovnih elemenata Mooreove etike, ona će se prezentirati u kontekstu suvremenih razmatranja, s posebnim osvrtom na kritiku "argumenta otvorenog pitanja" koju su pružili realisti naturalisti (Brink, Sturgeon) te analizu pojma "supervenijencije". U sklopu razmatranja deontološkog utemeljenja (Kant), analizirat će se stajalište prema kojemu postoji pluralizam moralnih dužnosti spoznatljivih moralnom intuicijom. Ovdje će biti govora o vrlo utjecajnoj teoriji *prima facie* dužnosti (Ross) i nekim poteškoćama s kojima se ta teorija suočava. Intuicionizam, kao fundacionalistička teorija opravdanja, promatrat će se u odnosu na druge teorije opravdanja – koherentizam i kontekstualizam. Ovdje se također pretpostavlja uvid u osnovne probleme moralne epistemologije. Budući da intuicionistička pozicija ima značajne metafizičke implikacije, također će biti govora o realističkim i antirealističkim pozicijama u etici. Značajan dio kolegija bit će posvećen



najnovijim pokušajima obrane intuicionizma, gdje će se kritički obraditi prijedlog teorije koja integrira elemente Kantove etike, Rossova prijedloga i teorije vrijednosti (Audi). U svjetlu ovih rasprava, također će se raspravljati o partikularizmu (Dancy) i problemu motivacije (Darwall).

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|--|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije |

1.6. Komentari

U skladu s programima studija *Filozofije* (diplomski), izborni se predmeti mogu ponuditi u bilo kojem semestru, i bilo kojoj godini, a o njihovom razvrstavanju odlučuju studenti. Iz tog razloga, raspored predmeta po semestru i godini je postavljen disjunktivno

1.7. Obveze studenata

Studenti su obvezni pohađati nastavu. Na svaki sat trebaju doći pripremljeni odnosno s unaprijed pročitanim literaturom koja je zadana programom kolegija. Svaki student je obvezan izložiti seminarski rad na jednu od s nastavnikom dogovorenih tema. Od studenata se također očekuje aktivno sudjelovanje u seminarskim raspravama. Kolegij se polaže pismenim ispitom.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Audi, R., "Intuitionism, Pluralism, and the Foundations of Ethics" u: Sinnott-Armstrong, W. i Timmons, M. (ur.), *Moral Knowledge? New Readings in Moral Epistemology*, Oxford University Press, New York 1996.
- Audi, R., "A Kantian Intuitionist", *Mind*, 2001, 601-635.
- Moore, G. E., *Principia Ethica*, Cambridge University Press, Cambridge [1903] 2000, pogl I.
- Prichard, H. A., "Does Moral Philosophy Rest on a Mistake?" u: Sellars, W. i Hospers, J. (ur.), *Readings in Ethical Theory*, Appleton Century Crofts, New York 1952.
- Ross, W. D., "What Makes Right Acts Right?" u: Carson, T. L. i Moser, P. K. (ur.), *Morality and the Good Life*, Oxford University Press, New York 1997.
- Stratton-Lake, P. (ur.), *Ethical Intuitionism: Re-evaluations*, Clarendon Press, Oxford 2002.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Audi, R. *The Good in the Right: A Theory of Intuition and Intrinsic Value*, Princeton University Press, Princeton 2004.
- Brink, D., *Moral Realism and the Foundations of Ethics*, Cambridge University Press, Cambridge 1996.
- Hooker, B. i Little, M. (ur.), *Moral Particularism*, Oxford University Press, Oxford 2003.
- Horgan, T., Timmons, M. (ur.), "The Legacy of G.E. Moore", *The Southern Journal of Philosophy Supplement*, 2002.
- Hudson, W. D., (ur.), *The Is/Ought Question*, Macmillan Press, London 1983.
- Hudson, W. D., *Modern Moral Philosophy*, Macmillan Press, London 1983.
- Mackie, J. L., *Ethics: Inventing Right and Wrong*, Penguin Books, New York 1977.
- Putnam, H., *The Collapse of the Fact/Value Dichotomy and Other Essays*, Harvard University Press, Cambridge 2004.



9. R. Shafer-Landau, *Moral Realism. A Defence*, Clarendon Press, Oxford 2003.

10. C.H. Wellman (ur.), "Centenary Symposium on G.E. Moore's Principia Ethica", *Ethics*, 2003, 465-677.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima; usvajanje gradiva; institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Bruce Russell, full professor	
Naziv predmeta	Ethics and epistemology	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

The aim of this course will be for students to learn of recent developments in epistemology and ethical theory.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Students will be able to critically discuss recent developments in epistemology and ethical theory

1.4. Sadržaj predmeta

- recent developments in epistemology and ethical theory,
- nature and justificatory force of rational intuitions in epistemology and ethics,
- nature of reasons for belief and action,
- difference between internalism and externalism in epistemology and in ethics,
- contextualism in epistemology and ethics,
- virtue theories in ethics and epistemology.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|--|---|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input type="checkbox"/> ostalo: konzultacije |

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

- Active participation at lectures
- An essay (around 10.000 characters).
- Regular consultations during the work on essays.
- Written exam at the end of course

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	2	Ekperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	2	Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							



1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Laurence Bonjour and Ernest Sosa, Epistemic Justification: Internalism vs. Externalism, Foundations vs. Virtues (Blackwell, 2003),
2. Laurence Bonjour, Epistemology: Classic Problems and Contemporary Responses (Rowman & Littlefield, 2002),
3. Philip Stratton-Lake (ed.), Ethical Intuitionism: Re-evaluations (Oxford University Press, 2002),
4. Garrett Cullity and Berys Gaut (eds.), Ethics and Practical Reason (Oxford University Press, 1997).

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Frank Jackson, From Metaphysics to Ethics: A Defense of Conceptual Analysis (Oxford University Press, 2000),
2. Bernard Gert, Morality: Its Nature and Justification (Oxford University Press, 1998),
3. Mark Timmons, Morality Without Foundations: A Defense of Ethical Contextualism (Oxford University Press, 1999),
4. Christopher W. Morris & Arthur Ripstein (eds), Practical Rationality and Preference: Essays for David Gauthier (Cambridge University Press, 2001),
5. T. M. Scanlon, What We Owe to Each Other (Harvard University Press, 1998),
6. Michael R. DePaul and William Ramsey (eds.), Rethinking Intuition: The Psychology of Intuition and Its Role in Philosophical Inquiry (Rowman & Littlefield, 1998),
7. Allan Gibbard, Thinking How to Live (Harvard University Press, 2003)

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

At the end of the course students shall anonymously write their comments on the course.



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Mylan Engel, associate professor	
Naziv predmeta	Knowledge and Skepticism	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

To provide students with a thorough grounding in contemporary epistemology.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Students will have an opportunity to read and critically evaluate state-of-the-art articles in contemporary epistemology, and learn how to produce a polished 3000-word epistemology paper ready for submission to regional and national conferences.

1.4. Sadržaj predmeta

The two-thirds of the course will be devoted to skepticism. We will begin by surveying several traditional arguments for skepticism, including Cartesian demon arguments, brain-in-vat arguments, evidential gap arguments, and Sorites arguments. We will then examine a number of responses to the skeptic, including the Moorean response, the response from semantic externalism, the response from epistemic externalism, relevant alternatives responses that deny deductive closure, contextualist responses, concessive responses, and undermining responses.

The last third of the class will be devoted to epistemic justification and the Gettier problem. Here, we will explore the nature of epistemic justification and its role the theory of knowledge. We will examine foundationalist, coherentist, and reliabilist theories of epistemic justification. Other topics in this section of the course include: the internalist/externalist debate, fallibilism vs. infallibilism, the nature of defeasible reasoning, the Gettier problem, epistemic luck, the analysis of knowledge, causal theories of knowledge, second-order knowledge, and metaepistemological skepticism.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|--|---|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u> |

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

- Active participation at lectures
- An essay (around 10.000 characters).
- Regular consultations during the work on essays.
- Written exam at the end of course



<i>1.8. Praćenje rada studenata</i>							
Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
<i>1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu</i>							
<i>1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
1. Selected articles contained in a Course Reader.							
<i>1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
1. <i>Epistemology: An Anthology</i> , eds. Ernest Sosa and Jaegwon Kim							
2. <i>Skepticism: A Contemporary Reader</i> , eds. Keith DeRose and Ted Warfield							
3. Forthcoming <i>Erkenntnis</i> volume on contextualism.							
4. Forthcoming <i>Acta Analytica</i> volume on contextualism.							
<i>1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>							
<i>Naslov</i>					<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>	
<i>1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>							
At the end of the course students shall anonymously write their comments on the course.							



Projekt: SVIJEST I NATURALIZACIJA

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Gabriele De Anna, associate professor	
Naziv predmeta	ACTION THEORY	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

To offer the insights in the contemporary most prominent polemics in the action theories, to develop the capacity of working on original literature.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Students will be able to critically discuss views on the theory of action, which have been recently supported in the literature.

1.4. Sadržaj predmeta

The course will discuss what a human action is, as opposed to what a human might do, without that doing owing to him. The issue raises the following problems: what are causes, motivations, intentions, and reasons for action? When is someone responsible for an action of one? What are and how are distinguished voluntary, involuntary and non-voluntary actions? What is the relation between voluntariness and the will? What is the relation between causal neural processes and the will? The main positions in the literature about these problems will be introduced starting from the common ancestor of most of them: Thomas Aquinas. Subsequently, the current positions will be critically discussed.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|--|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije |

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

- Active participation at lectures
- An essay (around 10.000 characters).
- Regular consultations during the work on essays.
- Written exam at the end of course

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
-------------------	---	---------------------	---	----------------	---	---------------------	--



Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat	2	Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Aquinas T., *Summa Theologiae*, English translation by the Fathers of the English Dominican Province.
2. Pugh M., *Analytical Thomism: Traditions in Dialogue*, Aldershot: Ashgate (Forthcoming).
3. Anscombe, G.E.M. (Elizabeth), 1963, *Intention*, 2nd. ed., Cornell University Press, Ithaca, NY
4. Frankfurt, Harry, 1999, *Volition, Necessity, and Love*, Cambridge, Cambridge University Press
5. Goldman, Alvin, 1970, *A Theory of Human Action*, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ
6. Mele, Alfred (ed.), 1997, *The Philosophy of Action*, Oxford University Press, Oxford
7. Pietroski, Paul, 2000, *Causing Actions*, Oxford University Press, New York

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Haldane J. (ed.), *Mind, Metaphysics and Value*, Notre Dame, IN: UND, 2002
2. Davidson, Donald, 1980, *Essays on Actions and Events*, Oxford University Press, Oxford
3. Ginet, Carl, 1990, *On Action*, Cambridge, Cambridge University Press
4. Korsgaard, Christine, 1996, *The Sources of Normativity*, Cambridge University Press, Cambridge
5. Vermazen B. and Hintikka M. (eds), 1985, *Essays on Davidson*, MIT Press. Cambridge, MA
6. von Wright, Georg, 1971, *Explanation and Understanding*, Cornell University Press, Ithaca, NY

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

At the end of the course students shall anonymously write their comments on the course.



1. NORMATIVNOST I INTENCIONALNOST

Opće informacije		
Nositelj predmeta	prof. dr. sc. Nenad Smokrović	
Naziv predmeta	Normativnost i intencionalnost	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

- ponuditi uvide u najprominentnije suvremene polemike i probleme vezane uz teoriju svijesti i mogućnosti njene naturalizacije,
- razviti sposobnost baratanja izvornom literaturom,
- razviti sposobnosti i vještine argumentirane rasprave,
- razviti sposobnost kritičkog mišljenja,
- razviti sposobnost suprotstavljanja vlastitog mišljenja drugačijim stanovištima.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja iz domene normativnosti i intencionalnosti:
- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito pitanjima vezanih uz normativnost
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene normativnosti i relevantnih tema teorije djelovanja
- Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme normativnosti i intencionalnosti; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

1.4. Sadržaj predmeta

1. Svijest i njene funkcije.
2. Mentalna stanja: intencionalna i kvalitativna;
3. Pojam racionalnosti i kvalitativna stanja kao ključni pojmovi teorije svijesti;
4. Idealna i minimalna racionalnost;
5. Normativno i deskriptivno u racionalnosti;
6. Kvalitativni aspekti u svjesnom mentalnom životu;
7. Pojam naturalizacije u filozofiji uma;
8. Naturalizacija u teoriji spoznaje i teorijama svijesti;
9. Psihologizam i antipsihologizam;
10. Teleološke teorije.



11. Problemi sa normativnošću.								
12. Pojam normativnosti;								
13. Normativna ograničenja na racionalnost: koliko racionalan djelatnik treba biti?								
14. Eksperimentalni pristup zaključivanju;								
15. Normativnost i naturalizacija								
16. Problemi kvalitija								
17. Da li (neka) psihološka stanja imaju kvalitativna svojstva?								
18. Objašnjenje kvalitativnih stanja unutar psihofizike i neuropsihologije (poredak kvalitativnih stimula u kvalitativnom prostoru).								
19. Nerazlučivost i kvalitativni (ne) identitet.								
1.5. Vrste izvođenja nastave		<input checked="" type="checkbox"/> predavanja				<input type="checkbox"/> samostalni zadaci		
		<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice				<input type="checkbox"/> multimedija i mreža		
		<input type="checkbox"/> vježbe				<input type="checkbox"/> laboratorij		
		<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu				<input type="checkbox"/> mentorski rad		
		<input type="checkbox"/> terenska nastava				<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>		
1.6. Komentari								
1.7. Obveze studenata								
<ul style="list-style-type: none">▪ Aktivno sudjelovanje▪ Esej (oko 10.000 znakova).▪ Redovite konzultacije za vrijemerada na eseju.								
1.8. Praćenje rada studenata								
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad		
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	2	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad		
Portfolio								
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu								
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)								
1. Block, N. 1995. 'On a Confusion about a function of consciousness', Behavioral and Brain Sciences, 2, 227 – 272.								
2. Cherniak, C. 1986. Minimal Rationality. Cambridge MA. MIT Press.								
3. Clark, A. 1993. Sensora Qualities. Oxford. Clarendon Press.								
4. Fodor, J. and Lepore, E. 1992. Holism: A Shopper's Guide. Oxford. Basil Blackwell.								
5. Hardin, C.L. 1988. Colour for Philosophers. Indianapolis. Hackett.								
6. Jackson, F. 1982. 'Ephiphenomenal Qualia', Philosophical Quarterly 32, 127-136.								
7. Press.								
8. Tversky, A. and Kahneman, D. 1982. Judgment under Uncertainty: Heuristics and Biases. Cambridge University Press.								
9. Tye, M. 2000. Consciousness, Color and Content. Cambridge (Mass.) and London: MIT								
10. Press.								
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)								
1. Marsel, A & Bisiach, E. (eds.) 1988. Consciousness in Contemporary Science. Oxford: Oxford University Press.								
2. McDowell, J. 1994. Mind and World. Cambridge MA. Harvard University press.								



3. Papineau, D. 1993. Philosophical Naturalism. Oxford. Blackwell
4. Peacocke, C. 1991. A Theory of Concepts. Cambridge MA. MIT Press.
5. Williamson, T. 1990. Identity and Discrimination. Oxford University Press.
6. Dennett, D. 1978. Brainstorms, Bradford Books.
7. Stich, S. 1993. The Fragmentation of Reason. Cambridge MA. MIT Press.
8. Kim, J. 1988. 'What is "naturalised epistemology"?' in J. Tomberlin, ed,
9. Kitcher, P. 1992. 'The Naturalist Return', Philosophical review, 101, 53-114.
10. Lycan, J. 1987. Consciousness, Cambridge MA. MIT Press.
11. Millikan, R. 1986. Language, Thought, and Other Biological Categories. Cambridge,
12. Nozick, R. 1993. The nature of Rationality. Princeton University Press.
13. Stein, E. 1996. Without Good reason. Oxford. Clarendon Press.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja
- upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija).



3. BOJA I KVALITATIVNA STANJA

Opće informacije		
Nositelj predmeta	prof.dr. sc. Nenad Mišćević	
Naziv predmeta	Boja i kvalitativna stanja	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je predmeta upoznati studente sa aktualnim stanjem u suvremenim raspravama o kvalitativnim stanjima i objašnjenju sekundarnih kvaliteta te teorijskim kontroverzama koje su uz njih vezane.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Opće znanje iz povijesti umjetnosti ranijih stilskih razdoblja.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito temama apriorne spoznaje
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene kvalitativnih stanja
- Kritičko razmatranje i usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme apriorne spoznaje; upoznavanje strukture znanstvene i filozofske argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne znanstvene i filozofske literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

1.4. Sadržaj predmeta

Kolegij se bavi pitanjima kvalitativnih i intencionalnih stanja, i njihovom ulogom u objašnjavanju sekundarnih kvaliteta. Prvi skup tema bavi se sukobom između kvalitativizma i intencionalizma u objašnjenjima percepcije. Započinje s argumentom iz iluzije, nastavlja se trima odgovorima (usmjerenost na *qualie*, intencionalistički i disjunktivistički), i propituje njihove vrline i mane.

Drugi skup tema bavi se metafizičkim statusom kvalitativnih stanja, "zombie" argumentima i argumentima iz znanja. Treći skup usredotočen je na sekundarne kvalitete, posebice na boje. Propituju se eliminativizam, dispozicionalizam reakcije i pozicija primarnih kvaliteta, u povijesnom i suvremenom kontekstu. Naglasak se stavlja na dispozicionalizam reakcije (teza prema kojoj "biti boje" jednako je posjedovanju dispozicije za uzrokovanje reakcije kod normalnih promatrača, naime, fenomenalnog C-iskustva". Drugim riječima, gledišta o bojama utemeljena na dispozicionalizmu reakcije tvrde da je objektivna boja dispozicija za stvaranje mentalne reakcije u percipijenta.)

Ideja ovisnosti o reakciji tada se proširuje kako bi mogla obuhvatiti i druga metafizički "problematična" svojstva, poput moralnih i estetskih svojstava. Temeljna tvrdnja je slijedeća: objašnjenje boja koje nudi dispozicionalizam reakcije je ispravno, ono pokazuje da je svojstvo koje se ne čini ovisno o subjektu ipak jest takvo u potpunosti. Boje, na taj način, mogu poslužiti kao model za svojstva koja se ne manifestiraju kao ovisna



o reakciji ili kao u potpunosti subjektivna. I, posebice važno, sva svojstva kandidati čine se svojstvima *predmeta stavova* (radnja je ono što je plemenito, stanje stvari je ono što je zastrašujuće ili moralno nepodnošljivo, i tako dalje). Intencionalizam je jedini koji se može u potpunosti nositi s tom važnom činjenicom.

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad
	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

- Aktivno sudjelovanje
- Esej (oko 10.000 znakova).
- Redovite konzultacije za vrijeme rada na eseju.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	2
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Byrne, A., and D. Hilbert (eds.). 1997. *Readings on Color, Volume 1: The Philosophy of Color*. Cambridge, MA: MIT Press.
2. Chalmers, D. (1996) *The Conscious Mind*, Oxford: Oxford University Press.
3. McDowell, J. 1985. Values and secondary qualities. In *Morality and Objectivity*, ed. T. Honderich, London: Routledge and Kegan Paul.
4. Hilbert, D. R. 1987. *Color and Color Perception: A Study in Anthropocentric Realism*. Stanford: CSLI.
5. Jackson, F. 1998. *From Metaphysics to Ethics*. Oxford: Oxford University Press.
6. Stroud, B. (2000), *The Quest for Reality*, OUP.
7. Tye, M. 2000. *Consciousness, Color, and Content*. Cambridge, MA: MIT Press.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. McGinn, C. 1983. *The Subjective View*. Oxford: Oxford University Press.
2. Ludlow, & Nagisawa (Eds.), 2004, *There's something about Mary*, MIT Press.
3. Villanueva, E. (1996) *Perception, Philosophical Issues, 7.*, Ridgeview, CA.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja



- upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)

4. KOMPARATIVNA PSIHOLOGIJA

Opće informacije		
Nositelj predmeta	prof. dr. sc. Mladenka Tkalčić	
Naziv predmeta	Komparativna psihologija	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Pružanje znanja o ponašanju različitih životinjskih vrsta kao području istraživanja. Studenti će usvojiti temeljni rječnik i sustav pojmova i teorija koje će im omogućiti razumijevanje značajnosti komparativne psihologije kao interdisciplinarnog područja – povezivanje s drugim relevantnim temama uključujući evoluciju mozga, evoluciju čovjeka i razvoj ponašanja.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Nakon odslušanog kolegija studenti će moći:

- Opisati i objasniti temeljne metode, teorije i nalaze u području komparativne psihologije
- Razumijeti ponašanje životinja u kontekstu njegovih adaptivnih funkcija
- Razraditi nacrt istraživanja ponašanja životinja – opažanje ponašanja u prirodnim uvjetima
- Prezentirati rezultate istraživanja (pismeno i usmeno)
- Razmišljati o ljudima i ljudskom ponašanju u kontekstu ponašanja drugih vrsta

1.4. Sadržaj predmeta

Uvod u istraživanje ponašanja životinja (uvod u područje komparativne psihologije). Povijesni pregled istraživanja ponašanja životinja. Razrada nacrta istraživanja u području komparativne psihologije. Spoznajne sposobnosti životinja: učenje, pamćenje i inteligencija; emocije i komunikacija; svijest. Kognitivna etologija.

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input checked="" type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad
	<input checked="" type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, izrada seminarskog rada, izrada izvještaja koji prate specifične vježbe i opažanja, pisani osvrti na tematske cjeline (eseji).

**1.8. Praćenje rada studenata**

Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	2	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	1
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Pod praktičnim se radom smatra opažanje ponašanja životinja u (polu)prirodnim uvjetima – terenska nastava (Zoološki vrt, prirodno stanište).

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Greenberg, G., Haraway, M. M. (2004). *Principles of comparative psychology*. Portland: Book News Inc.
2. Panskeep, J. (1998). *Affective Neuroscience: The foundations of human and animal emotions*. Oxford: Oxford University Press.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Alcock, J. (2001). *Animal behavior: An evolutionary approach*. Sunderland, MA: Sinauer.
2. Bekoff, M. (2002). *Minding animals. Awareness, emotions, and hearth*. Oxford: Oxford University Press.
3. Bekoff, M., Allen, C., Burghardt, G. M. (2002). *The cognitive animal. Empirical and theoretical perspectives on animal cognition*. Oxford: Oxford University Press.
4. Carlson, N. R. (1998). *Physiology of Behavior*, Allyn and Bacon, Boston.
5. Dawkins, M. S. (1993). *Through our eyes only? The search for animal consciousness*. Oxford: W.H. Freeman and Company.
6. Hauser, M. D. (2000). *Wild Minds: What animals really think*. New York: Owl Books/ Henry Holt.
7. Masson, J. M., McCarthy, S. (2004). *Kad slonovi plaču: emocionalni život životinja*. Zagreb: Algoritam.
8. Pinel, J. P. J. (2002). *Biološka psihologija*, Naklada Slap, Jastrebarsko.
9. Wynne, C. D. L. (2001). *Animal cognition. The mental lives of animals*. New York: Palgrave.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja
- upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)



Projekt: Racionalnost

Opće informacije		
Nositelj predmeta	izv. prof. dr. sc. Predrag Šustar	
Naziv predmeta	Evolucija i vrijednosti	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Glavni cilj kolegija je određivanje povezanosti filozofije sa suvremenim biološkim i biomedicinskim znanostima, te razmatranje specifične uloge filozofije znanosti na ovom području. Kolegij je oblikovan u tri osnovne, međusobno povezane, tematske cjeline: 1) problemi opće filozofije znanosti u konkretnoj znanstvenoj praksi suvremene biologije i medicine; 2) relevantnost darwinističke teorije biološke evolucije za filozofiju znanosti; 3) utjecaj iznimnih znanstvenih postignuća u biologiji i medicini na preispitivanje nekih etičkih i religijskih gledišta.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Očekuje se da studenti razviju znanje i razumijevanje osnovnih pojmova darwinizma, evolucionizma i biologije kao i njihove uloge i važnosti u filozofskim raspravama.

1.4. Sadržaj predmeta

1. Problem zakona prirode u biologiji i biomedicinskim znanostima

Klasifikacija i razmatranje osnovnih tipova iskaza, s naglaskom na onim iskazima koji specifično određuju ovo znanstveno područje (primjerice, tzv. 'historijske pretpostavke' i tautologije u sklopu darwinističke teorije evolucije);

2. Struktura bioloških i medicinskih objašnjenja

Pregled glavnih filozofskih gledišta o problemu valjanog objašnjenja u znanstvenoj praksi, te detaljno razmatranje tzv. 'funkcionalnog' i 'adaptacionističkog' objašnjenja i njihovih poteškoća;

3. Evolucionizam

Uvod u različite teorije biološke evolucije, razmatranje razloga za primat darwinističke teorije i njezine uloge u objašnjavanju živoga svijeta;

4. Elementi darwinističke teorije evolucije

Razmatranje teorijskih elemenata koji su imali najveći utjecaj na suvremenu filozofiju znanosti kao, primjerice, razni problemski aspekti darwinističkog pojma *fitness*-a, uzajamna isključivost esencijalizma i tzv. «population thinking»;

5. Postignuća suvremene medicine

Realizam i konstruktivizam u definiranju pojma bolesti u medicinskoj praksi, te razmatranje različitih faktora koji sudjeluju u određivanju razvoja suvremene medicine;

**6. Biologija i moral**

Utvrđivanje pravog opsega utjecaja znanstvenih otkrića na području evolucijske teorije, molekularne biologije i medicine na formiranje naših moralnih vjerovanja;

7. Biologija i religija

Razmatranje rasprave između darwinista i kreacionista, te utvrđivanje mogućih utjecaja otkrića u recentnoj biologiji i biomedicinskim znanostima na preoblikovanje tradicionalnih religijskih vjerovanja.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|--|---|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u> |

1.6. Komentari**1.7. Obveze studenata**

Studenti su dužni pohađati nastavu i to uz prethodnu pripremu dogovorene literature. Osim toga, studenti su dužni izraditi seminarske radove.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	2	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu**1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)**

1. Axelrod, Robert (1984), *The Evolution of Cooperation*, Basic Books, New York;
2. Darwin, Charles ([1859] 1964), *On the Origin of Species by Means of Natural Selection, or the Preservation of Favoured Races in the Struggle for Life*, Harvard University Press, Cambridge, Mass.;
3. Gould, Stephen J. (2002), *The Structure of Evolutionary Theory*, Harvard University Press, Cambridge, Mass.;
4. Hodge, Jonathan, Radick Gregory (ur.) (2003), *The Cambridge Companion to Darwin*, Cambridge University Press, Cambridge;
5. Hull, David L., Ruse, Michael (ur.) (1998), *The Philosophy of Biology*, Oxford Readings in Philosophy, Oxford University Press, New York;
6. Kitcher, Philip (1997), *The Lives to Come: The Genetic Revolution and Human Possibilities*, Simon and Schuster, New York;
7. ID. (2003), *In Mendel's Mirror: Philosophy Reflections on Biology*, Oxford University Press, New York;
8. Ruse, Michael (2000), *Can a Darwinian be a Christian? The Relationship between Science and Religion*, Cambridge University Press, Cambridge;
9. Schaffner, Kenneth F. (1993), *Discovery and Explanation in Biology and Medicine*, Chicago University Press, Chicago;
10. Sober, Elliott (ur.) (1994), *Conceptual Issues in Evolutionary Biology*, MIT Press, Cambridge, Mass.;
11. Thagard, Paul (1999), *How Scientists Explain Disease*, Princeton University Press, Princeton;

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)



1. Ayala, Francisco J. (1998), Human Nature: One Evolutionist's View, u W.S. Brown, N. Murphy, H.N. Malony (ur.), Whatever Happened to the Soul? Scientific and Theological Portraits of Human Nature, Fortress Press, Minneapolis, str. 31-48;
2. Crick, Francis H.C. (1968), The Origin of the Genetic Code, "Journal of Molecular Biology" 38, str. 367-79;
3. Darwin, Charles ([1860] 1962), The Voyage of the Beagle, Doubleday, Garden City, N.Y.;
4. Dennett, Daniel C. (1995), Darwin's Dangerous Idea: Evolution and the Meanings of Life, Simon and Schuster, New York;
5. Hull, David L. (1987), Science as a Process: An Evolutionary Account of the Social and Conceptual Development of Science, University of Chicago Press, Chicago;
6. Keller, Evelyn Fox, Lloyd, Elisabeth A. (ur.) (1992), Keywords in Evolutionary Biology, Harvard University Press, Cambridge, Mass.;
7. Lewontin, Richard C. (1993), The Doctrine of DNA: Biology as Ideology, Penguin, Harmondsworth;
8. Mayr, Ernst (1982), The Growth of Biological Thought: Diversity, Evolution, and Inheritance, Harvard University Press, Cambridge, Mass.;
9. Skyrms, Brian (1996), The Evolution of the Social Contract, Cambridge University Press, Cambridge;
10. Sober, Elliott (2000), Philosophy of Biology, Oxford University Press, New York;
11. Sober, Elliott, Wilson, David Sloan (1998), Unto Others. The Evolution and Psychology of Unselfish Behavior, Harvard University Press, Cambridge, Mass.;
12. Sterelny, Kim, Griffiths, Paul E. (1999), Sex and Death: An Introduction to Philosophy of Biology, University of Chicago Press, Chicago.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Kvaliteta i uspješnost kolegija ispituje se anonimnom anketom među polaznicima kolegija.



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Boran Berčić	
Naziv predmeta	Teorije istine	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj kolegija je detaljnije raditi na problemima vezanim uz istinu. Obradivati će se najutjecajniji tekstovi suvremenih autora. Time će se studenti osposobiti za samostalan nastavak rada na toj temi.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito ontološkim pitanjima
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene ontologije
- Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme ontologije; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

1.4. Sadržaj predmeta

Kriterij istine i značenje istine: Odvajanje teorija opravdanja od teorija istine.

Epistemičko i realističko shvaćanje istine: Aletički realizam i istina kao epistemički pojam; odražavanje ovih shvaćanja na raspravu oko realizma i antirealizma općenito; uvjeti istinitosti i uvjeti tvrdljivosti.

"Truthmakers": Što sud čini istinitim, činjenice, stanja stvari? Što su činjenice i postoje li kao vrsta stvari koja bi sudove mogla činiti istinitima? Nominalizam i realizam.

"Truthbearers": Koja vrsta stvari uopće može biti istinita ili neistinita, to jest, nositelj istinosnih vrijednosti? Jesu li to rečenice, značenja rečenica, što su to propozicije? Fizička teorija istine kao (nezadovoljavajući?) odgovor na ovaj problem.

Korespondencijska teorija istine: Što točno znači da sud odgovara činjenicama? Kako uspoređivati različite vrste stvari? Wittgensteinova logička forma i struktura činjenica, nominalističke kritike.

Redundancijska teorija istine: Cijeli niz suvremenih deflacijskih ili minimalističkih teorija; diskvotacijska teorija, srodnost redundancijske i semantičke teorije istine.

Paradoks lažljivca: Paradoks lažljivca i njegova rješenja, neki drugi semantički paradoksi.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|--|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije |



1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
Student je dužan prisustvovati nastavi, izložiti seminarski rad i obraditi zadanu literaturu.							
1.8. Praćenje rada studenata							
Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Horwich Paul: <i>Truth</i> , Clarendon Press, Oxford, 1998.							
2. Horwich Paul (ed): <i>Theories of Truth</i> , MIT, Dartmouth Pub Co, UK/Ashgate Pub Co Dartmouth, 1994. (izbor)							
3. Michael Dummett: <i>Truth and Other Enigmas</i> , Duckworth, 1978. (izbor)							
4. Devitt, Michael: <i>Realism and Truth</i> , Oxford, Blackwell, 1991. (izbor)							
5. - Sainsbury R.M: <i>Paradoxes</i> , Cambridge University Press, 1995. (izbor)							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Kirkham Richard L. <i>Theories of Truth</i> , The MIT Press,							
2. -Newman Andrew <i>The Correspondence Theory of Truth</i> , Cambridge University Press.							
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov				Broj primjeraka		Broj studenata	
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
<ul style="list-style-type: none">upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanjaupitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)							



Opće informacije		
Nositelj predmeta	prof. dr. sc. Neven Sesardić	
Naziv predmeta	Filozofski i politički aspekti genetike ponašanja	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Primarni cilj kolegija je upoznavanje s temeljnim metodološkim problemima s kojima se susreće genetika ponašanja. Cilj je također detaljno raspraviti moguće političke implikacije te teorije.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Studenti bi trebali dobiti uvid u najvažnije kritičke prigovore upućene toj kontroverznoj disciplini, a na kraju i procijeniti koliko su ti prigovori stvarno zasnovani i uvjerljivi.

1.4. Sadržaj predmeta

Što je genetika ponašanja?

Historijski korijeni: F. Galton, *Hereditary Genius*, eugenika, kvocijent inteligencije i njegova nasljedivost. Populacijska genetika i podjela fenotipske varijacije na genetsku i okolinsku komponentu. Ronald Fisher i analiza varijance. Eksperimentalni pristup (uglavnom u proučavanju životinja) i alternativne metode u studijama o čovjeku: blizanci, usvajanje i proučavanje obiteljskih razlika i sličnosti.

Klasične metodološke kritike

S. J. Gould, L. Kamin, R. Lewontin, D. Layzer i N. Chomsky su iznijeli najpoznatije argumente protiv nasljednosti psiholoških razlika. Njihovi su vrlo utjecajni tekstovi sakupljeni u antologiji *The IQ Controversy* (1976), a na osnovi njih su filozofi Ned Block i Gerald Dworkin izgradili opsežnu kritiku istraživanja pojedinačnih i grupnih razlika u inteligenciji i teorije da je dio tih razlika genetski determiniran.

Novije metodološke kritike

Najutjecajnija suvremena kritika pojma nasljednosti je članak Neda Blocka "How Heritability Misleads about Race" iz 1995. Taj izuzetno često citirani esej, po mišljenju mnogih u filozofiji znanosti, pokazao je neka inherentna ograničenja bihevioralne genetike i svakako zaslužuje ozbiljno proučavanje i analizu. Drukčija vrsta osporavanja dolazi iz tzv. "DST" tabora (Developmental Systems Theory), kojeg su glavni predstavnici Susan Oyama, Paul Griffiths, Russell Gray, itd. U ovom kolegiju neće biti raspravljana njihova opća stajališta već samo njihovo osporavanje dihotomije genetskih-okolinskih uzroka na kojoj je genetika ponašanja zasnovana.

Pitanje grupnih psiholoških razlika

Pitanje grupnih razlika i njihova eventualna genetska determiniranost predstavljaju zacijelo najosjetljiviju temu genetike ponašanja. Da li se iz nasljedivosti nekog svojstva u određenoj populaciji i razlike između dviju grupa može zaključiti da je i grupna razlika nasljediva? Taj skok u zaključivanju se često pripisuje hereditarijacima, ali je



pitanje da li je itko od njih doista počinio takvu pogrešku. U ovom kolegiju će puno pozornosti biti posvećeno rekonstrukciji ponekad složenog argumenta pomoću kojeg se pokušava dokazati da su grupne razlike (n.pr. razlike u inteligenciji među rasama ili društvenim slojevima) bar dijelom genetski determinirane.

Političke implikacije

Ako je istina da su razlike u inteligenciji i crtama ličnosti doista biološki uvjetovane (ne samo među pojedincima nego i među grupama), što slijedi? Treba li zbog mogućih pogubnih političkih posljedica staviti embargo na takva istraživanja (kao što su sedamdesetih godina predlagali Block i Dworkin)? Treba li te teorije, zbog potencijalno opasnih konzekvencija, podvrgnuti strožim metodološkim kriterijima prosuđivanja (ideja Philipa Kitchera)?

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice <input type="checkbox"/> vježbe <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu <input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci <input type="checkbox"/> multimedija i mreža <input type="checkbox"/> laboratorij <input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>
------------------------------	---	---

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Student je dužan prisustvovati nastavi, izložiti seminarski rad i obraditi zadanu literaturu..

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	1	Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Block, N. J. and Dworkin, G. (eds.) 1976, *The IQ Controversy*, New York, Pantheon.
2. Feldman, M. W. and Lewontin, R. C. 1975, 'The Heritability Hang-up', *Science* 190: 1163-1168.
3. Galton, F. 1892, *Hereditary Genius*, 2nd ed., London, Macmillan.
4. Gould, S. J. 1981, *The Mismeasure of Man*, Harmondsworth, Penguin.
5. Herrnstein, R. J. 1971, 'IQ', *Atlantic Monthly*, September.
6. Herrnstein, R. J. and Murray, C. 1994, *The Bell Curve: Intelligence and Class Structure in American Life*, New York, Free Press.
7. Jensen, A. R. 1969, 'How Much Can We Boost I.Q. and Scholastic Achievement?' *Harvard Educational Review* 39: 1-123.
8. Kitcher, P. 2003, *In Mendel's Mirror: Philosophical Reflections on Biology*, Oxford: Oxford University Press.
9. Lewontin, R. C. 1970, 'Race and Intelligence', in Block, N. J. et al. (eds.) *The IQ Controversy (1976)*, New York, Pantheon.
10. --- 1976, 'The Analysis of Variance and the Analysis of Causes', in Block, N. J. et al. (eds.) *The IQ Controversy*, New York, Pantheon.
11. Mackintosh, N. J. 1998, *IQ and Human Intelligence*, Oxford, Oxford University Press.
12. Sober, E. 2000, 'The Meaning of Genetic Causation', in Buchanan, A. et al. (eds.) *From Chance to Choice: Genetics and Justice*, Cambridge, Cambridge University Press.
13. --- 2001, 'Separating Nature and Nurture', in Wasserman, D. et al. (eds.) *Genetics and Criminal Behavior*, Cambridge, Cambridge University Press.



14. Turkheimer, E. 1998, 'Heritability and Biological Explanation', *Psychological Review* 105: 782-791.

1.11. *Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)*

1. Davis, B. D. 1986, *Storm over Biology: Essays on Science, Sentiment, and Public Policy*, Buffalo, N.Y., Prometheus Books.
2. Dummett, M. 1981, 'Ought Research to Be Unrestricted?' *Grazer Philosophische Studien* 12-13: 281-298.
3. Griffiths, A. J. F. et al. 2000, *Introduction to Genetic Analysis*, 7, New York, Freeman.
4. Jacquard, A. 1983, 'Heritability: One Word, Three Concepts', *Biometrics* 39: 465-477.
5. Jencks, C. 1980, 'Heredity, Environment, and Human Policy Reconsidered', *American Sociological Review* 45: 723-736.
6. --- 1981, *Straight Talk About Mental Tests*, New York, Free Press.
7. Moore, D. S. 2001, *The Dependent Gene*, New York, W. H. Freeman.
8. Oyama, S. 2000, 'Causal Democracy and Causal Contributions in Developmental Systems Theory', *Philosophy of Science* 67: S332-S347.
9. Paul, D. B. 1998, *The Politics of Heredity*, Albany, SUNY Press.
10. Rowe, D. C. 1994, *The Limits of Family Influence: Genes, Experience, and Behavior*, New York, The Guilford Press.
11. Ryan, A. 1995, 'Apocalypse Now?' in Jacoby, R. et al. (eds.) *The Bell Curve Debate*, New York, Random House.
12. Snyderman, M. and Rothman, S. 1988, *The IQ Controversy: The Media and Public Policy*, New Brunswick, N.J., Transaction Books.

1.12. *Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

- upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja
- upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)



Projekt: LOGIKA I STVARNOST

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Majda Trobok	
Naziv predmeta	Filozofija matematike	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je predmeta upoznati studente sa osnovnim pojmovima i problematikom kojima se bavi filozofija matematike.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Očekuje se da studenti budu upoznati sa osnovnim problemima sa kojima se susreće filozofija matematike te da razumiju kako su oni povezani ne samo sa standardnom matematičkom praksom već i sa osnovnim pitanjima epistemologije i ontologije u filozofiji.

1.4. Sadržaj predmeta

Semantička, epistemološka i ontološka pitanja u filozofiji matematike.

Podjela realizam-antirealizam. Realizam: Platonizam, modalni realizam, umjereni realizam. Antirealizam: Intuicionizam, Nominalizam, Formalizam.

Značenje i uloga filozofskih teorija i postavki za razvoj matematike.

Rezultati klasične matematike uvjetovani zastupanjem određenih filozofskih teorija (Euklidovi "Elementi", Gödelovi teoremi, aksiom izbora, pojam beskonačnosti itd..).

Intuicionistička matematika kao odraz antirealističkog zasnivanja matematike: Browerov sustav, intuicionistička logika.

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input checked="" type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad
	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>

1.6. Komentari
Nastava se izvodi pretežito mentorski, te seminarski i izravnim istraživačkim radom studenata, kojima se u obliku predavanja nudi uvod u problematiku i načela metodologije. Očekuje se visok stupanj samostalnog promišljanja i istraživanja.

1.7. Obveze studenata

Studenti su obavezni napisati seminarski rad te položiti (usmeni) ispit.

1.8. Praćenje rada studenata



Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	2	Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Benacerraf, Putnam, 1983, Philosophy of Mathematics – Selected Readings (Second ed.), Cambridge University Press.
2. Brown, J. R., 1999, An Introduction to the World of Proof and Pictures, Routledge, London.
3. Shapiro, S., 2002, Thinking about Mathematics – The Philosophy of Mathematics, Oxford University Press, Oxford.
4. University Press, Oxford.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Burgess, J.P., and Rose, G., A Subject with No Objects – Strategies for Nominalistic Interpretation of Mathematics, Clarendon Press, Oxford.
2. Frege, G., 1884/19??, Osnove aritmetike, ???
3. George, A., i Velleman, D. J., 2002, Philosophies of Mathematics, Blackwell, Oxford.
4. Hellman, G., 1989, Mathematics without Numbers: towards a Modal-structural Interpretation, Oxford University Press.
5. Hintikka, J., (ed.), 1969, The Philosophy of Mathematics, Oxford University Press, Oxford.
6. Jacquette, D. (ed.), 2002, Philosophy of Mathematics – An Anthology, Blackwell, Oxford.
7. Kitcher, P., 1984, The Nature of Mathematical Knowledge, Oxford University Press.
8. Maddy, P., 1990, Realism in Mathematics, Clarendon Press, Oxford.
9. Resnik, M. D., 1997, Mathematics as a Science of Patterns, Clarendon Press, Oxford.
10. Field, H., 1980, Science without Numbers – A Defense of Nominalism, Princeton University Press.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem samoevaluacije koju provodi nositelj predmeta, putem rezultata u postizanju ciljeva te putem evaluacije koju će se provesti na razini Odsjek za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Majda Trobok	
Naziv predmeta	Matematička logika	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je kolegija upoznati studente sa osnovnim pojmovima matematičke logike.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito temama logike
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene matematičke logike
- Kritičko razmatranje i usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme matematičke logike; upoznavanje strukture znanstvene i filozofske argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne znanstvene i filozofske literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

1.4. Sadržaj predmeta

Logika sudova: Jezik. Semantika. Konjunktivna i disjunktivna normalna forma. Teorem kompaktnosti. Testovi valjanosti. Račun sudova. Konzistentnost. Prirodna dedukcija.

Teorije prvoga reda: Jezik teorija prvoga reda. Interpretacije i modeli. Preneksna normalna forma. Glavni test. Račun teorija prvoga reda. Teorem potpunosti. Primjeri teorija prvoga reda (Peanova aritmetika, Zermelo-Fraenkelova teorija skupova). Ograničenja logike prvoga reda.

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad
	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni prisustvovati nastavi.

Ispit: pismeni i usmeni.

1.8. Praćenje rada studenata



Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	2
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Vuković, Mladen, 2000, *Matematička logika I*, Sveučilište u Zagrebu, PMF-Matematički odjel, Zagreb.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Bell, J.L., and Machover, M., 1977, *A Course in Mathematical Logic*, North-Holland Publishing Company, New York.
2. Boolos, G., 1998, *Logic, Logic and Logic*, Harvard University Press, Cambridge.
3. Cori, R., and Lascar, D., 2000, *Mathematical Logic: A Course with Exercises, Part I and II*, Oxford University Press, Oxford.
4. Fraenkel, A.A., 1966, *Set Theory and Logic*, Addison-Wesley Publishing Company, Massachusetts.
5. Garnier, R., And Taylor, J., 2002, *Discrete Mathematics for New Technology*, Institute of Physics Publishing, Bristol.
6. Hamilton, A.G., 1988, *Logic for Mathematicians*, Cambridge University Press, Cambridge.
7. Mendelson, E., 1964, *Introduction to Mathematical Logic*, D. Van Nostrand Reinhold Company, New York.
7. Prijatelj, N., 1994, *Osnove matematične logike I, II in III del*, Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije, Ljubljana.
8. Prawitz, D., *Natural Deduction*, Almqvist Wiksell, Stockholm.
9. Robbin, J.W., 1969, *Mathematical Logic*, W.A. Benjamin Inc., New York
10. van Dalen, D., 1980, *Logic and Structure*, Springer-Verlag Berlin Heidelberg, New York.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja
- upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)



Opće informacije		
Nositelj predmeta	prof. dr. sc. Nenad Smokrović	
Naziv predmeta	Filozofija logike	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

U ovom se kolegiju studenti upoznaju s područjem određenim susretanjem filozofije i logike, ili točnije, s problemima koje pred filozofiju postavlja logika. Od slušatelja kolegija traži se prethodna upoznatost sa osnovama klasične logike prvog reda te poznavanje osnova filozofije jezika i teorije značenja. Osnovni je cilj predmeta upoznati studente sa filozofskim problemima koji se javljaju kako u klasičnoj logici, uključujući proširene logike, tako i u nestandardnim logikama. Isto tako, zadatak je kolegija prezentirati suvremeno stanje rasprave o najznačajnijim problemima filozofije logike.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- razviti uvide u problematiku 'Filozofije logike' te u suvremene polemike i diskusije prisutne u suvremenim teorijama,
- razviti sposobnost rada sa suvremenom literaturom,
- razviti sposobnost i vještine argumentativne rasprave,
- razviti sposobnost kritičkog mišljenja,
- razviti sposobnost suprotstavljanja vlastitog stava suprotstavljenim gledištima.

1.4. Sadržaj predmeta

Problemi jezika logike

- Određenje pojma formalnog sustava i odnos formalnih sustava i logike. Koji se formalni sustavi mogu smatrati logikom?
- Prosuđivanje argumenta. Valjanost kao kriterij za prosuđivanje argumenta.
- Pojam logičkih veznika. Funkcijska potpunost, karakteristične matrice i odlučivost za dvovrijednosne i viševrijednosne sustave. Značenje i interpretacija veznika.
- Kvantifikacija i ontologija. Problemi ontološke obveze.
- Osobna imena i singularni termini. Imena kao opisi. Frege vs. Russell.
- Rečenice, iskazi, propozicije.

Problemi semantike

- Klasične teorije istinitosti (Korespondencijska, koherencijska, pragmatička)
- Davidsonova artikulacija Tarskijeve teorije
- 'Redundancijske' teorije.
- Suvremeno stanje rasprave: Horwich vs. Field.
- Problemi semantike za modalne logike.
- Viševrijednosne logike.



▪ Klasična logika i utemeljenost 'neklasičnih logika'.							
1.5. Vrste izvođenja nastave		<input checked="" type="checkbox"/> predavanja				<input type="checkbox"/> samostalni zadaci	
		<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice				<input type="checkbox"/> multimedija i mreža	
		<input type="checkbox"/> vježbe				<input type="checkbox"/> laboratorij	
		<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu				<input type="checkbox"/> mentorski rad	
		<input type="checkbox"/> terenska nastava				<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije	
1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu, izraditi barem jedan seminarski rad te održati referat na temu seminarskog rada.							
1.8. Praćenje rada studenata							
Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Davidson, D. 2000. Istraživanja i istini i interpretaciji, Demetra, Zagreb.							
2. Haack, S. 2005. Filozofija logika, Biblioteka Skopus, Zagreb.							
3. Horwich, P. 1998. Truth, Oxford, Clarendon Press.							
4. Field, H. 2001. Truth and the Absence of Fact, Oxford, Clarendon Press.							
5. Frege, G. 1995, Osnove aritmetike, Kruzak, Zagreb.							
6. Kripke, Imenovanje i nužnost, Kruzak, Zagreb							
7. Nagel, E., i Newman, J.R., 2001. Gödelov dokaz, Kruzak, Zagreb.							
8. Plantinga, A. 1974. The Nature of Necessity, Oxford University Press.							
9. Quine, W.V.O. 1983. Dvije dogme empirizma, Dometi 8.							
10. 1953. From a Logical Point of View, Harper Torchbooks.							
11. Russell, B. 1905. On Denotation, Mind 14.							
12. 1956, Logic and Knowledge, Marsh, Allen and Unwin.							
13. Strawson, P., 1967, Philosophical logic, Oxford University Press.							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Belnap, N.D., 1961. Tonk, Plonk, and Plink, U: Sreawson (1967).							
2. Carnap, R., 1937. The logical Sytax of language, Kegan Paul.							
3. Dummett, M. 1959. Truth and Other Enigmas, London, Duckwort.							
4. Evans, G. The Varieties of Reference, Oxford <unioversity Press.							
5. Hacking, I., 1979. What is Logic?, Journal of Philosophy 76.							
6. Hintikka, J., 1969, Models for madilities, Reidel.							
7. Katz, J. 1972. Semantic Theory, New York, Harper & Row.							
8. Lewis, D., 1973. Counterfactuals, Bleckwell.							
9. Prior, A., 1960. The runabout inference ticket, Analysis 21.							
10. Putnam, H., 1971, Philosophy of Logic, Harper Torchbooks.							
11. Stalnaker, R. 1984. Inquiry, Cambridge, Mass. MIT Press.							



Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia

T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091

W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr

12. Wright, C. 1992. Truth and Objectivity, Cambridge, Mass. MIT Press.



1.12. *Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>

1.13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem samoevaluacije koju provodi nositelj predmeta, putem rezultata u postizanju ciljeva te putem evaluacije koju će se provesti na razini Odsjek za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Pierdaniele Giaretta, full professor	
Naziv predmeta	Logical Constants: what they are and how they are understood	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

To present and discuss the main conceptions of logical constants by emphasising the problem of their understanding. Some connection will be made with the cognitive approach.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Good knowledge of the subject, appreciation of rigour and generality, to achieve ability to connect different approaches

1.4. Sadržaj predmeta

- Language of logic and its problems
- The concept of formal system and relationship between formal systems and logic.
- What formal systems can be counted as logic?
- Validity as a criterion for assessment of the argument.
- The notion of the logical connectives. Functional completeness; decidability for two and many valued systems. The meaning and interpretation of connectives.
- Quantification and ontology. The problem of ontological commitment.
- Names and singular terms. Names as descriptions. Frege vs. Russell.
- Sentences, statements and propositions.
- Semantic issues
- Classical theories of truth (Correspondence, coherence, pragmatical)
- Davidson's articulation of Tarski's theory
- 'Redundance' theories.
- State-of-the-art in contemporary theory : Horwich vs. Field.
- Issues of semantic and modal logic.
- Many-values logic.
- Classical logic and grounding of 'non-classical logic'.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|--|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije |

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata



Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu, izraditi barem jedan seminarski rad te održati referat na temu seminarskog rada.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio		Terenska nastava					

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Frege - Logische Untersuchungen, II and III (1919-1923)
2. Carroll - What the Turtoise Said to Achilles (1895)
3. Peacocke - What Is a Logical Constant? (1976)
4. Understanding logical constants: a realist's account (1987)
5. A Study of Concepts (1992)
6. McCarthy - The Idea of a Logical Constant (1981)
7. Prior - The Runabout Inference-Ticket (1960)
8. Belnap - Tonk, Plonk, and Plink (1962)
9. Boghossian - Knowledge of Logic (2000)

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Tarski - What Are Logical Notions? (1966)
2. Varzi - On Logical Relativity, (2002?)

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

At the end of the course students shall anonymously write their comments on the course.



Opće informacije		
Nositelj predmeta	prof. dr. sc. Nenad Mišćević	
Naziv predmeta	Apriorna spoznaja	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Upoznati studente sa suvremenom raspravom o apriornoj spoznaji i a priori opravdanju, tj legitimnosti vjerovanja koja se ne temelji na iskustvu.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito temama apriorne spoznaje
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene apriorne spoznaje
- Kritičko razmatranje i usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme apriorne spoznaje; upoznavanje strukture znanstvene i filozofske argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne znanstvene i filozofske literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

1.4. Sadržaj predmeta

Klasični racionalizam je bio shvatio razum kao osnovni izvor i temelj spoznaje. Čisto razumske, a ne empirijske ideje su npr. da jedna stvar ne može istovremeno imati i nemati neko svojstvo ili da je svaka stvar identična samoj sebi. Ove ideje koje smatramo nužnima nismo dobili iskustvom, gledajući u stvari ili ih uspoređujući sa njima samima. Njih naprosto razumski uviđamo kao neupitne. Za razliku od vjerovanja koja dobijamo iz iskustva i koja su sva podložna grešci, razum nam daje nužne (neupitne) istine o svijetu pomoću kojih gradimo spoznaju i odlučujemo o istinitosti i onih stvari koje smo dobili iz iskustva. Urođene ideje su ključ problema spoznaje. Preko jasne i razgovjetne spoznaje ovih ideja dedukcijom izvodimo svo ostalo znanje, pa i istinu o pridošlim idejama. Kant je repertoar apriorizma proširio razmatranjem transcendentálnih uvjet spoznaje tj. onih svojstava našega uma koja omogućuje određenu vrstu iskustva, te metodologijom «transcendentálnog argumenta». Apriorističko je stajalište u suvremenoj filozofiji višestruko dovedeno u pitanje. Quineovi pogledi već dovode u pitanje razlikovanje apriornih analitičkih istina od aposteriornih sintetičkih. Posebno je prevratnička zamisao da prevrednovanje tvrdnji pod utjecajem iskustva ne poznaje svetinje: svaku se tvrdnju može odbaciti ako nas na to nuka iskustvo. Ona povlači da niti jedna tvrdnja nije apriorna. Ako to povežemo s tezom da je apriornost bitna za analitičke sudove, slijedi da niti jedna tvrdnja nije (posve) analitička. Time je odbačena prva logičko-pozitivistička pod-teza o analitičkim sudovima. Kritičari apriorizma obrazlažu svoje odbacivanje apriornosti pozivanjem na novovjekovne znanstvene revolucije: matematičari su dvije tisuće godina mislili da je Euklidska geometrija apriorno istinita, ali se pokazalo da su bili u



zabludi. Zaključak je vrlo radikalna: tobožnji apriorni sudovi su naprosto aposteriorni sudovi u koje vrlo tvrdo vjerujemo; razlike su samo u stupnju a ne i načelne.

Jedna od glavnih novosti u suvremenoj epistemologiji je otvaranje dijaloga sa znanostima koje se bave podrijetlom i prirodom spoznaje. Tu se ističu dvije - kognitivna psihologija i kognitivna biologija. Naturalistička razmatranja uglavnom su usmjerena protiv apriorizma.

Neki suvremeni filozofi ostali su vjerni aprioriju. Tako Strawson zamišlja zadaću «opisne metafizike» kao proučavanje jezgra ljudskog mišljenja - jezgra koja možda ima povijest, ali sigurno nema pisane historije. Nju tvore "kategorije i pojmovi koji se u svojem najtemeljnijem karakteru uopće ne mijenjaju", (Individuals, Methuen, 1959. str. 10), iako se naravno mijenja njihovo prikazivanje u filozofiji. Opisna metafizika se velikim dijelom oslanja na jezičnu analizu, ali ne završava njome, već je, obrnuto, upotrebljava kao sredstvo da se dospije do "općih elemenata strukture koju metafizika hoće otkriti".

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad
	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su obavezni napisati seminarski rad te položiti (usmeni) ispit.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	2	Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Bealer, G., "A Theory of the A Priori", in *Philosophical Perspectives*, No. 13, *Epistemology*, Blackwell, Oxford.
2. Benacerraf, Paul. "Mathematical Truth." *Journal of philosophy* 70 (1973): 661-679.
3. Boghossian, P. and Peacocke, C. (Eds), (2000), *New Essays on the A Priori*, Clarendon Press, Oxford.
4. Jackson, F. (1998), *From Metaphysics to Ethics*, Clarendon Press, Oxford.
5. Moser, Paul, ed. *A Priori Knowledge*. Oxford: Oxford University Press, 1987.
6. Quine, W. V. "Truth by Convention." In his *The Ways of Paradox and Other Essays*. Revised and Enlarged Edition. Cambridge: Harvard University Press, 1976[a].
7. Quine, W. V. "Carnap and Logical Truth." In his *The Ways of Paradox and Other Essays*. Revised and Enlarged Edition. Cambridge: Harvard University Press, 1976[b].

1.11. Gendler Tamar and Hawthorne John (eds), *Imagination, Conceivability, and Possibility*, Oxford University Press.

1. Putnam, Hilary. *Realism and Reason: Philosophical Papers*, Vol. 3. Cambridge: Cambridge University Press, 1983.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata



<i>1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
<ul style="list-style-type: none">▪ upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja▪ upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)		



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Søren Overgaard	
Naziv predmeta	Recent Social Cognition Debates	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2., prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Questions concerning our knowledge of other people's mental states have a distinguished philosophical history. In the past three decades, such questions have been the subject of heated debates amongst philosophers and psychologists. Until the mid-nineties, the debates were characterized by a fairly clear-cut opposition between two outlooks: 'theory-theory' (TT) and 'simulation theory' (ST). Theory-theorists typically argued that we attribute mental states to others on the basis of a 'theory of mind' that is either constructed in early infancy and subsequently revised and modified, or else is the result of maturation of innate mindreading 'modules'. Simulation theorists, on the other hand, held that it is by creating simulated 'pretend states' in ourselves that we understand the mental states of others.

Since the nineties, this 'theory-of-mind' (ToM) debate has evolved in significant ways. (1) Many participants in the debate are now advocating 'hybrid approaches' that incorporate elements of both TT and ST. (2) Recent work has expanded the discussion from its initial, somewhat narrow focus on thoughts and beliefs, to include, *inter alia*, our recognition of others' emotions and intentional actions. (3) In the early nineties it seemed that ST and TT were 'the only two games in town', but this is no longer the case. What we might term 'direct perception' (DP) theorists have recently argued that in many basic cases of mental state attribution, we engage neither in theorizing nor in simulation routines: we simply *perceive* another's mental state. On this view, simulation and theorizing are strategies that we typically use when (for one reason or another) direct perception is not possible. Most defenders of DP are phenomenologists, but others have taken their lead from analytical philosophy of mind, in particular Wittgenstein.

In this course, we will look at the 'classic' TT vs. ST debate as well as some of the more recent developments. In particular, we will discuss recent 'low-level' ST accounts of emotion recognition, and the prospects of DP accounts as alternatives to the theory-of-mind debate.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Svaki polaznik poslijediplomskog studija može upisati predmet.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

The course aims at promoting your knowledge of the following notions relative to the topics covered in the lectures (**SADRŽAJ**): philosophers, doctrines, concepts, arguments. Specifically, the course aims at promoting the following capacities:

1. *Philosophers*: capacity to associate them to the specific doctrines, arguments, concepts in philosophy of mind that were considered in the course. Some (rough) idea of when they proposed these positions or arguments.
2. *Doctrines*: ability to state in a concise, clear, and rigorous way the specific problem they aim to solve and their main theses.
3. *Concepts*: ability to define or characterize them in a concise, clear and rigorous ways and give appropriate examples.



4. *Arguments* (for a solution of a philosophical problem, objections and replies):

1. Ability to present their structure, clarify their premises and their conclusion.
2. Ability to assess their validity (whether they logically lead to their conclusion) and soundness (if they are valid, whether their premises are true).

This assessment does not necessarily require the students' capacity to offer original lines of thought. An intelligent and reasoned use of what they take to be the strongest objections in the assigned core readings is sufficient. In particular, selecting the appropriate objections to the different arguments and doctrines will require thinking about the relations between topics discussed in different seminars.

1.4. *Sadržaj predmeta*

Lectures

1. *TT vs. ST: The Classical Debate*
2. *Low-Level Simulation*
3. *Phenomenological Criticism and Direct Perception Accounts*
4. *Discussion of Direct Perception Accounts*

Seminars

1. *TT vs. ST*

Indicative topics for presentations:

- Present and evaluate Goldman's brief for ST.
- Present and evaluate Gopnik & Wellman's defence of TT.

2. *Sripada & Goldman's defence of an ST account of face-based emotion recognition.*

Indicative topics for presentations:

- How successful is the argument against TT accounts of face-based emotion recognition?
- Present and evaluate the different ST models discussed by Goldman & Sripada.

3. *Gallagher & Zahavi's criticisms of the ToM debate.*

Indicative topics for presentations:

- Present and evaluate G & Z's criticisms.
- Present and evaluate their alternative to ToM.

4. *Hutto's Criticism of 'Spectatorial Folk Psychology'.*

Indicative topics for presentations:

- Present and evaluate Hutto's criticism of ToM.
- Present and evaluate Hutto's alternative to ToM.

5. *ToM Responses*

Indicative topics for presentations:

- Present and evaluate Herschbach's response to Gallagher & Zahavi.
- Present and evaluate Spaulding's argument.

6. *Direct Perception?*

Indicative topics for presentations:

- Present and evaluate Smith's defence of direct perception of others' mental states

1.5. *Vrste izvođenja nastave*

- predavanja
- seminari i radionice
- vježbe
- obrazovanje na daljinu
- terenska nastava

- samostalni zadaci
- multimedija i mreža
- laboratorij
- mentorski rad
- ostalo: konzultacije

1.6. *Komentari*

1.7. *Obveze studenata*

All students should prepare for the seminars by reading at least one of the *core readings* and be ready to answer a list of research question given the week before by the teacher.



The teacher will systematically verify whether all the students have done the readings and will require their participation to the discussion.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	2	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	1	Referat	2	Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati na temelju pohađanja nastave, aktivnoga sudjelovanja u seminarskim diskusijama, izlaganja referata i eseja duljine 3000 riječi. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti aktivnim sudjelovanjem na nastavi je 20, držanjem referata 30, predajom eseja 50 (ukupno max. 100 bodova).

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Goldman, A. I., 'Interpretation Psychologized'. In Davies & Stone (1995a), pp. 74-99.
2. Gopnik, A. & Wellman, H. M., 'Why the Child's Theory of Mind Really is a Theory'. In Davies & Stone (1995a), pp. 232-258.

Reading Lecture 2 & Seminar 2:

1. Gallese, V. & Goldman, A. I. 1998. "Mirror Neurons and the Simulation Theory of Mind-Reading". *Trends in Cognitive Sciences* 2: 493-501.
2. Goldman, A. I & Sripada, C. S. (2005), 'Simulationist Models of Face-Based Emotion Recognition'. *Cognition* 94: 193-213.

Reading Lecture 3 & Seminars 3 and 4:

1. Gallagher, S. (2008), 'Direct Perception in the Intersubjective Context'. *Consciousness and Cognition* 17: 535-543.
2. Gallagher, S. & Zahavi, D. (2008), *The Phenomenological Mind: An Introduction to Philosophy of Mind and Cognitive Science*. London: Routledge, chapter 9 (pp. 171-196).
3. Hutto, D. D. (2004), 'The Limits of Spectatorial Folk Psychology'. *Mind & Language* 19: 548-573.

Reading Lecture 4 & Seminars 5 and 6:

1. Herschbach, M. (2008), 'Folk Psychological and Phenomenological Accounts of Social Perception'. *Philosophical Explorations* http://www.informaworld.com/smpp/title~content=t713706422~db=all~tab=issueslist~branches=11_v11_1: 223-235.
2. Smith, J. (2010), 'Seeing Other People'. Forthcoming in *Philosophy and Phenomenological Research*. Available at Smith's website: http://www.joelsmith.net/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=39&Itemid=67
3. Spaulding, S. (2010), 'Embodied Cognition and Mindreading'. *Mind and Language* 25: 119-140.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Avramides, A. (2001), *Other Minds*. London: Routledge.
2. Carruthers, P. & Smith, T (eds.) (1996), *Theories of Theories of Mind*, 169-183. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Davies, M. & Stone, T. (eds.) (1995a), *Folk Psychology: The Theory of Mind Debate*. Oxford: Blackwell.
4. Davies, M. & Stone, T. (eds.) (1995b), *Mental Simulation: Evaluations and Applications*. Oxford: Blackwell.



5. Gallagher, S. and Zahavi, D. (2008), *The Phenomenological Mind: An Introduction to Philosophy of Mind and Cognitive Science*. London: Routledge.
6. Goldman, A. I. (2006), *Simulating Minds*. New York: Oxford University Press.
7. Overgaard, S. (2010), 'The problem of other minds'. In S. Gallagher & D. Schmicking (eds.), *Handbook of Phenomenology and Cognitive Science*. Dordrecht: Springer, pp. 254-268.
8. Ratcliffe, M. (2007), *Rethinking Commonsense Psychology*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
9. Dennett, D. 1988. "Quining Qualia." In A. Marcel and E. Bisiach, eds. *Consciousness in Contemporary Science*. Oxford: Oxford University Press, 43-77. Reprinted in N. Block, O. Flanagan and G. Güzeldere, eds. *The Nature of Consciousness*. Cambridge (Mass.): MIT Press, 1997, 619-642.
10. Rey, G. 1997. *Contemporary Philosophy of Mind: A Contentiously Classical Approach*. Oxford: Blackwell.
11. Tye, M. forthcoming. "Representationalist Theories of Consciousness ." In B. McLaughlin and A. Beckermann, eds. *The Oxford Handbook of Philosophy of Mind*. Oxford : Oxford University Press.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima, usvajanje gradiva, institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv predmeta	Umjetnost i moral	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2., prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Glavni je cilj ovoga predmeta omogućiti polaznicima poslijediplomskog doktorskog studija proučavanje interakcije etike i estetike, posebice s aspekta procjene umjetničkog djela (određuje li etička dimenzija i estetsku vrijednost umjetničkog djela?), te mogućnosti razvoja moralne spoznaje putem umjetničkih djela. Takvim se proučavanjem postiže stručna osposobljenost vrednovanja umjetničkih djela u jednoj od njihovih bitnih komponenata i razvija dodatna kompetencija u području metodologije filozofije morala.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Svaki polaznik poslijediplomskog studija može upisati predmet.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Nakon položenog ispita polaznici će:

- raspolagati kompetencijama rasuđivanja o moralu na temelju primjera iz umjetnosti;
- posjedovati vještine potrebne za moralnu procjenu umjetničkog djela;
- posjedovati vještine potrebne za estetsko vrednovanje umjetničkog djela, a s obzirom na njegove moralne komponente.

1.4. Sadržaj predmeta

Analizirati će se dvije glavne tematske cjeline. Prva je cjelina u vezi s pitanjem određuje li etička dimenzija umjetničkog djela i njegovu estetsku vrijednost. Analiziraju se glavni sukobljeni prijedlozi, prije svega moralizam, amoralizam (u različitim verzijama) i formalizam (kao posebno važan oblik amoralizma).

U drugom dijelu, analizira se pitanje mogućnosti moralne spoznaje putem umjetničkih djela. Takvu mogućnost, štoviše, i prioritet, naglašavaju autori koji negiraju da je moral samo pitanje racionalnosti. Po njima iskustvo i senzibilitet su ključni za ispravnu moralnu spoznaju. U toj cjelini, analiziraju se prijedlozi u području filozofije morala koji ističu potrebu njegovanja iskustva i moralnog senzibiliteta, kao i prijedlozi u području filozofije morala i filozofije umjetnosti koji pokazuju kako upravo iskustvo koje donose umjetnička djela najbolje odgovara takvoj potrebi.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|--|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije |

1.6. Komentari

U skladu s programima poslijediplomskog doktorskog studija *Filozofije*, izborni se predmeti mogu ponuditi u bilo kojem semestru, i bilo kojoj godini, a o njihovom razvrstavanju odlučuju studenti. Iz tog razloga, raspored predmeta *Umjetnost i moral* po semestru i godini je postavljen disjunktivno.

1.7. Obveze studenata



Obveze studenata čine redovito pohađanje nastave i ispunjavanje tekućih zadataka. Studenti su obvezni izraditi seminarski rad, za čiju izradu dobivaju potporu na konzultacijama. Očekuje se od studenata da čitaju temeljnu literaturu tijekom razdoblja kada se održavaju predavanja, tako da bi sama nastava mogla biti interaktivna, uz značajno kritičko sudjelovanje studenata. Studenti će imati obvezu polagati i konačni ispit.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	4	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	1	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. J.L. Bermudez i S. Gardner (ur.), *Art and Morality*, Routledge, London, 2003.
2. G.L. Hagberg (ur.), *Art and Ethical Criticism*, Oxford, Blackwell, 2008.
3. J. Levinson (ur.), *Aesthetics and Ethics. Essays at the Intersection*, Cambridge, Cambridge University Press, 1998.
4. M. Nussbaum, *Love's Knowledge*, Oxford, Oxford University Press, 1990.
5. E. Schellekens, *Aesthetics and Morality*, London, Continuum, 2007.
6. J.O. Young, *Art and Knowledge*, London, Routledge, 2001.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. B. Gaut, *Art, Emotion and Ethics*, Oxford, Oxford University Press, 2007.
2. G. Graham, *Philosophy of the Arts*, London, Routledge, 1997.
3. M. Kieran, "In Defense of the Ethical Evaluation of Narrative Art", *British Journal of Aesthetics*, 2001, 26-38.
4. M. Kieran i D. Mclver Lopes (ur.), *Knowing Art*, Springer, Dordrecht, 2004.
5. Lillehammer H., "Values of Art and the Ethical Question", *British Journal of Aesthetics*, 376-394, 2008.
6. M. Nussbaum, *The Fragility of Goodness. Luck and Ethics in Greek Tragedy and Philosophy*, Cambridge University Press, Cambridge, 2001.
7. M. Nussbaum, *Pjesnička pravda*, Zagreb, Deltakont, 2005.
8. T. Zamir, *Double Vision. Moral Philosophy and Shakespearean Drama*, Princeton, Princeton. University Press, 2007.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
J.L. Bermudez i S. Gardner (ur.), <i>Art and Morality</i> , Routledge, London, 2003.	Dostupan na internetu	10
G.L. Hagberg (ur.), <i>Art and Ethical Criticism</i> , Oxford, Blackwell, 2008.	1	10
J. Levinson (ur.), <i>Aesthetics and Ethics. Essays at the Intersection</i> , Cambridge, Cambridge University Press, 1998.	Dostupan na internetu	10
M. Nussbaum, <i>Love's Knowledge</i> , Oxford, Oxford University Press, 1990.	Dostupan na internetu	10
E. Schellekens, <i>Aesthetics and Morality</i> , London, Continuum, 2007.	U različitim izdanjima dostupan na internetu	10
J.O. Young, <i>Art and Knowledge</i> , London, Routledge, 2001.	Dostupan na internetu	10

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija



Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima, usvajanje gradiva, institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenjica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv predmeta	Deliberativna demokracija	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2., prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Temeljni ciljevi predmeta su odrediti definiciju, mogućnost različitih verzija, te argumente za i protiv deliberativne demokracije. U toku takve rasprave, među posebnim ciljevima je i općenita rasprava o demokraciji u sklopu filozofije politike. S obzirom na to određenje, cilj je ustanoviti po čemu se deliberativna demokracija razlikuje u odnosu na druge oblike demokracije i na koje se argumente može pozvati u tvrdnji o superiornosti u odnosu na druge oblike demokracije. Jedan od bitnih ciljeva je ustanoviti razloge zbog kojih se može tvrditi da deliberativna demokracija predstavlja oblik demokracije koji se bolje slaže s idealima jednakosti i javnog legitimiteta zakona (posebice u domeni temeljnih ljudskih prava)

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Svaki polaznik poslijediplomskog studija može upisati predmet.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Očekuje se da će studenti koji će uspješno dovršiti rad na predmetu moći:

- izraziti shvaćanje pojma deliberativne demokracije;
- raspolagati argumentima u prilog deliberativnoj demokraciji;
- razlikovati između proceduralnog i epistemološkog oblika deliberativne demokracije;
- kritički prosuditi prednosti i nedostatke deliberativne demokracije u odnosu na druge oblike demokracije;
- prosuditi učinkovitost institucija deliberativne demokracije u uvjetima kulturnog pluralizma;
- prosuditi aktualno djelovanje demokratskih institucija u Hrvatskog, Europi i svijetu.

1.4. Sadržaj predmeta

- Definicija deliberativne demokracije
- Proceduralna deliberativna demokracija
- Epistemološka deliberativna demokracija
- Deliberativna demokracija i Rawlsov javni um
- Deliberativna demokracija i jednakost
- Deliberativna demokracija i legitimitet zakona
- Deliberativna demokracija i multikulturalizam

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|---|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije |

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata



Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, uz adekvatnu pripremu, te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, student imaju obvezu napisati esej koji će se doradivati u suradnji s nastavnikom, te će, u konačnoj verziji, služiti kao temelj za ocjenjivanje.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	4	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	1	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. J. Cohen, *Philosophy, Politics, Democracy*, Cambridge, Mass., Harvard University Press, 2009.
2. G. F. Gaus, *Justificatory Liberalism. An Essay on Epistemological and Political Theory*, Oxford, Oxford University Press, 1996.
3. D.M. Estlund, *Democratic Authority. A Philosophical Framework*, Princeton, Princeton University Press, 2008.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. J. Bohman i W. Rehg (ur.), *Deliberative Democracy. Essays on Reason and Politics*, Cambridge, Mass., The MIT Press, 1997.
2. G.F. Gaus, *Contemporary Theories of Liberalism. Public Reason as a Post-Enlightenment Project*, London, SAGE publications, 2003.
3. R. Geenens i R. Tinnevelt (ur.), *Does Truth Matter? Democracy and Public Space*, Dordrecht, Springer, 2009.
4. A. Gutmann i D. Thomson, *Democracy and Disagreement*, Cambridge, Mass., The Belknap Press of Harvard University Press, 1996.
5. J. Elster (ur.), *Deliberative Democracy*, Cambridge, Cambridge University Press, 1998.
6. R.B. Talisse, *Democracy and Moral Conflict*, Cambridge, Cambridge University Press, 2009.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
J. Cohen, <i>Philosophy, Politics, Democracy</i> , Cambridge, Mass., Harvard University Press, 2009.	1	10
G. F. Gaus, <i>Justificatory Liberalism. An Essay on Epistemological and Political Theory</i> , Oxford, Oxford University Press, 1996.	1	10
D.M. Estlund, <i>Democratic Authority. A Philosophical Framework</i> , Princeton, Princeton University Press, 2008.	1	10

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će rezultati koje postižu polaznici, to jest ocjenjivanje i vrednovanje rada polaznika, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva. Posebice, kontinuirano će se pažnja usmjeriti radu polaznika u toku nastave s aspekta njihovog aktivnog učešća u obrađivanju tematskih cjelina.



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv predmeta	Građanski neposluh	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2., prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj predmeta je predstaviti i raspraviti razvoj pojma, te teorije i prakse građanskog neposluha u suvremenom društvu na temelju nekih paradigmatskih slučajeva i paradigmatskih teorija. Kako kaže znameniti američki filozof politike John Rawls, teorija građanskog neposluha treba biti sastavni dio demokratske teorije. Dakle, među ciljevima predmeta jest i bolje razumijevanje demokratske teorije i funkcioniranja demokratske prakse. Građanski neposluh je vezan i uz problem neuvažavanja, nerazumijevanja i nedostatka komunikacije između raznih zajednica u političkom društvu. U tom smislu, cilj predmeta je i doprinos boljem shvaćanju dinamika multikulturalizma i interakcija različitih skupina u političkim zajednicama u suvremenom svijetu. Na kraju, iako ne uvijek, građanski neposluh je vezan i uz pitanje zaštite ljudskih prava. Posljedično, cilj predmeta je i bolje shvaćanje tematike ljudskih prava i razlikovanje opravdanih zahtjeva poštivanja ljudskih prava u odnosu na iskrivljene interpretacije koje, zapravo, kriju težnje učvršćivanja diskriminacija (poput slučajeva građanskog neposluha roditelja europskog porijekla koji su odbijali pristati na slanje vlastite djece u desegregiranim školama).

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Svaki polaznik poslijediplomskog studija može upisati predmet.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Nakon položenog ispita, polaznici će:

- biti upoznati s temeljnim definicijama i paradigmatskim slučajevima građanskog neposluha u modernoj i suvremenoj povijesti, te razlučiti građanski neposluh u odnosu na slične pojave, poput odbijanja zbog savjesti;
- biti upoznati s temeljnim opravdanjima građanskog neposluha;
- biti upoznati s temeljnim kritikama građanskog neposluha;
- raspolagati važnom perspektivom razumijevanja djelovanja demokratskih ustanova i kritike lošeg djelovanja tih ustanova (posebice po pitanju zaštite ljudskih prava i odnosa različitih zajednica u političkom društvu);
- moći u samostalnom radu i promišljanju kritički prosuditi teorije o građanskom neposluhu;
- moći u samostalnom radu i promišljanju kritički prosuditi ekvivalentne događaje u suvremenom svijetu i u hrvatskoj povijesti.

1.4. Sadržaj predmeta

- Definicija građanskog neposluha na temelju stručne literature i paradigmatskih slučajeva (Thoreauov neposluh protiv robovlasništva u SAD, Gandhiev neposluh protiv kolonijalne politike, Kingov neposluh protiv rasne diskriminacije u SAD, neposluh protiv služenja vojnog roka u SAD u toku vijetnamskog rata, neposluh protiv ekoloških i ekonomsko/socijalnih politika u recentnom razdoblju).
- Opravdanja građanskog neposluha (liberalna opravdanja vezana uz kršenje ljudskih prava, republikansko opravdanje vezano uz problem demokratskog deficita – lošeg funkcioniranja – demokratskih ustanova,



opravdanje vezano uz pitanje razložnog pluralizma i potrebe pojačavanja moralnog senzibiliteta u odnosu na određene tematike.								
<ul style="list-style-type: none">▪ Kritike građanskog neposluha, razlozi za neprihvatanje legitimiteta građanskog neposluha u ustavnim demokracijama▪ Pitanje sankcioniranja, odnosno izuzeća od sankcioniranja građanskog neposluha								
1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/>	predavanja	<input type="checkbox"/>	seminari i radionice	<input checked="" type="checkbox"/>	samostalni zadaci	<input type="checkbox"/>	multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/>	vježbe	<input type="checkbox"/>	laboratorij	<input checked="" type="checkbox"/>	mentorski rad	<input checked="" type="checkbox"/>	ostalo: konzultacije
	<input type="checkbox"/>	obrazovanje na daljinu						
	<input type="checkbox"/>	terenska nastava						
1.6. Komentari								
1.7. Obveze studenata								
Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, uz adekvatnu pripremu, te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, student imaju obvezu napisati esej koji će se dorađivati u suradnji s nastavnikom, te će, u konačnoj verziji, služiti kao temelj za ocjenjivanje.								
1.8. Praćenje rada studenata								
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad		Eksperimentalni rad		
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	4	Istraživanje		
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	1	Referat		Praktični rad		
Portfolio								
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu								
Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.								
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)								
<ol style="list-style-type: none">1. K. Brownlee, "Features of a Paradigm Case of Civil Disobedience", <i>Res Publica</i>, 4, 10, 2004., str. 337-351.2. R. Dworkin, <i>Civil Disobedience and Nuclear Protest</i>, u R. Dworkin, <i>A Matter of Principle</i>, Cambridge, Harvard University Press, 1985, str. 104-116.3. V. Haksar, "Rawls and Gandhi on Civil Disobedience", <i>Inquiry</i>, 1, 19, 1976., str. 151-192.4. M.L. King jr., <i>Letter from Birmingham City Jail</i>, u H.A. Bedau (ur.), <i>Civil Disobedience in Focus</i>, London, Routledge, 1991., str. 68-84.5. D. Markovits, "Democratic Disobedience", <i>Yale Law Journal</i>, 8, 114, 2005., str. 1897-1952.6. J. Rawls, <i>A Theory of Justice</i> (revised edition), Cambridge, Harvard University Press, 1999., str. 319-343.7. H.D. Thoreau, <i>Civil Disobedience</i>, u H.A. Bedau (ur.), <i>Civil Disobedience in Focus</i>, London, Routledge, 1991., str. 28-48.								
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)								
<ol style="list-style-type: none">1. H.A. Bedau (ur.), <i>Civil Disobedience in Focus</i>, London, Routledge, 1991.2. A. Bilgrami, "Gandhi's Integrity. The Philosophy Behind the Politics", <i>Postcolonial Studies</i>, 1, 5, 2002., 79-93.3. K. Brownlee, "The Communicative Aspect of Civil Disobedience and Lawful Punishment", <i>Criminal Law and Philosophy</i>, 2, 1, 2007., str. 179-192.4. K. Brownlee, "Penalizing Public Disobedience", <i>Ethics</i>, 4, 118, 2008., str. 711-716.5. R. Dworkin, <i>Civil Disobedience</i>, u R. Dworkin, <i>Taking Rights Seriously</i>, Cambridge, Harvard University Press, 1977., str. 206-222.6. D. Lefkowitz, "On a Moral Right to Civil Disobedience", <i>Ethics</i>, 2, 117, 2007., 202-233.7. D. Lyons, "Moral Judgment, Historical Reality, and Civil Disobedience", <i>Philosophy and Public Affairs</i>, 1, 27, 1998., str. 31-48.								



8. A. Sabl, "Looking Forward to Justice. Rawlsian Civil Disobedience and Its Non-Rawlsian Lessons", *The Journal of Philosophy*, 3, 9, 2001., str. 307-330.
9. H.J. Storing, *The Case against Civil Disobedience*, u H.A. Bedau (ur.), *Civil Disobedience in Focus*, London, Routledge, 1991., str. 85-102.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
K. Brownlee, "Features of a Paradigm Case of Civil Disobedience"	Dostupan na internetu	10
R. Dworkin, <i>Civil Disobedience and Nuclear Protest</i>	1	10
D.M. Estlund, <i>Democratic Authority</i>	1	10
V. Haksar, "Rawls and Gandhi on Civil Disobedience"	Dostupan na internetu	10
M.L. King jr., <i>Letter from Birmingham City Jail</i>	U različitim izdanjima dostupan na internetu	10
D. Markovits, "Democratic Disobedience"	Dostupan na internetu	10
J. Rawls, <i>A Theory of Justice</i>	12	10
H.D. Thoreau, <i>Civil Disobedience</i>	U različitim izdanjima dostupan na internetu	10

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će rezultati koje postižu polaznici, to jest ocjenjivanje i vrednovanje rada polaznika, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva. Posebice, kontinuirano će se pažnja usmjeriti radu polaznika u toku nastave s aspekta njihovog aktivnog učešća u obrađivanju tematskih cjelina.



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. dr. sc Luca Malatesti	
Naziv predmeta	SELF-DECEPTION Forms of Motivated Irrationality	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2., prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

- Upoznati studente sa suvremenim teorijama o motiviranoj iracionalnosti.
- Upoznati studente sa najnovijim raspravama i kontroverzama koje se javljaju u ovom području.
- Omogućiti studentima zauzimanje stava u suvremenoj diskusiji.
- Omogućiti studentima argumentiranu artikulaciju stava.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Kako će se sve aktivnosti na kolegiju odvijati na engleskom jeziku, očekuje se da ga upišu studenti koji suvereno vladaju govorenjem i pisanjem engleskoga jezika.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Očekuje se da nakon odslušanog predmeta studenti:

- razlikovati uvjete racionalnosti i različite oblike iracionalnosti
- mogu usporediti i razlikovati samo-obmanu od drugih oblika iracionalnosti.
- razumiju ideju motivirane iracionalnosti.
- razumiju što su ciljevi samo-obmane
- steknu uvid u teorije o mogućnostima izbjegavanja samo-obmane..

1.4. Sadržaj predmeta

Na kolegiju se proučavaju filozofske teorije koje se bave odgovorom na pitanje: što znači obmanjivati samoga sebe; je li to isto što i "lagati sebi"? Ili je to usporedivo s obmanjivanjem drugih? Ako nije, zašto nije? U čemu se sastoje pozitivne teorije o samo-obmani? Koje su primjedbe ovakvim teorijama? Kao oblik iracionalnosti, samo-obmana se klasificira kao oblik tzv. "motivirane iracionalnosti". Bavit ćemo se ulogom koju pristranost igra u motivaciji motivation and željama koje se tiču kognicije kod samo-obmane.

Pitanja kojima ćemo se također baviti su: što je to čemu subject samo-obmane teži? Dobija li to što želi? Koji je odnos između samo-obmane i moralnosti? Kako vrijednost istine i princip stvarnosti doprinose izbjegavanju samo-obmane? Koja je naša reakcija na samo-obmanu kao promatrača?

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input type="checkbox"/> mentorski rad
	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>

1.6. Komentari
U skladu s programima poslijediplomskog doktorskog studija *Filozofije*, izborni se predmeti mogu ponuditi u bilo kojem semestru, i bilo kojoj godini, a o njihovom razvrstavanju odlučuju studenti. Iz tog razloga, raspored predmeta *Umjetnost i moral* po semestru i godini je postavljen disjunktivno.

1.7. Obveze studenata



Pohađanje predavanja i seminara je obavezno. Studenti koji izostanu sa više od 8 sati predavanja i vježbi neće moći položiti kolegij. Studenti su obavezni napisati i prezentirati esej na jednu od tema kolegija prema zadanim standardima. Studenti se trebaju pripremiti za seminare tako da pročitaju materijal koji će se na seminaru obrađivati i da budu spremni odgovoriti na istraživačka pitanja koja im je prethodno nastavnik zadao.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	3	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivat će se aktivnost i diskusija na seminarima. Nastavnik će ocjeniti seminarsko izlaganje kao i esej koji su studenti obavezni napisati.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. BERMÚDEZ, J. L. (2000), "Self-deception, Intentions and Contradictory Beliefs", in *Analysis* 60: 309-19.
2. DAVIDSON, D. (1982), "Paradoxes of Irrationality", in WOLLHEIM, R. and HOPKINS, J. (1982), eds., *Philosophical Essays on Freud*, Cambridge University Press, Cambridge
3. DAVIDSON, D. (1985), "Deception and Division", in LePORE, E. and McLAUGHLIN, B. (1985), eds., *Actions and Events*, Basil Blackwell, Oxford.
4. SCOTT-KAKURES, D. (2002), "At 'Permanent Risk': Reasoning and Self-Knowledge in Self-Deception", *Philosophy and Phenomenological Research*, vol. LXV, n. 3: 576- 603.
5. SZABADOS, B. (1974), "The Morality of Self-Deception", *Dialogue*, 13: 25-34.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. FORRESTER, M. (2002), "Self-Deception and Valuing Truth", *American Philosophical Quarterly*, vol. 39, n. 1: 31-47.
2. FUNKHOUSER, E. (2005), "Do the Self-Deceived Get What They Want?", *Pacific Philosophical Quarterly*, 86: 295-312
3. JOHNSTON, M. (1988), "Self-Deception and the Nature of Mind", in McLaughlin B. and Rorty A. O. (1988), eds., *Perspectives on Self-Deception*, University of California Press, Berkeley.
4. KIRSCH, J. (2005), "What's So Great About Reality?", *Canadian Journal of Philosophy*, 35 (3): 407-428.
5. LAZAR, A. (1999), "Deceiving Oneself or Self-Deceived? On the Formation of belief 'Under the Influence'", *Mind*, 108: 285-90.
6. LAZAR, A. (1999), "Deceiving Oneself or Self-Deceived? On the Formation of belief 'Under the Influence'", *Mind*, 108: 285-90.
7. MARTIN, M. (1977), "Immortality and Self-Deception: A Reply to Bela Szabados' 'The Morality of Self-Deception'", *Dialogue* 16: 245-273.
8. MELE, A. (2001), *Self-Deception Unmasked*, Princeton University Press, Princeton.
9. NELKIN, D. K. (2002), "Self-Deception, Motivation, and the Desire to Believe", *Pacific Philosophical Quarterly*, 83: 384-406

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija



Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka
Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia
T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091
W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr





Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. dr. Luca Malatesti	
Naziv predmeta	SELF-KNOWLEDGE OF EXPERIENCE	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2. prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

The course aims at promoting student's knowledge of the following notions relative to the topics covered in the lectures: philosophers, doctrines, concepts, arguments. Specifically, the course aims at promoting the following capacities:

Philosophers: capacity to associate them to the specific doctrines, arguments, concepts in philosophy of mind that were considered in the course. Some (rough) idea of when they proposed these positions or arguments.

Doctrines: ability to state in a concise, clear, and rigorous way the specific problem they aim to solve and their main theses.

Concepts: ability to define or characterize them in a concise, clear and rigorous ways and give appropriate examples.

Arguments (for a solution of a philosophical problem, objections and replies): ability to present their structure, clarify their premises and their conclusion. Ability to assess their validity (whether they logically lead to their conclusion) and soundness (if they are valid, whether their premises are true). This assessment does not necessarily require that students are capable to offer original argument. An intelligent and reasoned use of what they take to be the strongest objections or replies in the assigned core readings is sufficient. In particular, selecting the appropriate objections to the different arguments and doctrines will require thinking about the relations between topics discussed in different seminars.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

All attenders of the postgraduate scientific program "Philosophy and Contemporaneity".

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Expected outcomes of the course are:

- students are supposed to understand the notion of self-knowledge;
- students are supposed to form an argument pro or con to particular theoretical standpoint in the debate;
- students are supposed to make a critical judgment concerning different positions on the issue of how self-knowledge is achieved;
- students are supposed to incorporate and use the acquired knowledge in their further research;

1.4. Sadržaj predmeta

The term „self-knowledge“ is used in contemporary analytic philosophy of mind and epistemology to designate the epistemic access that individuals have to their own mental states and self from the first personal perspective. The course will focus on the first-personal epistemic access to conscious experiences, such as perceptual experience and pains.

We will consider three interrelated fundamental and debated issues concerning self knowledge of conscious



experiences. First, philosophers debate whether this knowledge is peculiar with respect of to other forms of knowledge of mental states. Second, there are different positions on the issue of how selfknowledge is achieved. Finally, there are discussions concerning what conclusions we can draw on the nature of conscious experiences on the basis of our self-knowledge of them. Particularly, in relation to this latter issue, we will address the two other problems.

First, does first-personal knowledge reveal that conscious experiences can be completely or partly accounted for in terms of a certain type of intentional content? Second, does self-knowledge authorize conclusions about the relation of conscious experience with the physical world as described and explained by natural sciences?

During the course, you will be encouraged to think critically and philosophically about these issues, evaluate and produce arguments, and you will be expected to do the same in assessment.

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad
	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>

1.6. Komentari
The course activities, from teaching to assessed work, will be in English. Moreover, no alternative course material in Croatian will be available. It is strongly advised that only students who can self certificate their comprehension of spoken and written English at an intermediate or advanced level can enrol.

1.7. Obveze studenata

Attendance of lectures and seminars is compulsory. Students who will miss more than 8 hours of the module, either in lectures or seminars, without justification, will not pass the module.

All participants will have to prepare the assigned reading material to be discussed in the class.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	3	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

The marking of the students will be based on their activity during the course and the concluding essay.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Alston, W. 1971. 'Varieties of Privileged Access'. American Philosophical Quarterly, 8, 223-41. (PDF, copy will be provided)
2. Armstrong, D. M. 1968. A Materialist Theory of the Mind. London: Routledge & Kegan Paul (Chapter 15, copy will be provided)
3. Aydede, M. 2003. 'Is introspection inferential?'. In Gertler ed. 2003, pp. 55-64.
4. Dretske, F. 1999. "The Mind Awareness of Itself." Philosophical Studies 95: 103-124. (Copy available at: <http://www.nyu.edu/gsas/dept/philo/courses/consciousness97/papers/dretske.html>).
5. Dretske, F. 2003. 'How do you know you are not a zombie?', in Gertler ed. 2003, pp. 1-13.
6. Gertler, B. 2003. 'How to Draw Ontological Conclusions from Introspective Data'. In Gertler ed. 2003, pp. 233-251.
7. Gertler, B., ed. 2003. Privileged Access: Philosophical Accounts of Self-Knowledge. Aldershot: Asghate. (FFRI - KNJIŽNICA 1 165 / PRIVILEGED)
8. Lycan, G. W. 2003. 'Dretske's ways of Introspecting', in Gertler ed., pp. 15-30.



9. Lycan, W.G. 1997. 'Consciousness as Internal Monitoring'. In Block, N., O. Flanagan, and G. Güzeldere. 1997. The Nature of Consciousness. Philosophical Debates. Cambridge (Mass.): MIT Press, pp. 752-771. (Copy available at: <http://www.nd.edu/~lstubenb/Lycan.html>).
10. Shoemaker, S. 1996. The First Person Perspective and Other Essays. Cambridge: Cambridge University Press. (FFRI - KNJIŽNICA 1 13 SHOEMAKER f)
11. Sosa, E. 2003. 'Consciousness and Self-Knowledge', in Gertler ed. pp. 253-262.

1.11. *Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)*

1. Churchland, P. 1985. "Reduction Qualia and the Direct Introspection of Brain States." Journal of Philosophy 82: 8-28. (Copy PDF provided)
2. Gertler, B., ed. 2003. Privileged Access: Philosophical Accounts of Self-Knowledge. Aldershot: Asghate.
3. Tye, M. 2003. 'Representationalism and the Transparency of Experience', Reprinted in Gertler ed. 2003, pp. 31-44.
4. Wright, C. 2003. 'Wittgenstein's Later Philosophy of Mind: Sensation, Privacy and Intention'. In Gertler ed. 2003, pp. 147-158.

1.12. *Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>

1.13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

The evaluation criteria:

The teacher will consider every essay in order to establish and evaluate the following items:

- Student's capacity to organise philosophical arguments and views
- Student's capacity to present your material
- Student's understanding of the topic
- Student's capacity to engage critically with the topic



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	
Naziv predmeta	Suvremene teme (iz filozofije i epistemologije religije)	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2. prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Ciljevi predmeta su istražiti i argumentirati temeljne pozicije i probleme filozofije i epistemologije religije. Biti će riječi o klasičnim i suvremenim interpretacijama koje zastupaju teistički i ateistički filozofi. Na kolegiju će se analizirati, interpretirati i kritički promišljati klasične i suvremene verzije glavnih tema i rasprava vezanih za filozofiju i epistemologiju religije, poput: Bog i njegovi atributi, klasični i suvremeni dokazi za Božju opstojnost, religijsko iskustvo, odnos morala i religije, problem zla, glavne poteškoće epistemologije religije, odnos vjere i objave. Obradit ćemo i analizirati nove pravce u suvremenoj analitičkoj filozofiji religije (poput reformirane epistemologije, ne-realističke filozofije religije, feminističke filozofije religije, filozofije religijskog pluralizma itd.).

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Svi polaznici poslijediplomskog doktorskog studija mogu upisati predmet.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Očekuje se da će studenti biti sposobni:

- definirati Boga, navesti njegove glavne attribute, navesti, opisati, objasniti, analizirati, kritički preispitivati i vrednovati odnos među atributima (osobito kada je riječ o temeljnim ili esencijalnim atributima)
- navesti, objasniti, analizirati, interpretirati, kritički preispitivati, argumentirati i vrednovati klasične i suvremene inačice dokaza za Boga, zatim usporediti i vrednovati različite inačice istog dokaza za Boga
- navesti, definirati, analizirati različite vrste religijskog iskustva, argumentirati za ili protiv religijskog iskustva kao mogućeg dokaza za Boga
- navesti i opisati vrste zla, objasniti i analizirati rješenja problema zla, analizirati i vrednovati temeljne obrane Boga s obzirom na problem zla (riječ je o 6 temeljnih teodiceja), argumentirati za određeno rješenje (primjerice, obranu iz slobode volje)
- navesti, opisati, objasniti, interpretirati i analizirati nove pravce u suvremenoj analitičkoj filozofiji religije poput: reformirane epistemologije, ne-realističke filozofije religije, feminističke filozofije religije, filozofije religijskog pluralizma itd.
- analizirati i kritički preispitati odnos morala i religije
- navesti, objasniti i interpretirati temeljne probleme epistemologije religije
- navesti, objasniti, interpretirati i kritički preispitati odnos vjere i objave.

1.4. Sadržaj predmeta

- Bog i njegovi atributi
- klasični i suvremeni dokazi za Božju opstojnost
- religijsko iskustvo
- odnos morala i religije



<ul style="list-style-type: none"> ▪ epistemologija religije ▪ vjera i objava ▪ novi pravci u suvremenoj analitičkoj filozofiji religije. 										
1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža	<input type="checkbox"/> laboratorij	<input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije
1.6. Komentari										
1.7. Obveze studenata										
<p>Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, kontinuirano se za nju pripremati te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, student imaju obvezu napisati esej koji će se dorađivati u suradnji s nastavnikom, a koji će biti temelj za formuliranje konačne ocjene.</p>										
1.8. Praćenje rada studenata										
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad		Eksperimentalni rad				
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	4	Istraživanje				
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	1	Referat		Praktični rad				
Portfolio										
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu										
<p>Ocjenjivanje studenata temelji se na angažmanu i aktivnosti koju su pokazali tijekom nastave kao i na uspješnosti dorade eseja.</p>										
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)										
<ol style="list-style-type: none"> 1. J. Mackie, <i>The Miracle of Theism</i>, Oxford University Press, 1982. 2. W. L. Craig, <i>Philosophy of Religion: A Reader and Guide</i>, Ruthers University Press, 2002. E. Stump i M. Murray (ur.), <i>Philosophy of Religion: The Big Questions</i>, Blackwell, 1999. 										
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)										
<ol style="list-style-type: none"> 1. B. Davies: <i>Uvod u filozofiju religije</i>, Scopus, 1998. 2. M. Peterson, W. Hasker, B. Reichenbach i D. Basinger (ur), <i>Philosophy of Religion: Selected Readings</i>, Oxford University Press, 1996. (2001.). 3. A. Plantinga i N. Wolterstorff (ur.), <i>Faith and Rationality</i>, University of Notre Dame Press, 1983. J. J. C. Smart i J. J. Haldane, <i>Atheism ∞ Theism</i>, Blackwell, 2003. 4. R. Swinburne, <i>Is there a God?</i>, Oxford University Press, 1996. R. Swinburne, <i>The Existence of God</i>, Clarendon Oxford, 1979. T. Akvinski, <i>Izbor iz djela 1 i 2</i>, Zagreb, Naprijed, 1990. 5. W. Wainwright (ur.), <i>The Oxford Handbook of Philosophy of Religion</i>, Oxford University Press, 2005. 										
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu										
Naslov						Broj primjeraka	Broj studenata			
J. Mackie, <i>The Miracle of Theism</i> , Oxford University Press, 1982.						1	10			
W. L. Craig, <i>Philosophy of Religion: A Reader and Guide</i> , Ruthers University Press, 2002.						1	10			
E. Stump i M. Murray (ur.), <i>Philosophy of Religion: The Big Questions</i> , Blackwell, 1999.						1	10			
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija										



Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će rezultati koje postižu polaznici, to jest ocjenjivanje i vrednovanje rada polaznika. Posebice, kontinuirano će pažnja biti fokusirana na praćenje polaznika tijekom nastave (te u izradi eseja), a s obzirom na njihovo aktivno sudjelovanje u obradi tematskih cjelina (te na uočavanje eventualnih poteškoća u savladavanju određenih tema i problema).

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Snježana Prijić - Samaržija	
Naziv predmeta	Socijalna filozofija	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2. prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. Opis predmeta

1.1. Ciljevi predmeta

Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja u pitanjima interdisciplinarnog područja filozofije i društvenih znanosti (sociologija, socijalna psihologija, politologija, ekonomija, povijest) ali i kulturalnih studija. Socijalna filozofija je kolegij koji nije sastavni dio ranijih studijskih ciklusa, te je doktorski ciklus prva razina na kojoj se doktoandi sustavno upoznaju s ovom filozofskom tematikom. Nadalje, cilj je kolegija stjecanje sposobnosti analitičkog i kritičkog promišljanja tematike, sposobnost razumijevanja relevantne literature i stalnog samostalnog unapređivanja spoznaje iz navedene domene.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito pitanjima socijalne filozofije.
Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene socijalne filozofije.
Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme socijalne filozofije; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta.
Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature.
Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema.
Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu.

1.4. Sadržaj predmeta

1. Kritička teorija

- Frakfurtska škola i predstavnici: M. Horkheimer, T. Adorno, H. Marcuse, J. Habermas
- emancipatorska uloga filozofije (kao istraživanja društva)
- demokracija kao praktični cilj kritike: od ideologije do socijalnih činjenica (Habermas o politici i delibarativnoj/diskurzivnoj racionalnosti)
- Kritička teorija, pragmatička epistemologija i društvene znanosti
- društveno istraživanje kao praktično znanje
- društvene činjenice, normativni ideali i multiperspektivna teorija (pluralizam, globalizam)

2. Socijalna ontologija



- analiza temeljnih struktura društvenog svijeta i njihov ontološki status (uzročna moć društvenih entiteta)
- kolektivna intencionalnost, kolektivne emocije, kolektivno zaključivanje, kolektivna (grupna) solidarnost
- kolektivni identiteti i kolektivna akcija (odgovornost)
- društvene institucije, društvene norme, namjeravane i ne-namjeravane posljedice institucionalnih organizacija
- socijalna ontologija i moderna ekonomija

3. Djelovanje, teorije akcije (*agency*)

- socijalna struktura i kolektivno/individualno djelovanje (G.W.F. Hegel, K. Marx)
- donošenje odluka i (i)racionalni izbor (bihevioralna ekonomija)
- epistemičko, moralno, političko djelovanje i odgovornost
- govorni činovi
- uračunljivost (*accountability*)
- *Vita activa*: rad, posao, djelovanje i *Vita contemplativa* (mišljejnje, želje, sudovi) (K. Marx, J. Habermas, H. Arendt)

4. Autoriteti i povjerenje

- legitimitet vlasti i vrste autoriteta (M. Weber: racionalni, tradicionalni, karizmatični)
- politički autoriteti, epistemički autoriteti (kognitivni autoriteti), religijski autoriteti
- socijalni pokreti i revolucije, politički anarhizam, autoritarizam (prinuda, sila, moć, društveni neposluš, protesti)
- porijeklo totalitarizma i banalnost zla (H. Arendt)
- povjerenje u epistemičke i političke autoritete (autonomija, egalitarizam, epistemički egoizam)

5. Situacionizam

- univerzalizam vs. kontekstualizam, partikularizam, lokalizam, situacionizam
- situacijska etika i moralni karakter
- teorije ličnosti, situacijska psihologija i teorije vrijednosti (vrlina)
- ljudsko ponašanje i društvena situacija (psihologija mase, Millgramov eksperiment, Zimbardov eksperiment i dr.)
- situacija, racionalnost i iracionalnost

6. Ideologije, zakon, vlast

- sustavi političkih ideja i političkih vjerovanja (liberalne, konzervativne, fašističke, komunističke i dr.)
- liberalne i radikalne koncepcije o ideologiji
- ideologija, znanost, manipulacija
- ideologija, izvori zakona i pravni akti
- ideologija i pravednost
- posebne političke i epistemološke ideologije (obrazovanje, javno zdravstvo, ekonomija, imigracija, okoliš i dr.)

1.5. Vrsta

- predavanja
- seminari i radionice
- vježbe
- obrazovanje na daljinu
- terenska nastava

- samostalni zadaci
- multimedija i mreža
- laboratorij
- mentorski rad
- ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

Izvedba predmeta može uključivati i gostujuća predavanja stručnjaka u području socijalne filozofije s inozemnih sveučilišta.

1.7. Obaveze studenata

Studenti koji odaberu kolegij, dužni su ispunjavati obaveze definirane na početku kolegija (kolegij može biti organiziran kroz predavanja i radionice, ali i projektno i istraživački te ovisno o posebnostima gostujućih predavača). Polaznicima je omogućen dodatni individualni (*tutorials*) rad s nastavnikom-mentorom.

**1.8. Praćenje rada studenata**

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad doktoanda ocjenjuje se kontinuirano tijekom trajanja kolegija (projektni zadaci, izlaganja na radionicama i znanstvenim skupovima, objavljivanje prikaza ili članaka, dnevnik čitanja i sl.), a završni rad uključuje pisanje eseja/članka.

1.10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Arendt, H., 1951., *The Origins of Totalitarianism*. New York: Harcourt Brace Jovanovich,
2. Arendt, H., 1958., *The Human Condition*. University of Chicago Press, Chicago, Illinois.
3. Bohman, J., 1991. *New Philosophy of Social Science: Problems of Indeterminacy*, Cambridge: MIT Press.
4. Habermas, J., 1972., *Knowledge and Human Interests*. Heinemann, London, 1972.
5. Habermas, J., 1993., *Justification and Application*. Cambridge: MIT Press.
6. Habermas, J., 1996., *Between Facts and Norms*, Cambridge: MIT Press.
7. Horkheimer, M. and T.W. Adorno, 1972. *Dialectic of Enlightenment*, New York: Seabury. Marcuse, H., 1969. *Negations*, Boston: Beacon Press.
8. Marx, K.: *Karl Marx: Early Writings*, Lucio Colletti (ur.) Penguin, Harmondsworth, 1975.
9. Marx, K.: *Karl Marx: Selected Writings*, David McLellan (ur.), drugo izdanje, Oxford University Press, Oxford, 2000.
10. Searle, John, 1995, *The Construction of Social Reality*, London: Penguin.
11. Searle, John, 2010, *Making the Social World: The Structure of Human Civilization*, Oxford: Oxford University Press

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Adorno, T.W. et al., 1953., *Studies in the Authoritarian Personality*. New York: Norton.
2. —, 1973. *Negative Dialectics*. New York: Seabury.
3. Anderson, E., 1999., "What is the Point of Equality?" *Ethics*, 109/2: 287–337.
4. Arendt, H., 1994., *Essays in Understanding: 1930–1954*. Edited and with an introduction by Jerome Kohn. New York: Harcourt Brace & Company.
5. —, 1979., *Hannah Arendt: The Recovery of the Public World*. Edited by Melvyn A. Hill. New York: St. Martin's Press.
6. —, "Understanding and Politics." *Partisan Review*, vol. 20, no. 4 (July–August 1953): 377–92. Reprinted in *Essays in Understanding: 1930–1954*.
7. —, "Personal Responsibility under Dictatorship." *The Listener*, (6 August 1964): 185–205. Reprinted in *Responsibility and Judgment*.
8. —, "Thinking and Moral Considerations: A Lecture." *Social Research*, 38(3) (Autumn 1971): 417–46. Reprinted in *Social Research*, 51(1), (Spring 1984): 7–37, and in *Responsibility and Judgment*.
9. —, "Public Rights and Private Interests." In M. Mooney and F. Stuber, eds., *Small Comforts for Hard Times: Humanists on Public Policy*. New York: Columbia University Press, 1977.
10. Austin, J., L., 1962, *How to Do Things with Words* trans. Ben Brewster, Oxford: Oxford University Press.
11. Bohman, J., 1996. *Public Deliberation: Pluralism, Complexity and Democracy*, Cambridge: MIT Press.
12. —, 1999. "Democracy as Inquiry, Inquiry as Democratic: Pragmatism, Social Science, and the Cognitive Division of Labor," *American Journal of Political Science*, 43: 590–607.
13. —, 1999. "Theories, Practices, and Pluralism: A Pragmatic Interpretation of Critical Social Science," *Philosophy of the Social Sciences*, 29: 459–480.



13. —, 2000. "The Importance of the Second Person: Normative Attitudes, Practical Knowledge, and Interpretation," in *Empathy and Agency: The Problem of Understanding in the Human Sciences*, K. Stueber and H. Koegler (ed.), Boulder: Westview Press, 222–242.
14. —, 2002. "Critical Theory as Practical Knowledge," *Blackwell Companion to the Philosophy of the Social Sciences*, Paul Roth and Stephen Turner (eds.), London: Blackwell, 91–109.
15. —, 2003. "How to Make a Social Science Practical: Critical Theory, Pragmatism, and Multiperspectival Theory," *Millennium*, 21 (3): 499–524.
16. —, 2004. "Realizing Deliberative Democracy as a Mode of Inquiry," *Journal of Speculative Philosophy*, 18 (1): 23–43.
17. Barnes, B., 1995., *The Elements of Social Theory*, Princeton, N.J.: Princeton University Press.
18. Bloor, D., 1997., *Wittgenstein, Rules and Institutions*, London: Routledge.
19. Bratman, M., 1987., *Intentions, Plans and Practical Reason*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
20. Buchanan, A., 1985. *Ethics, Efficiency, and the Market*, Rowman and Allanheld, Totowa: N.J.
21. Cohen, G. A., 1978., *Karl Marx's Theory of History: A Defence*, Oxford: Clarendon Press.
22. Doris, J., 2002., *Lack of Character: Personality and Moral Behavior*, Cambridge: Cambridge University Press.
23. Durkheim, E., 1992., *Professional Ethics and Civic Morals*, C. Brookfield (tr.), London: Routledge.
24. —, 1964., *Rules of Sociological Method*, New York: Free Press.
25. Elster, J., 1989., *Nuts and Bolts for the Social Sciences*, Cambridge: Cambridge University Press.
26. Feinberg, J., 1988., *Harmless Wrongdoing*, Oxford University Press, Oxford.
27. French, P., 1984., *Collective and Corporate Responsibility*, New York: Columbia University Press
28. Giddens, A., 1976., *New Rules of Sociological Method*, London: Hutchinson.
29. —, 1984., *The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration*, Cambridge: Polity Press
30. Gilbert, M., 1989., *On Social Facts*, Princeton: Princeton University Press.
31. Goodin, R., 1988., *Reasons for Welfare*, Princeton University Press, Princeton.
32. Habermas, J., 1971., *Knowledge and Human Interests*, Boston: Beacon Press.
33. —, 1973., *Theory and Practice*, Boston: Beacon Press.
34. —, 1975., *Legitimation Crisis*, Boston: Beacon Press.
35. —, 1979., *Communication and the Evolution of Society*, Boston: Beacon.
36. —, 1984., 1987. *The Theory of Communicative Action*, Volumes 1 and 2. Boston: Beacon Press.
37. —, 1985., *The Philosophical Discourse of Modernity*, Cambridge: MIT Press.
38. —, 1988., *The Logic of the Social Sciences*, Cambridge: MIT Press.
39. —, 1989., (1961). *The Structural Transformation of the Public Sphere*, Cambridge: MIT Press.
40. —, 1990., *Moral Consciousness and Communicative Action*, Cambridge: MIT Press.
41. —, 1991., *Structural Transformation of the Public Sphere*, Cambridge: MIT Press.
42. —, 1993., *Justification and Application*. Cambridge: MIT Press
43. —, 1996., *Between Facts and Norms*, Cambridge: MIT Press.
44. —, 1996., *Labor and Interaction: Remarks on Hegel's Jena Philosophy of Mind*, in (O'Neill, J. ed.), *Hegel's Dialectic of Desire and Recognition*, 123–148, State University of New York Press, Albany, New York.
45. —, 2001., *The Postnational Constellation*, Cambridge: MIT Press.
46. Harman, G., 1999., "Moral Philosophy Meets Social Psychology: Virtue Ethics and the Fundamental Attribution Error", *Proceedings of the Aristotelian Society*, 99: 315–331
47. Hegel, G. W. F., *Elements of the Philosophy of Right*, Cambridge University Press, Cambridge, 1991.
48. Kymlicka, W., 1989., *Liberalism, Community and Culture*, Clarendon Press, Oxford.
49. Mannheim, K., 1936, *Ideology and Utopia*, New York: Harcourt, Brace and World. Marx, K.: *Capital*, Vol. I. Foreign Languages Publishing House, Moscow, 1961.
50. McLellan, D., 1973., *Karl Marx: His Life and Thought*, Macmillan, London.
51. Miller, S., 2001., *Social Action: A Teleological Account*, New York: Cambridge University Press
52. Parsons, T., 1968., *The Structure of Social Action*, New York: Free Press.
53. —, 1982., *On Institutions and Social Evolution*, Chicago: University of Chicago Press. Smith, A., 1970., *The Wealth of Nations*, Penguin, Harmondsworth England.
54. Spencer, H., 1971., *Structure, Function and Evolution*, S. Andreski (ed.), London: Michael Joseph



55. Taylor, C., 1985., *Philosophy and the Human Sciences: Philosophical Papers 2*, Cambridge: Cambridge University Press
56. Tuomela, R., 2002., *The Philosophy of Social Practices: A Collective Acceptance View*, Cambridge: Cambridge University Press
57. Weber, M., 1949., *The Methodology of the Social Sciences*, Glencoe, Illinois: Free Press. Wolff, J., 2002., *Why Read Marx Today?*, Oxford University Press, Oxford, 2002.
58. Wood, A., 1981., *Karl Marx*, Routledge, London



1.12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studenstke evaluacije, suradničko opažanje, razgovori i konzultacije.



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Red. prof. dr. sc. Nenad Smokrović	
Naziv predmeta	Suvremene teme: logika i svijet	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2. prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je predmeta istražiti relacije u kojima stoji, s jedne strane, logika kao idealan, formalan i apstraktan jezik koji opisuje stvarnost, i s druge, različiti aspekti te stvarnosti. Istraživanje će se primarno usmjeriti na tri aspekta stvarnosti. Prvo, istraživat će se odnos logike i svakodnevnog mišljenja. Drugo, odnos logike i prirodnog jezika, te, konačno, odnos logike (ili, boje rečeno, logika) i vanjskog svijeta. Na kolegiju će se analizirati, interpretirati i kritički promišljati prominentni suvremeni teorijski prijedlozi koji doprinose rasvjetljenju problema kojima se predmet bavi.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Svi polaznici poslijediplomskog doktorskog studija mogu upisati predmet.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Očekuje se da će studenti biti sposobni:

- definirati platonističko za razliku od konstruktivističkih shvaćanja logike.
- navesti, objasniti, analizirati i vrednovati suvremene kognitivne teorije koje na razne načine određuju odnos logike i mišljenja.
- navesti, definirati i analizirati temeljne logičke kategorije i principe ključne za razumijevanje logike i prirodnog jezika.
- razumjeti na koji se način ključne logičke kategorije odnose spram svijeta.
- identificirati različite logike i biti u stanju argumentirati za ili protiv pluralnosti logika.
- prepoznati načine na koje različite logike mogu doprinijeti razumijevanju i objašnjenju različitih područja vanjske stvarnosti.

1.4. Sadržaj predmeta

- Psihologizam i antipsihologizam u logici
- Logika u sustavu i logika dokaza
- Logika i kognitivna znanost (mentalna logika; mentalni modeli; dualna teorija)
- Logički principi i evolucija
- Logika i razvoj jezika
- Logika i svakodnevno zaključivanje
- Pluralnost logika
- Logike i mogućnosti njihove primjene.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- | | |
|--|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| <input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad |
| <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: konzultacije |



1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, kontinuirano se za nju pripremati te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, student imaju obvezu napisati esej koji će se doradivati u suradnji s nastavnikom, a koji će biti temelj za formuliranje konačne ocjene.							
1.8. Praćenje rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	4	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	1	Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Ocjenjivanje studenata temelji se na angažmanu i aktivnosti koju su pokazali tijekom nastave kao i na uspješnosti dorade eseja.							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Haack, S. 2005. Filozofija logika, Biblioteka Skopus, Zagreb. Frege, G. 1995, Osnove aritmetike, Kruzak, Zagreb.							
2. McGinn, C., 2000. Logical Properties, Clarendon Press, Oxford.							
3. Quine, W.V.O. 1970. Philosophy of Logic, Harvard University Press, Cambridge, Mass. Strawson, P., 1967, Philosophical logic, Oxford University Press.							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Boghossian, P, Peacocke, Ch., 2000. New Essays on the A Priori, Clarendon Press, Oxford							
2. Bennett, J., 2003. A Philosophical Guide to Conditionals, Clarendon Press, Oxford. Byrne, Ruth, 2005. Rational Imagination, MIT, Cambridge.							
3. Corcoran, J. 1969. Three Logical Theories, Philosophy of Science, Vol 36, no 3. Enoch, D. Schechter, J. How Are Basic Belief-Forming Methods Justified? Evans, J. B.T, Owen, D.E., 2004. If, Oxford University Press, Oxford.							
4. Jacquete, D. (ed.), 2006. A Companion to Philosophical Logic, Blackwell Publishing, Oxford. Quine, W.V.O. 1961. From a Logical Point of View, Harper&Row, New York.							
5. Russell, B. 1956, Logic and Knowledge, Marsh, Allen and Unwin.							
6. Resnik, M., 1985. Logic: Normative or descriptive? The Ethics of Belief or Branch of Psychology, Philosophy of Science, V. 52, No. 2.							
7. Schapiro, S (ed.), 2005, The Oxford Handbook of Philosophy of Mathematics and Logic, Oxford University Press, Oxford.							
8. Schechter, J., Enoch, D. 2006, Meaning and Justification: The Case of Modus Ponens; Nous, 687–715.							
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov				Broj primjeraka		Broj studenata	
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će rezultati koje postižu polaznici, to jest ocjenjivanje i vrednovanje rada polaznika. Posebice, kontinuirano će pažnja biti fokusirana na praćenje polaznika tijekom nastave (te u izradi eseja), a s obzirom na njihovo aktivno sudjelovanje u obradi tematskih cjelina (te na uočavanje eventualnih poteškoća u savladavanju određenih tema i problema).							



Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia

T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091

W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	
Naziv predmeta	Filozofija egzistencije	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2. prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj predmeta je istražiti i analizirati pojavu i razvoj filozofije egzistencije. U prvom redu tu se misli na 'oca' ili začetnika novih pravaca nastalih unutar suvremene filozofije u kojima je egzistencija glavna ili ključna tema - tj. na Sorena Kierkegaarda. Riječ je o pravcima: filozofije egzistencije, egzistencijalizma, egzistencijalne filozofije. Na kolegiju će se čitati, analizirati, interpretirati, argumentirati i kritički vrednovati glavna Kierkegaardova djela (kao i djela Karla Jaspersa), njegove temeljne filozofske pozicije, uključujući analize 'zajedničkih' tema ove dvojice filozofa koji su obilježili misaone tokove filozofije 20. stoljeća. Raspravljati će se o temama poput: definicije i značenja pojma egzistencija, shvaćanju spoznaje i istine iz vizure egzistencijalističkih pozicija, odnosu filozofije egzistencije prema znanosti, egzistenciji kao osnovi za novo promišljanje filozofije (života), čovjeku kao središtu egzistencijalnih promišljanja, načinima egzistiranja, odnosu filozofije egzistencije i religije, odnosu filozofije egzistencije prema temeljnim etičkim pristupima, odnosu filozofije egzistencije prema epistemologiji.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Svi polaznici poslijediplomskog doktorskog studija mogu upisati predmet.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Očekuje se da će studenti biti sposobni:

- opisati i objasniti nastanak novih pravaca u suvremenoj filozofiji inspiriranih raspravom o egzistenciji (filozofija egzistencije, egzistencijalizam, egzistencijalna filozofija)
- navesti i definirati pojam egzistencije (odnos egzistencije prema esenciji) te ostalih temeljnih pojmova poput: strah, tjeskoba, očaj, beznade, sloboda, izbor, odluka, granične situacije, smrt, patnja, borba, krivnja, itd.
- opisati, objasniti, interpretirati, vrednovati i argumentirati za ili protiv novog shvaćanja čovjeka (egzistencijalistički shvaćene antropologije), mogućnosti i načine egzistiranja
- analizirati, interpretirati, vrednovati odnos filozofije egzistencije naspram temeljnih etičkih sustava
- analizirati, interpretirati i vrednovati odnos filozofije i religije
- analizirati, interpretirati i vrednovati tumačenja istine (epistemološke pozicije) filozofije egzistencije
- - analizirati i interpretirati glavna Kierkegaardova i Jaspersova djela.

1.4. Sadržaj predmeta

- Pojam egzistencije u središtu filozofije egzistencije
- Novo promišljanje čovjeka kao rezultat analize stanja u filozofiji, preispitivanja i odmaka od pravaca filozofije koji su prethodili filozofiji egzistencije (osobito pozitivizma)
- Filozofija egzistencije i religija (pojava tzv. kršćanskog egzistencijalizma i sl.).
- Ovisnost egzistencije i istine (subjektivna i objektivna istina, značenje egzistencijalnih istina za čovjeka)



<ul style="list-style-type: none">▪ Načini egzistiranja unutar filozofija egzistencije▪ Analiza glavnih tema u Kierkegaardovim djelima: <i>Filozofijsko trunje</i>, <i>Bolest na smrt</i>, <i>Strah i drhtanje</i>, <i>Vježbanje u kršćanstvu</i>▪ Analiza glavnih tema u Jaspersovim djelima: <i>Filozofska vjera</i>, <i>Uvod u filozofiju</i>.											
1.5. Vrste izvođenja nastave		<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža	<input type="checkbox"/> laboratorij	<input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>
1.6. Komentari											
1.7. Obveze studenata		Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, kontinuirano se za nju pripremati te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, student imaju obvezu napisati esej koji će se doradivati u suradnji s nastavnikom, a koji će biti temelj za formuliranje konačne ocjene.									
1.8. Praćenje rada studenata											
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	2	Seminarski rad		Eksperimentalni rad					
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	4	Istraživanje					
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	1	Referat		Praktični rad					
Portfolio											
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu		Ocjenjivanje studenata temelji se na angažmanu i aktivnosti koju su pokazali tijekom nastave kao i na uspješnosti dorade eseja.									
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)		1. S. Kierkegaard, <i>Filozofijsko trunje</i> , Zagreb: Demetra 1998. (FT) 2. S. Kierkegaard, <i>Strah i drhtanje</i> , Split: Verbum 2000. (SD) 3. S. Kierkegaard, <i>Vježbanje u kršćanstvu</i> , Split: Verbum 2007. (VK) S. Kierkegaard, <i>Bolest na smrt</i> , Beograd: Ideje 1974. (BS) 4. K. Jaspers, <i>Filozofska vjera</i> , Zagreb 2011. K. Jaspers, <i>Uvod u filozofiju</i> , Zagreb 2012.									
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)		1. ADINOLFI I. 2000. <i>Il cerchio spezzato</i> , Roma: Citta Nuova 2. ADINOLFI I. (ur.) 2000. <i>Leggere oggi Kierkegaard</i> , Roma: Citta Nuova 3. ADINOLFI I. (ur.) 2002. <i>Il religioso in Kierkegaard</i> , Brescia: Morcelliana 4. BEINOMUGISHA A. J. A. 1996. <i>The concept of religious singularity in Kierkegaard</i> , Romae: Pontificia Universitas Urbaniana 5. BOŠNJAK B. 1981. <i>Smisao filozofske egzistencije</i> , Zagreb: ŠK BOŠNJAK B. 1988. <i>Filozofija i kršćanstvo</i> , Zagreb: Stvarnost 6. CAPUTO J. D. 2007. <i>How to Read Kierkegaard</i> , New York: W. W. Norton & Company 7. CASTORO E. 2001. <i>Esistenza in preghiera sulle orme di Kierkegaard</i> , Casale Monferrato: Piemme 8. DI STEFANO T. 1988. <i>Il paradigma della verità esistenziale</i> , Perugia: Galeno 9. FABER B. 1998. <i>La contraddizione sofferente</i> , Padova: Il Poligrafo FABRO C. 1943. <i>Introduzione all'Esistenzialismo</i> , Milano: Vita e Pensiero FABRO C. 1945. <i>Problemi di esistenzialismo</i> , Roma: A. V. E. 10. GARDINER P. 1996. <i>Kierkegaard</i> , New York: Oxford University Press 11. GOLUBOVIĆ A. 2008. „Od egzistencijalne nedoumice do filozofije egzistencije u S. Kierkegarda“, <i>Obnovljeni život</i> , 63, 257-273.									



13. GOLUBOVIĆ A. 2008. „Vježbanje u kršćanstvu. Kierkegaardov doprinos tumačenju kršćanske religije“, *Filozofska istraživanja*, 28, 857-868.
14. GOLUBOVIĆ A. 2008. „Recepcija Kierkegarda u Hrvatskoj“, *Filozofska istraživanja*, 28, 253-270.
15. GOLUBOVIĆ A. 2010. „Kierkegaardova epistemologija religije (odnos vjere i razuma)“, *Obnovljeni život*, 65, 239-262.
16. Grupa autora. 1998. *The Cambridge Companion to Kierkegaard* (ur. HANNAY A. i GORDON D. M.), Cambridge: Cambridge University Press
17. IMPARA P. 2000. *Kierkegaard interprete dell'ironia socratica*, Roma: Armando
18. IIRITANO M. 1999. *Disperazione e fede in Søren Kierkegaard*, Soveria Mannelli: Rubbettino
19. KRIBL J. 1974. *Sloboda u egzistencijalnoj filozofiji Sorena Kierkegarda, Nikolaja Berdjajeva, Karla Jaspersa, Gabriela Marcela*, Zagreb: Josip Kribl
20. LA SPISA M. 1982. *La comunicazione della singolarità*, Palermo: Herbita MELCHIORRE V. 1988. *Saggi su Kierkegaard*, Genova: Casa Editrice Marietti S.p.A. PENZO G. 2000. *Kierkegaard. La verità eterna che nasce nel tempo*, Padova: Messaggero RUDD A. 1997. *Kierkegaard and the limits of the ethical*, New York: Oxford
21. SPERA S. 1996. *Introduzione a Kierkegaard*, Bari: Laterza

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
S. Kierkegaard, <i>Filozofijsko trunje</i> , Zagreb: Demetra 1998.	1	10
S. Kierkegaard, <i>Strah i drhtanje</i> , Split: Verbum 2000.	1	10
K. Jaspers, <i>Filozofska vjera</i> , Zagreb 2011.	1	10
K. Jaspers, <i>Uvod u filozofiju</i> , Zagreb 2012.	1	10

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će rezultati koje postižu polaznici, to jest ocjenjivanje i vrednovanje rada polaznika. Posebice, kontinuirano će pažnja biti fokusirana na praćenje polaznika tijekom nastave (te u izradi eseja), a s obzirom na njihovo aktivno sudjelovanje u obradi tematskih cjelina (te na uočavanje eventualnih poteškoća u savladavanju određenih tema i problema).



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Neven Petrović	
Naziv predmeta	Aspekti distributivne pravednosti	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2. prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
1. OPIS PREDMETA		
<i>1.1. Ciljevi predmeta</i>		
<p>Glavni cilj ovog predmeta jest detaljnije upoznavanje studenata s jednim ili više ključnih problema o kojima se vodi rasprava u okviru suvremene diskusije o distributivne pravednosti. Preciznije rečeno, za razliku od nastavnog predmeta „Teorije distributivne pravde“, koji se izvodi na nižim razinama studija, ovaj kurs ne želi studente informirati samo o temeljnim pozicijama i argumentima koje se na tom problemskom području zauzimaju već i uči u neke od posebnih rasprava koje se pritom otvaraju, budući da se prilikom razrade osnovne teme stalno otkrivaju nova i nova problemska područja. Ukratko, cilj nije obuhvatni pregled cjelokupne diskusije već detaljnije koncentriranje na jedan od njenih bitnih aspekata.</p>		
<i>1.2. Uvjeti za upis predmeta</i>		
Jedini poseban uvjet za pohađanje ovog predmeta jest dobro poznavanje engleskog jezika, budući je gotovo sva literatura na njemu.		
<i>1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet</i>		
Da studenti budu upoznati s temeljnim problemima i pozicijama rasprave o distributivnoj pravednosti, koja od samog početka obnove suvremene političke filozofije predstavlja njeno vjerojatno centralno, najzanimljivije i najživlje područje. Nadalje se očekuje da student dodatno razviju svoje misaone kompetencije, tj. usavrše se u vještini nalaženja argumenata i protuargumenata za različite stavove koji se mogu zauzeti vezano uz to problemsko područje.		
<i>1.4. Sadržaj predmeta</i>		
U okviru ovog predmeta moguće je obraditi neke od posebnih problema, koji su otvoreni prilikom opće diskusije o pravednoj distribuciji, kao što su npr. slijedeći:		
<ol style="list-style-type: none">i) što uopće treba distribuirati među pojedincima ili u čemu ih, ako uopće, treba izjednačavati; ovdje se postavlja pitanje o 'pravoj' vrsti dobara koja treba biti raspodijeljena da bi se stanje u društvu moglo smatrati moralno prihvatljivim;ii) pitanje o osobnom suverenitetu, tj. imaju li pojedinci pravo na sve plodove vlastite djelatnosti i to takve koja nema primaran izvor u vanjskim resursima (sredstvima za proizvodnju) kojima se oni koriste nego isključivo u njihovim osobnim sposobnostima?;iii) pitanje privatnog vlasništva nad vanjskim dobrima, tj. sredstvima za proizvodnju; treba li nam uopće takvo vlasništvo i zašto? Ako da, koje je njegovo najbolje opravdanje i koja su ograničenja takvog vlasništva? Kako se nešto iz stanja u kojem je sve zajedničko može legitimno pretvoriti u nešto što je pod ekskluzivnom privatnom kontrolom?iv) koji je, ako ikakav, moralno dopustiv utjecaj čiste sreće na ono što ljudi posjeduju i čime, u materijalnom smislu, raspolažu?v) u kojoj mjeri razne kooperativne sheme u koje ljudi stupaju utječu na njihov uspjeh u pribavljanju dobara za vlastitu upotrebu i kojoj mjeri to, ako ikako, u igru uvodi pitanje o pravednoj raspodjeli dobara?		



vi) ako je došlo do povreda prava vlasništva, tj. ako je nekome nešto nelegitimno oduzeto, na koji način se takve nepravde trebaju ispravljati, pogotovo ako je prošlo više vremena te onaj kome je to oduzeto više nije živ ili je toj oduzetoj imovini dodana neka znatna vrijednost i sl.?

Ukratko, to su neka od glavnih pitanja kojima bi se ovaj kolegij pozabavio, ali ne nužno svima njima niti redom kojim su navedena. Ponekad bi se nastava usredotočila samo na poneki od njih ili možda na dva, tri, ovisno o iskazanim interesima sudionika nakon početnih, uvodnih rasprava.

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input type="checkbox"/> mentorski rad
	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su obavezni prisustvovati većini predavanja i seminara, biti aktivni u diskusijama te pročitati zadane materijale.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	2	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat	1	Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Studenti trebaju aktivno sudjelovati u radu (tj. čitati zadane tekstove i diskutirati), moraju održati jedan referat na nastavnu jedinicu po svojem izboru, a nakon završetka nastave pišu i esej od minimalno 5000 riječi na neku od tema koje su obrađivane u toku nastave.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Ackerman, B. *Social Justice in the Liberal State*, Yale University Press, New Haven and London, 1980.
- Anderson, E.S. "What is the Point of Equality?", *Ethics*, Vol. 109, No. 2, 1999.
- Barry, B. *Theories of Justice*, Harvester-Wheatsheaf, London, 1989. Barry, B. *Liberty and Justice*, Clarendon Press, Oxford, 1991.
- Barry, B. *Justice as Impartiality*, Oxford University Press, 1995.
- Brandt, R.B. *Ethical Theory*, Prentice Hall, Englewood Cliffs, NJ, 1959.
- Cohen, G.A. *Self-Ownership, Freedom, and Equality*, Cambridge University Press, 1995. Cohen, G.A. *Rescuing Justice and Equality*, Harvard University Press, 2008.
- Cohen, G.A. *On the Currency of Egalitarian Justice and Other Essays in Political Philosophy*, Princeton University Press, 2011.
- Dworkin, R. *Sovereign Virtue*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2000.
- Feinberg, J. *Social Philosophy*, Prentice Hall, 1997.
- Gauthier, D. *Morals by Agreement*, Clarendon Press, Oxford, 1986. Hayek, F.A. *Law, Legislation, and Liberty*, Routledge, London, 1982. Nozick, R. *Anarhija, država i utopija*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003.
- Miller, D. *Principles of Social Justice*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1999.
- Miller, D. "Two Ways to Think about Justice", *Politics, Philosophy, and Economics*, Vol. 1, No. 1, 2002, str. 5-28
- Munzer, S.R. *A Theory of Property*, Cambridge University Press, 1990. Nagel, T. *Equality and Partiality*, Oxford University Press, 1991.



14. Narveson, J. *Respecting Persons in Theory and Practice*, Rowman & Littlefield, Lanham, 2002. Pogge, T.W. *Realizing Rawls*, Cornell University Press, Ithaca, 1989.
15. Pojman, L.P./McLeod, O. (eds.) *What do We Deserve*, Oxford University Press, 1999. Rawls, J. *Teorija pravde*, CID, Podgorica, 1998.
16. Rawls, J. *Collected Papers*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1999. Sandel, M. *Liberalism and the Limits of Justice*, Cambridge University Press, 1982.
17. Sen, A.K. "Equality of What?", in McMurrin, S. (ed.) *The Tanner Lectures in Human Values*, Vol. 1, University of Utah Press, Salt Lake City, 1980.
18. Sher, G. *Desert*, Princeton University Press, Princeton, NJ, 1987. Steiner, H. *An Essay on Rights*, Blackwell, Oxford, 1994.
19. Waldron, J. *The Right to Private Property*, Clarendon Press, Oxford, 1990.
20. Walzer, M. *Područja pravde*, Filip Višnjić, Beograd, 2000.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Arthur, J. /Shaw, W.H. (ur.) *Justice and Economic Distribution*, Prentice Hall, Englewood Cliffs, NJ, 1991.
2. Barry, B. *Why Social Justice Matters*, Polity Press, 2005.
3. Becker, L. *Property Rights*, Routledge & Kegan Paul, London, 1977.
4. Buchanan, A. *Ethics, Efficiency, and the Market*, Clarendon Press, Oxford, 1985. Burley, J. (ur.) *Dworkin and His Critics*, Blackwell, Oxford, 2004.
5. Cohen, G.A. "Once More Into the Breach of Self-Ownership: Reply to Narveson and Brenkert", *The Journal of Ethics*, Vol. 2, No. 1, 1998.
6. Cohen, G.A. *If You're an Egalitarian, How Come You're So Rich?*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2000.
7. Daniels, N. *Just Health: Meeting Health Needs Fairly*, CUP, 2007.
8. Daniels, N. *Setting Limits Fairly: Learning to Share Resources for Health*, Oxford University Press, 2008. Dworkin, R. *A Matter of Principle*, Harvard University Press, 1985, str. 181-213 (33)
9. Exdell, J. "Distributive Justice: Nozick and Property Rights", *Ethics*, Vol. 87, no. 2, 1977. Fleischaker, S. *A Short History of Distributive Justice*, Harvard University Press, 2004.
10. Frankfurt, H.G. "Equality as a Moral Ideal", u Frankfurt, H. *The Importance of What We Care About*, Cambridge University Press, 1988, str. 137-46 (10)
11. Gauthier, D. *Moral Dealing*, Cornell University Press, Ithaca, NY, 1990.
12. Hayek, F.A. *The Constitution of Liberty*, Routledge & Kegan Paul, London, 1960. Hurley, S. *Justice, Luck, and Knowledge*, Harvard University Press, 2005.
13. Kekes, J. *Against Liberalism*, Cornell University Press, Ithaca, 1997, str. 88-158 (71) Kymlicka, W. *Contemporary Political Philosophy*, Clarendon Press, Oxford, 1990. Lomasky, L.E. *Persons, Rights, and the Moral Community*, Oxford University Press, 1987. Lukas, J.R. *On Justice*, Clarendon Press, Oxford, 1980.
14. Mack, E. "Distributive Justice and the Tensions of Lockeanism", *Social Philosophy and Policy*, Vol. 1, No. 1, 1983.
15. Mack, E. "The Self-Ownership Proviso: A New and Improved Lockean Proviso", *Social Philosophy and Policy*, Vol. 12, No. 1, 1995.
16. Mason, A. (ur.) *Ideals of Equality*, Blackwell, Oxford, 1998.
17. Miller, D./Walzer, M. (ur.) *Pluralism, Justice, and Equality*, Oxford University Press, 1995
18. Miller, D. *Social Justice*, Clarendon Press, Oxford, 1976.
19. Nagel, T. *Mortal Questions*, Cambridge University Press, 1979.
20. Narveson, J. *The Libertarian Idea*, Temple University Press, Philadelphia, 1988.
21. Narveson, J. "Libertarianism vs. Marxism: Reflections on G.A. Cohen's *Self-Ownership, Freedom, and Equality*", *The Journal of Ethics*, Vol. 2, No. 1, 1998.
22. Nussbaum, M. /Sen, A.K. (ur.) *The Quality of Life*, Clarendon Press, Oxford, 1993. Okin, S.M. *Justice, Gender, and Family*, Basic Books, New York, 1989.
23. Otsuka, M. *Libertarianism Without Inequality*, Oxford University Press, 2005.



24. Parijs van, P. "Why Surfers Should be Fed", *Philosophy and Public Affairs*, Vol. 20, No. 2, 1990. Paul, J. (ed.) *Reading Nozick*, Basil Blackwell, Oxford, 1981.
25. Pogge, T.W. "On the Site of Distributive Justice: Reflections on Cohen and Murphy", *Philosophy and Public Affairs*, Vol. 29, No. 2, 2000.
26. Rawls, J. *Justice as Fairness: A Restatement*, Belknap Press, Cambridge, MA, 2001. Rothbard, M. *The Ethics of Liberty*, New York University Press, New York, 2002.
27. Rawls, J. *Political Liberalism*, Columbia University Press, New York, 1993.
28. Rawls, J. *Justice as Fairness: A Restatement*, Belknap Press, Cambridge, MA, 2001. Rothbard, M. *The Ethics of Liberty*, New York University Press, New York, 2002.
29. Ryan, C.C. "Yours, Mine, and Ours: Property Rights and Individual Liberty", *Ethics*, Vol. 87, no. 2, 1977.
30. Sandel, M. *What Money Can't Buy: The Moral Limits of Markets*, Farrar, Straus and Giroux, 2012. Scanlon, T. "The Significance of Choice", in *Tanner Lectures on Human Values*, VIII, University of Utah Press, Salt Lake City
31. Scheffler, S. *Boundaries and Allegiances: Problems of Justice and Responsibility in Liberal Thought*, Oxford University Press, 2003.
32. Schmidtz, D. & Goodin, R.E. *Social Welfare and Individual Responsibility*, Cambridge University Press, 1998, str. 3-96 (94)
33. Sen, A.K. *Inequality Reexamined*, Clarendon Press, Oxford, 1992.
34. Sesardić, N. "Biološka nejednakost naspram socijalnoj nejednakosti", u Sesardić, N. *Iz analitičke perspektive*, Sociološko društvo Hrvatske, Zagreb, 1991, str. 147-66 (20)
35. Shue, H. *Basic Rights*, Princeton University Press, 1996. Singer, P. *Practical Ethics*, Cambridge University Press, 1993.
36. Steiner, H. "The Natural Right to the Means of Production", *Philosophical Quarterly*, Vol. 27, 1977. Steiner, H. "Justice and Entitlement", *Ethics*, Vol. 87, No. 2, 1977.
37. Steiner, H. "Slavery, Socialism, and Private Property", u Chapman, J.W./Pennock, J.R. (ur.) *Property*, New York University Press, 1980, str. 244-65 (22)
38. Steiner, H. "Capitalism, Justice, and Equal Starts", *Social Philosophy and Policy*, Vol. 5, no. 1, 1987.
39. Synowich, C. (ur.) *The Egalitarian Conscience: Essays in Honour of G.A. Cohen*, Oxford University Press, 2006.
40. Temkin, L. *Inequality*, Oxford University Press, 1996.
41. Thomson, J.J. *The Realm of Rights*, Harvard University Press, 1990. Waldron, J. *Liberal Rights*, Cambridge University Press, 1993.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem samoevaluacije koju provodi nositelj predmeta, putem rezultata u postizanju ciljeva, te putem evaluacije koju će se provesti na razini Odsjeka za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Luca Malatesti	
Naziv predmeta	Filozofija uma (<i>Philosophy of mind</i>)	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2. prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
1. OPIS PREDMETA		
<i>1.1. Ciljevi predmeta</i>		
Filozofija uma ima važnu ulogu u suvremenoj filozofiji. Ova disciplina se bavi osnovnim pitanjem: „što je um?“ Kolegij će pokriti trenutne specijalizirane rasprave o prethodnom pitanju s naglaskom na relevantnim pojmovima prirodnog i fizičkog svijeta, metalne uzročnosti, ontološke i teorijske redukcije, psihološkog objašnjenja, intencionalnosti i svijesti.		
<i>1.2. Uvjeti za upis predmeta</i>		
Svi polaznici poslijediplomskog znanstvenog studija "Filozofija i suvremenost" mogu upisati predmet. Nastava, literatura i vrednovanje će biti na engleskom jeziku.		
<i>1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet</i>		
Očekuje se da će studenti biti sposobni: <ul style="list-style-type: none">▪ navesti, opisati, objasniti, interpretirati i analizirati probleme u suvremenoj analitičkoj filozofiji uma poput: odnos uma s prirodnim svijetom, priroda intencionalnosti, i priroda svijesti.▪ analizirati, interpretirati, kritički preispitivati, vrednovati argumente i pozicije u suvremenoj filozofiji uma.▪ navesti, objasniti i interpretirati temeljne pojmove u suvremenoj filozofiji uma.		
<i>1.4. Sadržaj predmeta</i>		
Prema programu koji će biti definiran za svaku godinu, kolegij će pokriti sljedeće probleme, stavove, argumente i pojmove. Problem: odnos uma s prirodnim svijetom. <ul style="list-style-type: none">▪ Pozicije: dualizam, anomalni monizam, epifenomenalizam, funkcionalizam, reduktivni fizikalizam, nereduktivni fizikalizam, emergentizam, panpsihizam, eliminativizam.▪ Argumenti: argumenti za prethodnim pozicijama (vidi i svijest i intencionalnost u nastavku).▪ Pojmovi: fizički svijet, uzročnost, mentalna uzročnost, uzročno zatvaranje fizičkog svijeta, identitet, interteoretska redukcija, ontološka redukcija, funkcionalno svojstvo, realizacija mentalnih svojstava, supervenijencija. Problem: priroda svijesti. <ul style="list-style-type: none">▪ Pozicije: kao one koje se tiču odnosa uma s prirodnim svijetom i primijenjene na svijest, reprezentacionalizam.▪ Argumenti: modalni i epistemički argumenti za nereducibilnost svijesti.▪ Pojmovi: različite vrste mogućnosti i zamislivosti, introspekcija, različite vrste svijesti,▪ fenomenalni pojmovi. Problem: priroda intencionalnosti. <ul style="list-style-type: none">▪ Pozicije: kao one koje se tiču odnosa uma s prirodnim svijetom i primijenjene na intencionalnost, eksternalizam, internalizam, normativizam, teleologiju i bio- semantiku, normativizam, instrumentalizam, konceptualizam o sadržaju, teorije nepojmovnog sadržaja.		



<ul style="list-style-type: none"> ▪ Argumenti: argumenti za eksternalizam, argumenti za internalizam, argumenti za nepojmovni sadržaj i argumenti protiv nepojmovnog sadržaja, argumenti za odvojivost i protiv odvojivosti svijesti i intencionalnosti. ▪ Pojmovi: široki i uski sadržaj, konceptualni sadržaj, pojmovni i ne-pojmovni sadržaj, norme, racionalnost. 							
1.5. Vrste izvođenja nastave		<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input checked="" type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci <input type="checkbox"/> multimedija i mreža <input type="checkbox"/> laboratorij <input checked="" type="checkbox"/> mentorski rad <input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>
1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
<p>Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, kontinuirano se za nju pripremati te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, studenti imaju obvezu napisati esej koji će se dorađivati u suradnji s nastavnikom, a koji će biti temelj za formuliranje konačne ocjene.</p>							
1.8. Praćenje rada studenata							
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	4	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat	1	Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
<p>Ocjenjivanje studenata temelji se na angažmanu i aktivnosti koju su pokazali tijekom nastave kao i na uspješnosti dorade eseja.</p>							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Chalmers, D. 2010. <i>The Character of Consciousness</i>. Oxford, New York: Oxford University Press. 2. Chalmers, David ed. 2002. <i>Philosophy of Mind: Classical and Contemporary Readings</i>. New York, NY: Oxford University Press: Oxford University Press. 3. McLaughlin, B. P. and J. Cohen eds. 2007. <i>Contemporary Debates in Philosophy of Mind</i>. Oxford: Blackwell. 4. Kim, Jaegwon. 2005. <i>Physicalism, or Something near Enough</i>. Princeton: Princeton University Press. Stoljar, Daniel. 2010. <i>Physicalism</i>. London: Routledge. 							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Crane, T. 2001. <i>The Elements of Mind: An Introduction to the Philosophy of Mind</i>. Oxford: Oxford University Press. 2. Gallagher, S. and D. Zahavi. 2008. <i>The Phenomenological Mind: An Introduction to Philosophy of Mind and Cognitive Science</i>. London: Routledge. 3. McLaughlin, Brian P., Beckerman, Asgar, and Walter, Walter. 2009. <i>The Oxford Handbook of Philosophy of Mind</i>. Oxford: Oxford University Press. 							
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov				Broj primjeraka		Broj studenata	
Chalmers, David ed. 2002. <i>Philosophy of Mind: Classical and Contemporary Readings</i> . New York, NY: Oxford University Press: Oxford University Press.				1			



McLaughlin, B. P. and J. Cohen eds. 2007. <i>Contemporary Debates in Philosophy of Mind</i> . Oxford: Blackwell	2	
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem samoevaluacije koju provodi nositelj kolegija, putem rezultata u postizanju ciljeva te putem evaluacije koja će se provesti na razini Odsjeka za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.		



Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv predmeta	Etika i politika	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2. prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
1. OPIS PREDMETA		
<i>1.1. Ciljevi predmeta</i>		
Cilj je predmeta da studenti posebno usredotočenim radom produbljuju spoznaje i pojmove iz onih tematika filozofije koji se tiču pitanja odnosa etike i morala u metodološkim, kao i u praktičnim aspektima		
<i>1.2. Uvjeti za upis predmeta</i>		
Nema posebnih uvjeta za upis predmeta		
<i>1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet</i>		
Nakon položenog ispita studenti će moći: <ul style="list-style-type: none">▪ interpretirati, analizirati i uspoređivati specifične tematike iz predmeta;▪ napredno vladati metodološkim i primijenjenim aspektima filozofskih rasprava o etici i politici▪ posjedovati razvijene sposobnosti primjene rasprava na aktualne problematike iz društvene zbilje;▪ biti kompenenti sudionici rasprava o tematika moralne i pravne jednakosti građana;▪ napredno pisati znanstvene radove iz specifičnih područja;▪ pisati prijedloge politika za tematike pravednosti i moralne jednakosti.		
<i>1.4. Sadržaj predmeta</i>		
Rawlsova misao nakon <i>A Theory of Justice</i> <p>Prikazat će se kasnija evolucija Rawlove misli, prije svega Kantovska interpretacija doktrine, kao i stavljanje doktrine u povijesni kontekst. Pojasnit će se razlikovanje između obuhvatnog i političkog liberalizma. Analizirat će se pojmovi "preklapajućeg konsenzusa" i "javnoga uma" kao temeljni Rawlsovi pojmovi za funkcioniranje dobro uređene pluralističke zajednice. Raspraviti će se kritike Rawlsova prijedloga, prije svega s aspekta (ne)mogućnosti razvoja normativne političke rasprave izostavljanjem širih obuhvatnih premisa. Posebno, raspraviti će se položaj religijskih zajednica u liberalnom društvu, po Rawlsovom modelu, kao i kritike Rawlsovog prijedloga po tom pitanju.</p>		
Nacionalizam i patriotizam <p>Prikazati će se i raspravljati nacionalizam, kao posebna manifestacija komunitarističkog prijedloga. Središte rasprave čine suvremeni prijedlozi koji nastoje pokazati kako je nacionalna pripadnost nužna dimenzija za smislenost života, ali i da ova dimenzija može kvalitetno biti zaštićena u posebnim modelima liberalno-demokratske države. Prikazati će se i kritički raspravljati argumenti koji nastoje dokazati posebnost nacionalne pripadnosti u odnosu na druge oblike pripadnosti. Prikazati će se i kritički raspravljati i tematika patriotizma, kao pitanje dužnosti u odnosu na vlastitu državnu pripadnosti.</p>		
Metaetika <p>Prikazati će se i raspravljati metaetika, kao područje koje određuje metodološke okvire rasprava u područjima etike i filozofije politike. Posebna će se pažnja posvetiti moralnoj epistemologiji, grani koja je usmjerena raspravama o moralnoj spoznaji</p>		
Javni um		



Posebna pažnja biti će usmjerena teoriji javnoga uma. Riječ je o pristupu koji zahtjeva oslanjanje na razloge za koje je razložno očekivati da će ih svaki građanin usvojiti kao slobodan i jednak. Posebna će se pažnja usmjeriti usporedbi Rawlsovog shvaćanja javnoga uma i Gausove konvergencijske teorije

Teorije društvene jednakosti

Analizirati će se i uspoređivati egalitaristički prijedlozi. Razlikovati će se između realističkih i idealnih teorija, te pozicija u egalitarnom liberalizmu, kao i u republikanizmu. Osvrt će biti usmjeren i egalitarnom libertarijanizmu.

1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja	<input type="checkbox"/> samostalni zadaci
	<input type="checkbox"/> seminari i radionice	<input type="checkbox"/> multimedija i mreža
	<input type="checkbox"/> vježbe	<input type="checkbox"/> laboratorij
	<input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu	<input type="checkbox"/> mentorski rad
	<input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> ostalo: <u>konzultacije</u>

1.6. Komentari

U skladu s programima studija *Filozofije* (preddiplomski i diplomski), izborni se predmeti mogu ponuditi u bilo kojem semestru, i bilo kojoj godini, a o njihovom razvrstavanju odlučuju studenti. Iz tog razloga, raspored predmeta po semestru i godini je postavljen disjunktivno. Predmet je osmišljen prije svega kao okvir za gostujuće predavače. Program će se izvoditi fleksibilno, na način da će se isticati pojedini navedeni sadržaji predmeta, ovisno o užoj specijalizaciji gostujućeg predavača

1.7. Obveze studenata

Obveze studenata čine redovito pohađanje nastave i ispunjavanje tekućih zadataka. Očekuje se od studenata da čitaju temeljnu literaturu u tijeku razdoblja kada se održavaju predavanja, tako da bi sama nastava mogla biti interaktivna, uz značajno kritičko sudjelovanje studenata. Studenti će imati obvezu polagati i konačni ispit ili napisati završni esej.

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	3	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	3	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu, odnosno eseju. Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. E. Baccarini, *Moralna spoznaja*, ICR, Rijeka, 2007.
2. J. Rawls, *Politički liberalizam*, Zagreb, KruZak, 2000. Rawls, J., *Pravo naroda*, KruZak, Zagreb 2004.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. La Follette, H. (ur.), *Ethics in Practice*, Blackwell, Oxford 1997 (izbor tekstova studenti biraju u dogovoru s nastavnikom).
2. Singer, P., Kuhse, H., *A Companion to Bioethics*, Blackwell, Oxford 1998 (izbor tekstova studenti biraju u dogovoru s nastavnikom).
3. Singer, P., Kuhse, H., *Bioethics. An Anthology*, Blackwell, Oxford 2003 (izbor tekstova studenti biraju u dogovoru s nastavnikom).
4. Audi, R., "Intuitionism, Pluralism, and the Foundations of Ethics" u: Sinnott-Armstrong, W. i Timmons, M. (ur.), *Moral Knowledge? New Readings in Moral Epistemology*, Oxford University Press, New York 1996.
5. Audi, R., "A Kantian Intuitionist", *Mind*, 2001, 601-635.
6. Moore, G. E., *Principia Ethica*, Cambridge University Press, Cambridge [1903] 2000, pogl I.



7. Prichard, H. A., "Does Moral Philosophy Rest on a Mistake?" u: Sellars, W. i Hospers, J. (ur.), *Readings in Ethical Theory*, Appleton Century Crofts, New York 1952.
8. Ross, W. D., "What Makes Right Acts Right?" u: Carson, T. L. i Moser, P. K. (ur.), *Morality and the Good Life*", Oxford University Press, New York 1997.
9. Stratton–Lake, P. (ur.), *Ethical Intuitionism: Re-evaluations*, Clarendon Press, Oxford 2002.
10. A. Buchanan, *Justice, Legitimacy, Self-Determination: Moral Foundation for International Law*, Oxford, Oxford University Press, 2004
11. D. Boucher, *Political Theories of International Relations from Thucydides to the Present*, Oxford, Oxford University Press, 1998.
12. R. Martin, D.A. Reidy (ur.), *Rawls's Law of People*, Oxford, Blackwell, 2007.
13. M. Nussbaum, *Frontiers of Justice. Disability, Nationality, Species Membership*, Cambridge, Harvard University Press, 2006.
14. T. Pogge, *World Poverty and Human Rights*, Cambridge, Polity, 2002. T. Pogge, *Real World Justice*, Berlin, Springer, 2005.
15. Primorac, I. (ur.) *Patriotizam*, KruZak, Zagreb, 2004.
16. M. Walzer, *Just and Unjust Wars*, New York, Basic Books, 2000.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
E. Baccarini, <i>Moralna spoznaja</i> , ICR, Rijeka, 2007.	5	Nepoznat, ovisi o broju studenata koji će odabrati predmet
J. Rawls, <i>Politički liberalizam</i> , Zagreb, KruZak, 2000.	6	Nepoznat, ovisi o broju studenata koji će odabrati predmet
Rawls, J., <i>Pravo naroda</i> , KruZak, Zagreb 2004.	2	Nepoznat, ovisi o broju studenata koji će odabrati predmet

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti.



Opće informacije		
Nositelj predmeta	izv. prof. dr. sc. Luca Malatesti i doc. dr. sc. Marko Jurjako	
Naziv predmeta	Metafilozofija: filozofija o filozofiji	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2. prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	30+0+0

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Kolegij pokriva reprezentativne dijelove suvremenih metafilozofskih rasprava o metodama i ciljevima filozofije. Istražit ćemo kakvi su i kakvi trebaju biti odnosi između filozofije, znanosti i drugih humanističkih disciplina te razlike i sličnosti između analitičke i kontinentalne filozofske tradicije.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nastava, literatura, seminarski rad i esej će biti na engleskom jeziku.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Predmet promiče znanje sljedećih pojmova (u odnosu na teme koje se obrađuju na predavanjima - molimo pogledajte "Sadržaj predmeta" ispod): **filozofi, doktrine, pojmovi i argumenti**.

Specifično, cilj predmeta je promocija sljedećih sposobnosti:

- **Filozofi:** sposobnost povezivanja filozofa s određenim filozofskim gledištima, argumentima i pojmovima koji se razmatraju unutar kolegija.
- **Doktrine:** sposobnost jezgrovitog, jasnog i rigoroznog izražavanja specifičnog problema koji filozofska gledišta nastoje riješiti, njihovih glavnih teza, kao i gledišta kojima se suprotstavljaju.
- **Pojmovi:** sposobnost jezgrovitog, jasnog i točnog definiranja ili karakteriziranja pojmova te pružanja odgovarajućih primjera.
- **Argumenti** (za rješavanje filozofskog problema, prigovora i odgovora): sposobnost otkrivanja i opisivanja njihove logičke strukture, obrazloženja njihovih premisa i zaključaka, procjenjivanja njihove valjanosti (da li logički dovode do njihovog zaključka) i pouzdanosti (ako su valjane, da li su njihove premise ujedno i istinite). Ova procjena zahtijeva od doktoranada inteligentno korištenje onoga što smatraju najjačim i najuvjerljivijim zaključivanjem unutar sadržaja koji se obrađuju. Posebice, za odabir odgovarajućih prigovora na različite argumente i doktrine potrebno je razmišljati o povezanosti tema obrađenih na različitim seminarima.

1.4. Sadržaj predmeta

- Što je filozofija?
- Filozofija, znanost i humanističke znanosti
- Podaci za filozofske argumente
- Filozofija i ekperimentalne metode
- Analiza pojmova i jezika
- Fenomenologija
- Analitička i kontinentalna filozofija
- Filozofija i potraga za istinom
- Što je dobra filozofija?
- Za što je dobra filozofija?



1.5. Vrste izvođenja nastave	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja <input type="checkbox"/> seminari i radionice <input type="checkbox"/> vježbe <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu <input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci <input type="checkbox"/> multimedija i mreža <input type="checkbox"/> laboratorij <input type="checkbox"/> mentorski rad <input type="checkbox"/> ostalo: _____			
1.6. Komentari	Studenti trebaju koristiti e-kolegij na Mudri.				
1.7. Obveze studenata					
Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, pisanje seminara, pismeni ispit.					
1.8. Praćenje rada studenata					
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	2	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit		Usmeni ispit	Esej	4	Istraživanje
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	Referat		Praktični rad
Portfolio					
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu					
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE		UDIO U ECTS BODOVIMA		MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave		1			
Seminarski rad		2		10	
Esej (2500 riječi)		4		90	
UKUPNO				100	
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)					
<ol style="list-style-type: none">1. Carnap, Rudolf, Hans Hahn and Otto Neurath, 1929, <i>Wissenschaftliche Weltauffassung – Der Wiener Kreis</i>, Wien: Wolf, transl. in Neurath 1973, <i>Empiricism and Sociology</i> (ed. by M. Neurath and R.S. Cohen), Dordrecht: Reidel. p. 299–318.2. Dietrich, E. 2011. There Is No Progress in Philosophy. <i>Essays in Philosophy</i> 12: 329–44. (Also available at: http://commons.pacificu.edu/eip (accessed 03-02-2014).3. Hacker, P. M. S. 2009. Philosophy: A Contribution, not to Human Knowledge, but to Human Understanding. <i>Royal Institute of Philosophy Supplement</i> 65: 129–53.4. Levy, N. 2003. Analytic and Continental Philosophy: Explaining the Differences, <i>Metaphilosophy</i> 34: 284–304.5. Nagel, E. 1955. Naturalism Reconsidered. <i>Proceedings and Addresses of the American Philosophical Association</i> 28: 5–17.6. Overgaard S., Gilbert P. and Burwood S., 2013. <i>An Introduction to Metaphilosophy</i>. Cambridge: Cambridge University Press.7. Papineau, D. 2009. The poverty of analysis. <i>Proceedings of the Aristotelian Society, Supplementary Volumes</i> 83: 1-30.8. Rorty, Richard, 1979. <i>Philosophy and the Mirror of Nature</i>. Princeton: Princeton University Press.9. Williams, B. 2000. Philosophy as a Humanistic Discipline. <i>Philosophy</i> Volume null, Issue 04/October 2000, pp. 477-496.10. Gallagher, S. and Zahavi, D. 2008. <i>The Phenomenological Mind</i>. London: Routledge.					
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)					
<ol style="list-style-type: none">1. Braver, L. 2011. Analyzing Heidegger: A History of Analytic Reactions to Heidegger, in D. O. Dahlstrom (ed.), <i>Interpreting Heidegger: Critical Essays</i>. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 235–55.2. Gutting, G. 2009. <i>What Philosophers Know: Case Studies in Recent Analytic Philosophy</i>. Cambridge: Cambridge University Press.					



3. Moran, D. 2000. *Introduction to phenomenology*. London: Routledge.
4. Rorty, R. 1982. Introduction: pragmatism and philosophy, *The Consequences of Pragmatism*. Minneapolis: Minnesota University Press, xii-xlvi.
5. Weinberg, J. M., Nichols, S. and Stich, S. 2008. Normativity and epistemic intuitions, in Knobe, J. and Nichols, S. (eds.) 2008. *Experimental Philosophy*. New York: Oxford University Press. 2008a, pp. 17–45.
6. Williamson, T. 2007. *The Philosophy of Philosophy*. Oxford: Blackwell.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- samoevaluacija koju provodi nastavnik
- praćenje rezultata u postizanju postavljenih ciljeva
- evaluacija koju provodi Odsjek i evaluacija na razini Filozofskog fakulteta



Opće informacije		
Nositelj predmeta	izv. prof. dr. sc. Luca Malatesti i doc. dr. sc. Marko Jurjako	
Naziv predmeta	Filozofija psihologije	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Filozofija i suvremenost</i>	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. ili 2. prema izboru studenata	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	7
	Broj sati (P+V+S)	30+0+0
1. OPIS PREDMETA		
<i>1.1. Ciljevi predmeta</i>		
Cilj kolegija je detaljno razmotriti i raspraviti neke probleme i pojmove iz filozofije psihologije. Bavljenje ovim problemima omogućit će doktorandima da razumiju i kritički evaluiraju filozofske ideje i argumente koji se odnose na teme iz suvremene filozofije psihologije.		
<i>1.2. Uvjeti za upis predmeta</i>		
<i>1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet</i>		
Predmet promiče znanje sljedećih pojmova (u odnosu na teme koje se obrađuju na predavanjima - molimo pogledajte "Sadržaj predmeta" ispod): filozofi, doktrine, pojmovi i argumenti . Specifično, cilj predmeta je promocija sljedećih sposobnosti: <ul style="list-style-type: none">▪ Filozofi: sposobnost povezivanja filozofa s određenim filozofskim gledištima, argumentima i pojmovima koji se razmatraju unutar kolegija.▪ Doktrine: sposobnost jezgrovitog, jasnog i rigoroznog izražavanja specifičnog problema koji filozofska gledišta nastoje riješiti, njihovih glavnih teza, kao i gledišta kojima se suprotstavljaju.▪ Pojmovi: sposobnost jezgrovitog, jasnog i točnog definiranja ili karakteriziranja pojmova te pružanja odgovarajućih primjera.▪ Argumenti (za rješavanje filozofskog problema, prigovora i odgovora): sposobnost otkrivanja i opisivanja njihove logičke strukture, obrazloženja njihovih premisa i zaključaka, procjenjivanja njihove valjanosti (da li logički dovode do njihovog zaključka) i pouzdanosti (ako su valjane, da li su njihove premise ujedno i istinite). Ova procjena zahtijeva od doktoranada inteligentno korištenje onoga što smatraju najjačim i najuvjerljivijim zaključivanjem unutar sadržaja koji se obrađuju. Posebice, za odabir odgovarajućih prigovora na različite argumente i doktrine potrebno je razmišljati o povezanosti tema obrađenih na različitim seminarima		
<i>1.4. Sadržaj predmeta</i>		
Filozofija psihologije se bavi teorijskim i konceptualnim aspektima psihološkog istraživanja i psihologije kao znanosti o umu. Za razliku od filozofije uma koja se bavi ontološkim i epistemološkim pitanjima vezanim za prirodu uma, filozofija psihologije se direktnije fokusira na prirodu kognicije i prirodu objašnjenja ponašanja. Teme kojima se bavimo na ovom kolegiju uključuju: <ol style="list-style-type: none">1. Status "pučke psihologije"2. Propozicijski stavovi: sadržaj i nositelji3. Teorija uma: teorija teorija i simulacija4. Psihologija i praktična racionalnost5. Objašnjenje u psihologiji6. Kognicija i reprezentacija7. Odnos misli i jezika8. Modularnost uma		



9. Mentalni mehanizmi
10. Problem „okvira“
11. Spoznaja i prediktivno kodiranje
12. Eliminativizam i neuropsihologija
13. Racionalnost i promjena teorija u psihologiji
14. Psihološki konstrukti i ontološki aspekti mjerenja u psihologiji

Teme se mogu mijenjati s obzirom na suvremene razvoje i trendove u filozofiji psihologije.

- | | | |
|------------------------------|---|---|
| 1.5. Vrste izvođenja nastave | <input checked="" type="checkbox"/> predavanja | <input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci |
| | <input type="checkbox"/> seminari i radionice | <input type="checkbox"/> multimedija i mreža |
| | <input type="checkbox"/> vježbe | <input type="checkbox"/> laboratorij |
| | <input type="checkbox"/> obrazovanje na daljinu | <input type="checkbox"/> mentorski rad |
| | <input type="checkbox"/> terenska nastava | <input type="checkbox"/> ostalo: _____ |

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Pohađanje i aktivnost u nastavi. Na kraju kolegija studenti su obvezni napisati jedan seminarski rad do 2500 riječi. Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.8. Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	1	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Tijekom nastave ocjenjuje se aktivnost u nastavi, seminarski rad i prezentacija (10% ocjene). Umjesto završnog ispita ocjenjuje se esej (90% ocjene).

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Bechtel, W. i Wright, C. D. (2009). What is Psychological Explanation? U J. Symons i P. Calvo, ur.
2. Bechtel, W. i Wright, C. D. (2009). What is Psychological Explanation? U J. Symons i P. Calvo, ur. *The Routledge Companion to the Philosophy of Psychology*. New York and London: Routledge, str. 113-130.
3. Bermudez, J. L. (2006). Language and Thinking about Thoughts. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 644-622.
4. Borsboom, D., Mellenbergh, G. J. i Van Heerden, J. (2003). The theoretical status of latent variables. *Psychological Review*, 110, 203-219
5. Borsboom, D. & Molenaar, D. (2015). Psychometrics. U J. D. Wright (ur.), *International encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*. Amsterdam: Elsevier. str. 418-422
6. Carruthers, P. (2006). The Cognitive Functions of Language. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 611-643.
7. Clark, A. (2013). Whatever Next? Predictive Brains, Situated Agents, and the Future of
8. Cognitive Science. *Behavioral and Brain Sciences*, 36, 181-204.
9. Churchland, P.S. i Sejnowski, T.J. (2006). Neural Representation and Neural Computation. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 151-181.
10. Cummins, R. (2006). 'How Does It Work?' versus 'What Are the Laws?': Two Conceptions of Psychological Explanation. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 90-98.



11. Dennett, D. C. (2006). Personal and Sub-personal Levels of Explanation. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 17-21.
12. Fodor, J. (2006). The Language of Thought: First Approximations. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 101-126.
13. Marr, D. (2006). Vision. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 385-406.
14. Stich, S. P. (2006). Autonomous Psychology and the Belief–Desire Thesis. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 242-259.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Bechtel, W. (2008). *Mental Mechanisms: Philosophical Perspective on Cognitive Neuroscience*. London i New York: Routledge.
2. Bechtel, W. i Graham, G. ur. (1998). *A Companion to Cognitive Science*. Cambridge: Blackwell.
3. Bechtel, W., Mandik, P., Mundale, J. i Stufflebeam, R. S. (ur.) (2001). *Philosophy and the Neurosciences: A reader*. Cambridge: Basil Blackwell.
4. Bermudez, J. L. (2005). *Philosophy of Psychology: A Contemporary Introduction*. New York i London: Routledge.
5. Bermudez, J. L. ur. (2006). *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge.
6. Borsboom, D. (2005). *Measuring the Mind: Conceptual Issues in Contemporary Psychometrics*. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Borsboom, D. (2012). Whose consensus is it, anyway? Scientific versus legalistic conceptions of validity. *Measurement*, 10, 38-41.
8. Cherniak, C. (2001). Minimalna Racionalnost, U N. Mišćević i N. Smokrović, *Računala, Mozak i Ljudski Um*, Rijeka: Izdavački Centar Rijeka, str. 170-193.
9. Churchland, P. 1981. Eliminative Materialism and Propositional Attitudes. *Journal of Philosophy* 78, str. 67-90. Prevedeno Eliminativni materijalizam i propozicijski stavovi. U N. Mišćević i S. Prijić, *Filozofija Psihologije*, Rijeka: Hrvatski kulturni dom, 1993, str. 45-63.
10. Crane, T. (2003). *The Mechanical Mind*. New York i London: Routledge.
11. Davidson, D. (2006). Psychology as Philosophy. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 22-30.
12. Fodor, J. (2001). Modularnost Uma. U Mišćević, N. i Smokrović, N. (ur.). *Računala, Mozak i Ljudski Um: Zbornik Tekstova*. Izdavački Centar Rijeka, str. 120-133.
13. Franić, S., Borsboom, D., Dolan, C. V. i Boomsma, D. I. (2014). The big five personality traits: psychological entities or statistical constructs? *Behavior Genetics*, 44, 591-604.
14. Goldman, A. I. (2006). Interpretation Psychologized. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 327-351.
15. Haig, B. D., & Borsboom, D. (2012). Truth, science, and psychology. *Theory & Psychology*.
16. Hohwy, J. (2013). *The Predictive Mind*. Oxford: Oxford University Press.
17. Kievit, R. A., Romeijn, J. W., Waldorp, L. J., Wicherts, J. M., Scholte, H. S. i Borsboom, D. (2011). Mind the gap: A psychometric approach to the reduction problem. *Psychological Inquiry*, 22, 1-21.
18. Lewis, D. (2006). Reduction of Mind. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 51-63.
19. Markus, K. i Borsboom, D. (2013). *Frontiers of Validity Theory: Measurement, Causation, and Meaning*. New York: Routledge.
20. McCauley, R. N. (1999). Levels of Explanation and Cognitive Architectures. U W. Bechtel i G. Graham, *A Companion to Cognitive Science*, Cambridge: Blackwell, str. 611-624.
21. Mišćević, N. i Prijić, S. (ur.) (1993). *Filozofija Psihologije: Zbornik Tekstova*. Hrvatski Kulturni Dom, Rijeka.
22. Mišćević, N. i Smokrović, N. (ur.) (2001). *Računala, Mozak i Ljudski Um: Zbornik Tekstova*. Izdavački Centar Rijeka.



23. Schmittmann, V. D., Cramer, A. O. J., Waldorp, L. J., Epskamp, S., Kievit, R. A., & Borsboom, D. (2013). Deconstructing the construct: A network perspective on psychological phenomena. *New Ideas in Psychology*.
24. Smokrović, N. (2004). *Priroda Prirodnog Zaključivanja*. Zagreb: Hrvatsko Filozofsko Društvo.
25. Symons, J. i Calvo, P. ur. (2009). *The Routledge Companion to the Philosophy of Psychology*. New York and London: Routledge.
26. Van der Maas, H.L.J., Kan, K. J. i Borsboom, D. (2014). Intelligence is what the intelligence test measures. *Seriously. Journal of Intelligence*, 2, 12–15.

1.12. *Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
Bermudez, J. L. (2005). <i>Philosophy of Psychology: A Contemporary Introduction</i> . New York i London: Routledge.	0 (naručena 3)	

1.13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

- samoevaluacija koju provodi nastavnik
- praćenje rezultata u postizanju postavljenih ciljeva
- evaluacija koju provodi Odsjek i evaluacija na razini Filozofskog fakulteta